శ్రీరస్తు

మదరాస్ సద్గ్రన్థప్రకాశనసభ

తెలుగు ప్రచురము. నెం. 7.

Satgrantha Prakasana Sabha Madras

Telugu Publication No. 8

పాదుకాసహస్రము.

కవితార్కికసింహ సర్వతన్త్రస్వతన్త్ర

శ్రీమద్వేదాన్త దేశికులు సాయించినది.

సభ విద్వాన్. కంచి. ప్రతివాది భయంకరమ్

అణ్ణఙ్గరాచార్యులవారు పరిశోధించినది.

Printed at the Rathnam Press Madras.

1948

మూల్యము. సభ మెంబర్లకు 1–4–0

ఇతరులకు 1–8–0

విక్రయస్థానము

సద్గ్రన్థప్రకాశన సభ ఆఫీస్

9, ముల్లాసాహెబ్ లేన్, జి. టి. మదరాస్.

శ్రీరస్తు

శ్రీమతే హయగ్రీవాయ నమః.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీమతే వేదాన్తగురవే నమః.

శ్రీమన్నిగమాన్తమహాదేశిక ప్రణీతం

పాదుకాసహస్రం

శ్రీమాన్వేఙ్కటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।
వేదాన్తాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదాహృది ॥

౧ ప్రస్తావ పద్ధతిః ప్రథమా.

సన్తః శ్రీరఙ్గపృథ్వీశచరణత్రాణశేఖరాః ।
జయన్తి భువనత్రాణపదపఙ్కజరేణవః ॥

భరతాయ పరం నమోఽస్తు తస్మై ప్రథమోదాహరణాయ భక్తిభాజామ్ ।
యదుపజ్ఞమశేషతః పృథివ్యాం ప్రథితో రాఘవపాదుకాప్రభావః ॥

వర్ణస్తోమైర్వకుళసుమనోవాసనాముద్వహన్తీమ్ ఆమ్నాయానాం ప్రకృతిమపరాం సంహితాం దృష్టవన్తమ్ । పాదే నిత్యప్రణిహితధియం పాదుకే రఙ్గభర్తుః త్వన్నామానం మునిమిహ భజే త్వామహం స్తోతుకామః ॥ 3

దివ్యస్థానాత్త్వమివ జగతీం పాదుకే గాహమానా పాదన్యాసం ప్రథమమనఘా భారతీ యత్ర చక్రే । యోగక్షేమం సకలజగతాం త్వయ్యధీనం స జానన్వాచం దివ్యాం దిశతు వసుధాశ్రోత్రజన్మా మునిర్మే ॥ 4

నీచేఽపి హన్త మమ మూర్ధని నిర్విశేషం తుఙ్గేఽపి యన్నివిశతే నిగమోత్తమాఙ్గే ।
ప్రాచేతసప్రభృతిభిః ప్రథమోపగీతం స్తోష్యామి రఙ్గపతిపాదుకయోర్యుగం తత్ ॥

ధత్తే ముకున్దమణిపాదుకయో   వగిరా సమతాం మమోక్తిః ।
గఙ్గాప్రవాహపతితస్య కియానివ స్యాద్రథ్యోదకస్య యమునాసలిలాద్విశేషః ॥

విజ్ఞాపయామి కిమపి ప్రతిపన్నభీతిః ప్రాగేవ రఙ్గపతివిభ్రమపాదుకే త్వామ్ । వక్తుం క్షమాః సదసతీ విగతాభ్యసూయాః సన్తః స్పృశన్తు సదయైర్హృదయైః స్తుతిం తే ॥

అశ్రద్దధానమపి నన్వధునాస్వకీయే స్తోత్రేతేనియోజయసిమాంమణిపాదుకేత్వమ్।
దేవఃప్రమాణమిహ రఙ్గపతి స్తథాత్వే తస్యైవదేవిపదపఙ్కజయో ర్యథాత్వమ్॥
యదాధారంవిశ్వం గతిరపిచయ స్తస్యపరమా తమప్యేకాధత్సే (దిశసిచ) దిశివర
గతిం తస్య రుచిరామ్ । కథంసా కంసారేర్ద్రుహిణహరదుర్బోధమహిమా
కవీనాం క్షుద్రాణాంత్వమసి మణిపాదు స్తుతిపదమ్ ॥ 9
స్తుతిప్రజ్ఞాసంపన్నహితమహిమానః కతికతి స్తువన్తిత్వాంసన్తః శ్రుతికుహర
కణ్డూహరగిరః । అహంత్వల్ప స్తద్వద్యదిహ బహుజల్పామితదపి త్వదాయత్తం
రఙ్గక్షితిరమణపాదావని విదుః ॥ 10
యదేవస్తౌమిత్వాం త్రియుగచరణత్రాయిణి తతో మహిమ్నః కాహాని స్తవ
మమతుసంపన్నిరవధిః। శునాలీఢాకామం భవతు సురసిన్ధుర్భగవతీ తదేషాకిమ్భూ
తా సతుసపదిసన్తాపరహితః ॥ 11
మితప్రేక్షాలాభక్షణపరిణమత్పఙ్క్తిపదా మదుక్తిస్త్వత్సేవా మహితకవిసం
రమ్భవిషయే । నకస్యేయం హాస్యా హరిచరణధాత్రి క్షితితలే ముహుర్వాత్యా
ధూతే ముఖపవనవిష్ఫూర్జితమివ ॥ 12
నిస్సన్దేహనిజాపకర్షవిషయోత్కణ్ఠోఽపిహర్షోదయ ప్రత్యూఢక్రమ భక్తిర్నైభవ
భవత్యైవ యాత్యవాచాలితః । రఙ్గాధీశపదత్రవర్ణనసృతారమ్భై ర్నిగుమ్భై
ర్గిరాం నర్మాస్వాదిషు వేఙ్కటేశ్వరకవిర్నాసీరమాసీదతి ॥ 13
రఙ్గక్ష్మాపతిరత్నపాదు భవతీం తుష్టూషతో మే జవాజ్జృమ్భన్తాం భవదీయశిఞ్జిత
సుధాసందోహసందేహదాః । శ్లాఘాఘూర్ణితచన్ద్రశేఖరజటాజఙ్ఘాలగఙ్గాపయ
స్త్రాసాదేశవిశృఙ్ఖలప్రసరణోత్సిక్తాః స్వయంసూక్తయః ॥ 14
హిమవన్నలదచలసేతుమధ్యభాజాం భరతాభ్యర్చితపాదుకావతంసః ।
అతపోధనధర్మతఃకవీనా మఖిలేష్వస్మి మనోరథేష్వబాహ్యః ॥ 15
అనిదంప్రథమస్యశబ్దరాశే రపదం రఙ్గధురీ పాదుకే త్వామ్ ।
గతభీతిరభిష్టువన్విమోహాత్పరిహాసేన వినోదయామి నాథమ్ ॥ 16
వృత్తిభిర్బహువిధాభిరాశ్రితా వేఙ్కటేశ్వరకవేః సరస్వతీ ।
అద్య రఙ్గపతిరత్నపాదుకే నర్తకీవ భవతీం నిషేవతామ్ 17
అపారకగుణామ్బుధే స్తవఖలు ప్రసాదాదహం విధాతుమపిశక్నుయాం శతసహస్రసి
కాం సంహితామ్। తథాపి హరిపాదుకే తవ గుణౌఘలేశస్థితేరుదాహృతిరియం
భవేదితి మితాపియుక్తాస్తుతిః ॥ 18

అనుకృతనిజనాదాం సూక్తిమాపాదయన్తీ మనసివచసిచత్వాంసావధానా
మమస్యాః । నిశమయతి యథాసౌ నిద్రయా దూరముక్తః పరిషదిసహలక్ష్మ్యా
పాదుకేరఙ్గనాథః ॥ 19

త్వయివిహితా స్తుతిరేషా పదరక్షిణిభవతి రఙ్గనాథపదే ।
తదుపరికృతా సపర్యా నమతామివ నాకినాంశిరసి ॥ 20

౨ అథసమాఖ్యాపద్ధతిః ద్వితీయా

వన్దేవిష్ణుపదాసక్తం తమృషిం తాంచ పాదుకామ్ ।
యథార్థశఠజిత్సంజ్ఞా ముచ్చిత్తవిజయాద్వయోః ॥ ౧ 21
ద్రమిడోపనిషన్నివేశశూన్యానపి లక్ష్మీరమణాయ రోచయిష్యన్
ధ్రువమావిశతిస్మ పాదుకాత్మా శఠకోపః స్వయమేవ మాననీయః ॥ ౨ 22
నియతంమణిపాదుకే దధానః సమునిస్తే శఠకోప ఇత్యభిఖ్యామ్ ।
త్వదుపాశ్రితపాదజాతవంశప్రతిపత్త్యై పరమాతతాన రూపమ్ ॥ ౩ 23
మునినా మణిపాదుకే త్వయాచ ప్రథితాభ్యాం శఠకోపసంజ్ఞయైవ ।
ద్వితయం సకలోపజీవ్యమాసీత్ప్రథమేన శ్రుతిరన్యతస్తదర్థః ॥ ౪ 24
ఆకర్ణ్య కర్ణామృతమాత్మవన్తో గాథాసహస్రం శఠకోపసూరేః ।
మఞ్జుప్రణాదాం మణిపాదుకే త్వాం తదేకనామానమనుస్మరన్తి ॥ ౫ 25
యః సప్తపర్వవ్యవధానతుఙ్గాం శేషత్వకాష్ఠామభజన్మురారేః ।
తస్యాపి నామోద్వహనాత్త్వయాసౌ లఘూకృతోఽభూచ్ఛఠకోపసూరిః ॥ 26
శయ్యాత్మనామధురిపోరపి శేషభూతా పాదాశ్రయేణచ పునర్ద్విగుణీకృతంతత్
భూయోఽపిభాగవతశేషతయా తదేవ వ్యంక్తుం పదావని శఠారిపదం బిభర్షి ॥
పద్యేనదేవి శఠకోపమునిస్తవాసీత్తస్యాపి నామవహనాన్మణిపాదుకే త్వమ్ ।
శేషీబభూవ యువయోరపి శేషశాయీ శేషం త్వశేషమపి శేషపదేస్థితంవః ॥
విన్ధ్యస్తమ్భాదభిహతగతేర్విష్వగాచాన్తసిన్ధోః కుమ్భసూనోరసురకబలగ్రాసినః
స్వైరభాషా । నిత్యంజాతా శఠరిపుతనోర్నిష్పతన్తీ ముఖాత్తే ప్రాచీనానాం
శ్రుతిపరిషదాంపాదుకే పూర్వగణ్యా ॥ ౯ 29
శఠకోపఇతిసమాఖ్యా తవ రఙ్గధురీణపాదుకే యుక్తా ।
సూతేసహస్రమేవం సూక్తీః స్వయమేవ యన్మయాభవతీ ॥ ౧౦ 30

3 అథ ప్రభావపద్ధతి స్తృతీయా

వన్దే తద్రఙ్గనాథస్య మాన్యం పాదుకయోర్యుగమ్ ।
ఉన్నతానామవనతి ర్నతానాం యత్ర చోన్నతిః ॥ ౧

నిశ్శేషమమ్బరతలం యదిపత్రికాస్యా త్సప్తార్ణవీయదిసమేత్య మషీభవిత్రీ ।
వక్తా సహస్రవదనః పురుషస్స్వయంచేల్లిఖ్యేత రఙ్గపతిపాదుకయోః ప్రభావః ॥ 32

వేదోపబృంహణకుతూహలినా నిబద్ధం విశ్వమ్భరాశ్రుతిభవేన మహర్షిణాయత్ ।
వ్యాసేనయచ్చమధుసూదనపాదరక్షే ద్వేచక్షుషీ త్వదనుభావపరీక్షితుంనః ॥

ప్రత్యక్షయ న్త్రిపరిశుద్ధధియో యథావ ద్రామాయణే రఘుపురన్దరపాదరక్షే ।
శశ్వత్ప్రపఞ్చితమిదం పరయైవవృత్త్యా సఙ్క్షేపవిస్తరదశాసు తవానుభావమ్॥ 34

అల్పశ్రుతైరపి జనైరనుమీయసేత్వం రఙ్గేశపాదు నియతం నిగమోపగీతా ।
సారంతదర్థముపబృంహయితుం ప్రణీతంరామాయణం తవమహిమ్ని యతః ప్రమాణమ్ ॥ ౫ 35

తిష్ఠన్నుశ్రుతయ స్తతోఽపిమహితం జాగర్తి తత్పాదుకే తత్త్వాదృక్ప్రథనాయ తావకగుణగ్రామాయ రామాయణమ్ । యస్యాసీదరవిన్దసమ్భవవధూమఞ్జీరశిఞ్జారవస్పర్ధాదుర్ధరపాదబద్ధఫణితిర్వల్మీకజన్మా కవిః ॥ ౬ 36

భక్తిప్రహ్వపురప్రభఞ్జనజటావాటీనీడస్ఫుర చ్చూడారగ్వధవాసనా పరిమళ స్త్వానే స్తుమః పాదుకే । రఙ్గక్షోణిభృదఙ్ఘ్రిపద్మయుగళీపూర్ణప్రపత్తేః ఫలం నిశ్చిన్వ న్త్రివిపశ్చితః శమధనా నిత్యం యదుత్తంసనమ్ ॥ ౭ 37

మాతర్మాధవపాదుకే తవగుణాన్కః స్తోతుమస్తోకధీః కోటీరేషు యదర్పణప్రణయినాం సేవాక్షణే స్వర్గిణామ్ । అన్యోన్యం క్షిపతామహంప్రథమికాసమ్మర్దకోలాహలం విష్వక్సేనవిహారవేత్రలతికాకమ్పశ్చిరాల్లుమ్పతి ॥ ౮ 38

యోషిద్భూతదృష న్త్ర్యపోఢశకటస్తేమాని నైమానికస్రోతస్విన్యుపలమ్భనాని భసితోద్యత్పరీక్షి న్తిచ। దూత్యాదిష్వపి దుర్వచానిపదయోః కృత్యానిమత్త్వైవ యద్ధత్తే తత్ప్రణయం తదేవ చరణత్రాణంవృణేరఙ్గిణః ॥ ౯ 39

వన్దేతన్మధుకైటభారిపదయో ర్మిత్రం పదత్రద్వయం యత్తద్భక్తిభరానతేన శిరసా యత్రక్వచిద్బిభ్రతి । ద్విత్రబ్రహ్మవినాడికావధి పదవ్యత్యాసశఙ్కాభరత్రాసోత్కమ్పదశావిసంష్ఠులధృతి స్త్రైవిష్టపానాంగణః ॥ ౧౦ 40

పద్మాకాన్తపదాన్తరఙ్గవిభవోద్రిక్తం పదత్రంభజే యద్భక్త్యానమతాం త్రివిష్ట
పసదాంచూడాపదేష్వర్పితమ్ । నిత్యాపీతనఖేన్దుదీధితి సుధాసన్దోహ ముచ్చైశ్చ
ర్వమ త్యన్తర్మ్నాన మమాన్తమన్తికలసచ్ఛేషాపటచ్ఛద్మనా ॥ ౧౧ 41

తద్విష్ణోః పరసంపదత్రయుగళం త్రయ్యన్తపర్యన్తగం చిన్తాతీతవిభూతికం విత
రతు శ్రేయాంసి భూయాంసినః । యద్విక్రాన్తిదశాసముత్థితపదప్రస్యన్దిపాథస్వినీ
సఖ్యేనేవ సదానతస్య తను తేమౌళౌ స్థితిం శూలినః ॥ ౧౨ 42

అమ్బున్యమ్బునిధేరనన్యగతిభిర్నిన్నైః కియద్గమ్యతే క్లేశేనాపి కియద్వ్యలఙ్ఘి రభ
సోత్తుఙ్గైః ప్లవఙ్గేశ్వరైః । విజ్ఞాతాకియతీపునః క్షితిభృతామన్థేన గమ్భీరతా కిం
త్తైః కేశవపాదుకాగుణమహామ్భోధేస్తటస్థా వయమ్ ౧౩ 43

పదకమలరజోభిర్వాసితే రఙ్గభర్తుః పరిచితనిగమాన్తేపాదుకే ధారయన్తః ।
అవిదితపరిపాకం చన్ద్రిముత్తంసయన్తే పరిణతభువనం తత్పద్మమధ్యాసతేవా ॥

సకృదపికిలమూర్ధ్నా(భువనేఽస్మిన్)శార్ఙ్గిణఃపాదుకేత్వాం మనుజమనువహన్తం
దేహబన్ధ వ్యపాయే । ఉపచరతి యథార్హం దేవవర్గస్త్వదీయః సతునియమిత
భృత్యో జోషమాస్తే కృతాన్తః ॥ ౧౪ 45

పదసరసిజమేతత్పాదుకే రఙ్గభర్తుః ప్రతినిధిపదవీం తే గాహతే స్వేన భూమ్నా ।
తదిదమపరథాచేత్తిష్ఠత స్తస్య నిత్యం కథమివ విదితార్థాస్త్వాంభజన్తేమహాన్తః॥

శ్రుతిశిరసినిగూఢం కర్మణాంచోదితానాం త్వదవధి వినివేశం నాధిగన్తుం క్షమా
ణామ్ । పరిహసతి మురారేఃపాదుకే బాలిశానాం పశువధపరిశేషాన్పణ్డితోనామ
యజ్ఞాః ॥ ౧౭ 47

జనయితుమలమర్ఘ్యం దైత్యజిత్పాదరక్షే నమతి మహతిదేవే నాకసిన్ధోర్విశీర్ణాః।
ముహురహిపతిచూడామౌళిరత్నాభిఘాతాత్ పరిణతలఘిమానః పాథసామూ
ర్మయస్తే ॥ ౧౮ 48

పదసరసిజయోస్త్వం పాదుకేరఙ్గభర్తుర్మనసి మునిజనానాం మౌళిభాగే శ్రుతీ
నామ్ । వచసిచ సుకవీనాం వర్తసేనిత్యమేకా తదిదమవగతంతే శాశ్వతంవైశ్వ
రూప్యమ్ ॥ ౧౯ 49

పరిసరవనితానాంమూర్ధ్ని దుర్వర్ణపఙ్క్తిం పరిణమయసిశౌరేః పాదుకేత్వంసువ
ర్ణమ్ । కుహకజనవిమూఢే సత్పథేలబ్ధవృత్తేః క్వనుఖలువిదితస్తే కోఽప్యసాధాతు
వాదః ॥ ౨౦ 50

బలిమథనవిహారాద్వర్ధమానస్య విష్ణోరఖిలమతిపతద్భిర్విక్రమైరప్యమేయః ।
అవధిమనధిగచ్ఛన్నాపరాశిర్నదీయః సమజని పదరక్షే సావధిస్త్వన్మహిమ్నా ॥
తటభువి యమునాయాస్తస్థుషీయన్నివేశాద్వహతి నిగమశాఖావైభవం నీప
శాఖా । పదకమలయుగంతత్పాదుకే రఙ్గభర్తుస్త్వయిభజతి విభూతిం పశ్య
శాఖానుశాఖామ్ ॥ ౨౨ 52

శిరసివినిహితాయాం భక్తినమ్రైర్భవత్యాం సపది తనుభృతస్తామున్నతిం ప్రా
ప్నువన్తి । మధురిపుపదరక్షే యద్వశే నైవ తేషామనితరసులభంతద్ధామహస్తాప
చేయమ్ ॥ ౨౩ 53

సకృదపి భువనేఽస్మిన్నాభిజ్ఞాణాః పాదుకేత్వాముపనిషదనుకల్పైరుత్తమాఙ్గైర్ద
ధానాః । నరకమివ మహాన్తో నాకముల్లఙ్ఘయన్తః పరిషది నివిశన్తే ప్రాక్తనానాం
గురూణామ్ ॥ ౨౪ 54

శమదమగుణదానోదన్వతే దేశికానాం శరణమశరణానాం మాదృశాం మా
ధవస్య । పదకమలమిదంతే పాదుకే రక్ష్యమాసీదనుదయనిధనానామాగమా
నాం నిధానమ్ ॥ ౨౫ 55

పరిచితపదపద్మాం పాదుకే రఙ్గిణస్త్వాం త్రిభువనమహనీయాంసాదరం ధారయన్తః।
నిజశిరసినిలీనం దేవి మన్దారమాల్యం నిగమపరిమళైస్తే వాసయన్తీవ దేవాః ॥
కనకసరిదనూపే కల్పవృక్షస్యభూమ్నః పదకిసలయలగ్నా పాదుకేమఞ్జరీత్వమ్ ।
పరిణతిమధురాణాంయాఫలానాంసవిత్రీవహసినిగమబృన్దైఃసమ్పుటంషట్పదానామ్
పరికలయసిచేన్నాం పద్మవాసానిషేవ్యే పదకమల యుగేత్వం పాదుకేరఙ్గభర్తుః ।
అవిదితనిగమానాం నూనమస్మాదృశానామఘటితఘటినీతే శక్తిరావిష్కృ
తాస్యాత్ ॥ ౨౮ 58

శ్రుతిశతశిరశ్చూడాపీడే నిపీడయితుంక్షమే దురితసరితామోఘానేతానమోఘ
విసర్పిణః । క్రమపరిణమద్వేధఃశ్రేణీశిఖామణిఘట్టనా మసృణితతలే రఙ్గక్షోణీ
భృతోమణిపాదుకే ॥ ౨౯ 59

జగజ్జననరక్షణక్షపణసఙ్గినో రఙ్గిణః పవిత్రతమమాద్రియే భగవతః పదత్ర
ద్వయమ్ । శివత్వకరణక్షమత్రిదివసిన్ధుసమ్బన్ధినం ప్రధావ్య చరణంనిజం ప్రణి
దధాతియత్రప్రభుః ॥ ౩౦ 60

యదధ్వరభుజాంశిరః పదయుగంచరఙ్గేశితుః దృఢంఘటయితుం క్షమం భవతి శేష
శేషిత్వతః । శిరస్త్రమిదమస్తుమే దురితసిన్ధుముష్టిన్ధయం కదధ్వవిహతిక్షమం
కిమపి తత్పదత్రద్వయమ్ ॥ ౩౧ 61

సముత్పతతి చేతసి స్థిరనివేశితా తావకీముకున్దమణిపాదుకేముహురుపాసనా
వాసనా । ఉదర్కపరికర్కశానుపరిపర్వణా ఖర్వితానవర్థశతగర్భితానమరశమ్బ
లీవిభ్రమా ॥ ౩౨ 62

విగాహన్తే రఙ్గక్షితిపతిపదత్రాయిణి సకృద్వహన్తస్త్వా మన్తర్వినిహితకుచేలవ్యతి
కరాః । మదోద్దామస్తమ్బేరమకరటనిర్యన్మదఝరీపరీవాహప్రేఙ్ఖద్భ్రమరముఖరా
మఙ్గణభువమ్ ॥ ౩౩ 63

అధిదైవతమాపతత్సు కల్పేష్వధికారం భజతాం పితామహానామ్ ।
అభిరక్షతు రఙ్గభర్తురేషా కరుణా కాచన పాదుకామయీ నః ॥ ౩౪ 64

ధ్రువమిన్ద్రియనాగశృఙ్ఖలా వా నిరయద్వారనివారణార్గలా వా ।
అనపాయపదాధిరోహిణీ వా మమ రఙ్గేశవిహారపాదుకే త్వమ్ ॥ ౩౫ 65

శరణాగతసార్థవాహశీలాం శ్రుతిసీమన్తపదప్రసాధనార్హామ్ ।
అధిరఙ్గముపాస్మహే మురారేర్మహనీయాం తపనీయపాదుకే త్వామ్ ॥ 66

ఇహ యే భవతీం భజన్తి భక్త్యా కృతినః కేశవపాదుకే నియుక్తాః ।
కథయామ్బ తిరోహితం తృతీయం నయనం త్రీణి ముఖాని వా కిమేషామ్ ॥ 67

మధువైరిపరిగ్రహేషు నిత్యం క్షమయా త్వం మణిపాదుకే సమేతా ।
తదపి క్షమసే న కిం పరేషాం త్రిదశాధీశ్వరశేఖరే నివేశమ్ ॥ ౩౮ 68

ద్వితయం ప్రతియన్తి రఙ్గభర్తుః కతిచిత్కాఞ్చనపాదుకే శరణ్యమ్ ।
అభయాన్వితమగ్రిమం కరం వా భవతీశేఖరితం పదామ్బుజం వా ॥ 69

భరతాశ్వసనేషు పాదశబ్దం వసుధాశ్రోత్రసముద్భవో మునీన్ద్రః ।
పఠతి త్వయి పాదుకే తతస్త్వం నియతం రామపదాదభిన్నభూమా ॥ 70

మకుటేషు నివేశ్య దిక్పతీనాం పదమేవ ప్రతిపద్య దైత్యహన్తుః ।
పరిరక్షసి పాదుకే పదం త్వం క్వను భిద్యేత గరీయసాం ప్రభావః ॥ ౪౧ 71

జగతామభిరక్షణే త్రయాణామధికారం మణిపాదుకే వహన్త్యోః ।
యువయోః పరికర్మకోటిలగ్నం చరణద్వన్ద్వమవైమి రఙ్గభర్తుః ॥ ౪౨ 72

పదరక్షిణి వత్సలా నికామం రఘువీరస్య పదమ్బుజాదపి త్వమ్ ।
యదసౌ భరతస్త్వయాంశవత్త్వాన్న పునస్తాదృశమన్వభూద్వియోగమ్ ॥ 73

అభిగమ్య ముకున్దపాదుకే త్వామపనీతాతపవారణైః శిరోభిః ।
హరితాం పతయో దురాపమన్యైరనఘచ్ఛాయమవాప్నువన్తి భోగమ్ ॥ 74

అపహాయ సితాసితానుపాయాన్ అరవిన్దేక్షణపాదుకే మహాన్తః ।
త్వదనన్యతయా భజన్తి వృత్తిం త్వదసాధారణభోగసాభిలాషాః ॥ ౭౫ 75

ప్రణమన్తి సవా విధేర్హవిపాకాద్య ఇమే రఙ్గనరేన్ద్రపాదుకే త్వామ్ ।
ఉపజాతమనుత్తమాఙ్గమేషా ముభయేషామపి చిత్రముత్తమాఙ్గమ్ ॥ 76

తవ కేశవపాదుకే ప్రభావో మమదుష్కర్మచ నన్వనన్తసారే ।
నియమేన తథాపి పశ్చిమస్య ప్రథమే నైవపరాభవం ప్రతీమః ॥ ౭౭ 77

అస్త్రభూషణతయైవ కేవలం విశ్వమేతదఖిలం బిభర్తి యః ।
అక్లమేన మణిపాదుకే త్వయా సోఽపి శేఖరతయైవధార్యతే ॥ ౭౮ 78

రామపాదసహధర్మచారిణీం పాదుకే నిఖిలపాతకచ్ఛిదమ్ ।
త్వామశేషజగతామధీశ్వరీం భావయామి భరతాధిదేవతామ్ ॥ ౭౯ 79

చూడాకపాలవ్యతిషఙ్గదోషం విమోచయిష్యన్నివ విష్ణుపద్యాః ।
కృతాదరః కేశవపాదరక్షే బిభర్తి బాలేన్దువిభూషణస్త్వామ్ ॥ ౮౦ 80

త్వయైవ నిత్యం మణిపాదరక్షే రాజన్వతీ సృష్టిరియం ప్రజానామ్ ।
శ్రీరాజ్యదోషప్రశమాయ నూనం నిర్దిశ్యసే నాథవిశేషణేన ॥ ౮౧ 81

పరస్యపుంసః పదసన్నికర్షే తుల్యాధికారం మణిపాదుకే త్వామ్ ।
ఉత్తంసయన్తి స్వయముత్తమాఙ్గైః శేషాసనం శేషగరుత్మదాద్యాః ॥ 82

బిభర్షి నిత్యం మణిపాదుకే త్వం విశ్వమ్భరం ధామ నిజేనభూమ్నా ।
తవానుభావశ్చులుకీకృతోఽయం భక్తైరజస్రం భవతీం దధానైః ॥ 83

ముకున్దపాదామ్బుజధారిణి త్వాం మోహాదనుత్తంసయతాం జనానామ్ ।
మూర్ధ్నిస్థితా దుర్లిపయో భవన్తి ప్రశస్తవర్ణావలయస్తదీయాః ॥ ౮౨ 84

భూమిః శ్రుతీనాం భువనస్యధాత్రీ గుణైరనన్తా విపులా విభూత్యా ।
స్థిరా స్వయం పాలయితుం క్షమా నః సర్వంసహా శౌరిపదావని త్వమ్ ॥ 85

స్థైర్యం కులక్షోణిభృతాం విధత్సే శేషాదయస్త్వాం శిరసా వహన్తి ।
పదప్రసూతా పరమస్యపుంసః పృథ్వీమహిమ్నా మణిపాదుకే త్వమ్ ॥ 86

దైత్యాధిపానాం బలినాం కిరీటా నిక్షేపణం తేయది నాభ్యనన్దన్ ।
రఙ్గేశపాదావని రఙ్గధామ్నః సోపానతాం ప్రాప్య వహన్త్యమీ త్వామ్ ॥ 87

శేషో గరుత్మాన్మణిపాదపీఠీ త్వం చేతి పాదావని విశ్వమాన్యాః ।
తుల్యాధికారా ఇహ కిన్ను సన్త స్త్వామేవ నిత్యం శిరసా వహన్తి ॥ 88

పరస్యపుంసః పరమంపదం తద్బిభర్షినిత్యం మణిపాదరక్షే ।
అన్యాదృశాం వ్యోమసదాం పదానిత్వయ్యాయత్తే యదిదంనచిత్రమ్ ॥ 89

పాదౌమురారేః శరణంప్రజానాం తయోస్తుదేవాసిపదావనిత్వమ్ ।
శరణ్యతాయాస్త్వమనన్యరక్షా సందృశ్యసే విశ్రమభూమిరేకా ॥ ౯౦ 90

అన్యేషుపద్మాకమలాసనాద్యైః రక్షేషురఙ్గాధిపతేః శ్రితేషు ।
పాదావనిత్వామధిగమ్యజాతం పదం మురారేరధిదైవతంనః ॥ ౯౧ 91

క్షణంసరోజేక్షణపాదుకే యఃకృతాదరః కింకురుతే భవత్యాః ।
అకిఞ్చనస్యాపి భవన్తి శీఘ్రం భ్రూకింకరాస్తస్య పురన్దరాద్యాః ॥ ౯౨ 92

వహన్తియే మాధవపాదుకేత్వాం మూర్ధ్నా న్తపతే దివి నిర్విఘాతాః ।
హంసేన నిత్యంశరదభ్రభాసా కైలాసగౌరేణకకుద్మతావా ॥ ౯౩ 93

రుద్రం శ్రితో దేవగణః సరుద్రః పద్మాసనం సోఽపిచ పద్మనాభమ్ ।
సత్వామనన్తో నపునస్త్వమన్యం కఏషపాదావనితేప్రభావః ॥ ౯౪ 94

పరస్యధామ్నః ప్రతిపాదనార్హాం వదన్తివిద్యాం మణిపాదుకేత్వామ్ ।
యతస్త్వయైవాధిగమేప్రజానాం దూరీభవత్యుత్తరపూర్వమంహః ॥ ౯౫ 95

ధన్యాముకున్దస్య పదానుషఙ్గాద్ధనీయతాయేన సమర్చితాత్వమ్ ।
వాసస్తదీయో మణిపాదరక్షే లక్ష్మ్యాఽలకామప్యధరీకరోతి ॥ ౯౬ 96

పదేనవిష్ణోః కిముతేతరేషాం విసృజ్యసఙ్గం యదుపాసతేత్వామ్ ।
కరోషి తాన్కిం త్వమపేతకామాన్ కాలేనపాదావనిసత్యకామాన్ ॥ 97

అభ్యాసయోగేన నిగృహ్యమాణైరన్తర్ముఖైరాత్మవిదో మనోభిః ।
మాతస్త్వయా గుప్తపదప్రభావాదన్వేషయన్త్యాగమికం నిధానమ్ ॥ 98

మూర్ధ్నాదధానాం మణిపాదుకే త్వాముత్తంసితం వా పురుషం భవత్యా ।
వదన్తి కేచిద్ద్వయమామనామస్త్వామేవ సాక్షాదధిదైవతం నః ॥ ౯౯ 99

మూర్ధ్నాసతామధస్తాదుపరిచ విష్ణోః పదేనసఙ్ఘటితామ్ ।
అదవీయసీంవిముక్తేః పదవీమవయన్తి పాదుకే భవతీమ్ ॥ ౧౦౦ 100

౪ అథ సమర్పణపద్ధతిశ్చతుర్థీ.

భజామః పాదుకే యాభ్యాం భరతస్యాగ్రజస్తదా ।
ప్రాయః ప్రతిప్రయాణాయ ప్రాస్థానికమకల్ప్యత ॥ ౧౦౧ 101

రాజ్యం విహాయ రఘువంశమహీపతీనాం పౌరాంశ్చ పాదరసికాన్పృథివీం చ రక్తామ్ । త్వామేవ హన్త చరణావని సమ్ప్రియాస్యన్నాలమ్బత ప్రథమముత్తరకోసలేన్ద్రః ॥ ౧౦౨ 102

ప్రాప్తే ప్రయాణసమయే మణిపాదరక్షే పౌరానవేక్ష్య భవతీ కరుణాప్రలాపాన్ ।
మఞ్జుప్రణాదముఖరా వినివర్తనార్థం రామం పదగ్రహణపూర్వమయాచతేవ ॥

మత్వా తృణాయ భరతో మణిపాదరక్షే రామేణ తాం విరహితాం రఘురాజధానీమ్ । త్వామేవ సప్రణయముజ్జయినీమవన్తీం మేనే మహోదయమయీం మధురామయోధ్యామ్ ॥ ౧౦౪ 104

రామాత్మనః ప్రతిపదం మణిపాదరక్షే విశ్వమ్భరస్య వహనేన పరీక్షితాం త్వామ్ ।
విశ్వస్య దేవి వహనే వినివేశయిష్యన్ విస్రబ్ధ ఏవ భరతో భవతీం యయాచే ॥

భక్త్యా పరం భవతు తద్భరతస్య సాధోస్తత్ప్రార్థనం రఘుపతౌ మణిపాదరక్షే ।
కేనాశయేన స మునిః పరమార్థదర్శీ భద్రాయ దేవి జగతాం భవతీమవాదీత్ ॥

రామే వనం వ్రజతి పఙ్క్తిరథే ప్రసుప్తే రాజ్యాపవాదచకితే భరతే తదానీమ్ ।
ఆశ్వాసయేత్క ఇవ కోసలవాసినస్తాన్ నో చేత్త్వమపి సాహసవృత్తిరాసీః ॥

పాదావని ప్రభవతో జగతాం త్రయాణాం రామాదపి త్వమధికా నియతం ప్రభావాత్ । నో చేత్కథం ను భరతస్య తమేవ లిప్సోః ప్రత్యాయనం పరిపణం భవతీ భవిత్రీ ॥ ౧౦౮ 108

మన్యే నియుజ్య భవతీం మణిపాదరక్షే పార్ష్ణిగ్రహస్య భరతస్య నివారణార్థమ్ ।
రత్నాకరం సపది గోష్పదయన్విజిగ్యే రామః క్షణేన రజనీచరరాజధానీమ్ ॥

పాదావని ప్రభుతరానపరాధవర్గాన్ సోఢుం క్షమా త్వమసి మూర్తిమతీ క్షమైవ।
యత్త్వాం విహాయ నిహతాః పరిపన్థినస్తే దేవేన దాశరథినా దశకణ్ఠముఖ్యాః ॥

వాక్యే గరీయసి పితుర్విహితేఽప్యతృప్త్యా మాతుర్మనోరథమశేషమవస్థయిష్యన్ । మన్యే తదా రఘుపతిర్భరతస్య తేనే మాతస్త్వయైవ మణిమౌలినివేశలక్ష్మీమ్ ॥ ౧౧౧ 111

పాదామ్బుజాద్విగలితాం పరమస్య పుంసస్త్వామాదరేణ వినివేశ్య జటాకలాపే।
అఙ్గీచకార భరతో మణిపాదరక్షే గఙ్గాధిరూఢశిరసో గిరిశస్య కాన్తిమ్ ॥ 112

అవికలమధికర్తుం రక్షణేసప్తలోక్యా రఘుపతిచరణేన న్యస్తదివ్యానుభావామ్ ।
అభజత భరతస్త్వామఞ్జసా పాదరక్షే మణిమకుటనివేశత్యాగధన్యేనమూర్ధ్నా ॥
ఇయమవికలయోగక్షేమసిద్ధ్యై ప్రజానామలమితి భరతేన ప్రార్థితామాదరేణ । రఘుపతిరధిరోహన్నభ్యషిఞ్చత్స్వయంత్వాం చరణనఖమణీనాం చన్ద్రికానిర్ఝరేణ ॥ ౧౪ 114

ప్రణయిని పదపద్మే గాఢమాశ్లిష్యతి త్వాం విధిసుతకథితం తద్వైభవం తే విదన్తః । అనుదినమృషయస్త్వామర్చయన్త్యగ్ర్యగారే రఘుపతిపదరక్షే రామగిర్యాశ్రమస్థాః ॥ ౧౫ 115

నియతమధిరురోహ త్వామనాధేయశక్తిం నిజచరణసరోజే శక్తిమాధాతుకామః। సకథమితరథా త్వాంన్యస్యరామో విజహ్రే దృషదుపచితభూమౌ దణ్డకారణ్యభాగే ॥ ౧౬ 116

రఘుపతిపదపద్మాద్రత్నపీఠేనివేష్టుం భరతశిరసిలగ్నాం ప్రేక్ష్య పాదావనిత్వామ్ ।
పరిణతపురుషార్థః పౌరవర్గః స్వయంతే విధిమభజతసర్వో వన్దివైతాళికానామ్ ॥
అనన్యరాజన్యనివేశనిమ్నాం చకార పృథ్వీం చతురర్ణవాన్తామ్ ।
భ్రాతుర్నియోగాత్సభరతఃసదాత్వాం మూర్ధ్నావహన్మూర్తిమతీమివాజ్ఞామ్ ॥
యద్భ్రాత్రే భరతాయ రఙ్గపతినారామత్వమాతస్థుషా నిత్యోపాస్యనిజాఙ్ఘ్రినిష్క్రియతయా నిక్షిప్యవిశ్రాణితమ్ । యోగక్షేమవహం సమస్తజగతాం యద్దీయతే యోగిభిః పాదత్రాణమిదం మితంపచకథామహ్నాయమే నిహ్నుతామ్॥
భరతస్యేవ మమాపి ప్రశమితవిశ్వాపవాదదుర్జాతా ।
శేషేవ శిరసి నిత్యం విహరతు రఘువీరపాదుకే భవతీ ॥ ౨౦ 120

౫ అథ ప్రతిప్రస్థానపద్ధతిః పఞ్చమీ.

ప్రశస్తేరామపాదాభ్యాం పాదుకేపర్యుపాస్మహే ।
ఆనృశంస్యం యయోరాసీదాశ్రితేష్వనవగ్రహమ్ ॥ ౧ 121

భృశాతురసహోదరప్రణయఖణ్డనస్వైరిణా పదేన కిమనేన మే వనమిహావనాదిచ్ఛతా । ఇతీవ పరిహాయ తన్నివవృతే స్వయంయత్పురా పదత్రమిదమాద్రియే ధృతజగత్త్రయం రఙ్గిణః ॥ ౨ 122

దశవదనవినాశం వాఞ్ఛతో యస్య చక్రే దశరథమనఘోక్తిం దణ్డకారణ్యయాత్రా । సచభరతవిమర్దే సత్యసన్ధస్త్వయాఽఽసీ ద్రఘుపతిపదరక్షే రాజధానీం ప్రయాన్త్యా ॥ ౩ 123

అభ్యుపేతవినివృత్తిసాహసా దేవి రఙ్గపతిరత్నపాదుకే ।
అత్యశేత భవతీ మహీయసా పారతన్త్ర్యవిభవేన మైథిలీమ్ ॥ ౪ 124

అవ్యాహతాం రఘుపతేర్వ్యహతః ప్రతిజ్ఞామంసాధిరోహణరసే విహతే ధరణ్యాః ।
ప్రాదాన్నివృత్య భవతీ మణిపాదరక్షే స్పర్శం పదేన విగతవ్యసథానఖేదమ్ ॥

మన్త్రాభిషేకవిరహాద్భజతా విశుద్ధిం సంస్కారవర్జనవశాదభిసంస్కృతేన ।
మూర్ధ్నా నినాయ భరతో మణిపాదుకే త్వాం రామాజ్ఞయా వినిహితామివ రాజ్యలక్ష్మీమ్ ॥ ౬ 126

రక్షార్థమస్య జగతో మణిపాదరక్షే రామస్య పాదకమలం సమయే త్యజన్త్యాః । కిం దుష్కరం తవ విభూతిపరిగ్రహో వా కిం వా విదేహదుహితుః కృపణా దశా సా ॥ ౭ 127

సీతాసఖస్య సహసా చరణారవిన్దాద్భక్త్యానతే కృతపదా భరతోత్తమాఙ్గే ।
ఆరుహ్య నాగమభితో భవతీ వితేనే మాయూరచామరభరం మణిరశ్మిజాలైః ॥
మూర్ధ్నా ముకున్దపదరక్షిణి బిభ్రతస్త్వామావిర్మదస్య రఘువీరమదావలస్య ।
ఆమోదిభిస్సపది దానజలప్రవాహైర్లేభే చిరాద్వసుమతీ రుచిరం విలేపమ్ ॥
ఆశాః ప్రసాధయితుమమ్బ తదా భవత్యాం దైవాదకాణ్డశరదీవ సముత్థితాయామ్ । స్తోకావశేషసలిలాఃసహసా బభూవుః సాకేతయౌవతవిలోచనవారివాహాః ॥ ౧౦ 130

అన్తేవసన్నచరమస్య కవేః సయోగీ వన్యాన్ప్రగృహ్య వివిధానుపదావిశేషాన్ .
ఆతస్థుషీం రఘుకులోచితమౌపవాహ్యం ప్రత్యుజ్జగామ భవతీం భరతోపనీతామ్ ॥ ౧౧ 131

మాతస్త్వదాగమనమఙ్గలదర్శనీనాం సాకేతపక్ష్మలదృశాం చటులాక్షిభృఙ్గైః।
వాతాయనాని సహసా శతపత్త్రితాని జాతాని తత్ర వదనైర్మణిపాదరక్షే ॥
సాకేతసీమ్ని భవతీ మణిపాదరక్షే మాఙ్గల్యలాజనికరైరవకీర్యమాణా ।
కీర్త్యాఃస్వయంవరపతేర్భరతస్య కాలే వైవాహికీ జనని వహ్నిశిఖేవ రేజే ॥ 133
ఛత్రేన్దుమణ్డలవతీ మణిపాదుకే త్వం వ్యాధూతచామరకలాపశరత్ప్రసూనా ।
సద్యోబభూవిథ సమగ్రవికాసహేతుః సాకేతపౌరవనితానయనోత్పలానామ్ ॥

ప్రైక్షన్త వక్త్రైర్మణిపాదరక్షే శత్రుఞ్జయం శైలమివాధిరూఢామ్।
రామాభిధానప్రతిపన్నహర్షైరుత్తాని తైరుత్తరకోసలానామ్ ॥ ౧౫ 135

ద్రష్టుం తదా రాఘవపాదరక్షే సీతామివ త్వాం వినివర్తమానామ్ ।
ఆసన్నయోధ్యాపురసున్దరీణామౌత్సుక్యలోలాని విలోచనాని ॥ ౧౬ 136

ఆస్థాయ తత్ర స్ఫుటబిన్దునాదం స్తమ్బేరమం తాదృశసన్నివేశమ్ ।
అదర్శయ స్త్వం పురమధ్యభాగే పాదావని త్వత్ప్రణవాశ్రయత్వమ్ ॥ 137

దశగ్రీవస్తమ్బేరమదలనదుర్దాన్తహృదయే విహారస్వాచ్ఛన్ద్యాద్విశతి రఘుసింహే వనభువమ్ । స్వవాత్సల్యక్రోడీకృతభరతశాబేవ భవతీ నిరాబాధాం పాదావని న విజహౌ కోసలగుహామ్ ॥ ౧౭ 138

కైకేయీవరదానదుర్దిననిరాలోకస్య లోకస్య యత్త్రాణార్థం భరతేన భవ్యమనసా సాకేతమాసీయత । రామత్యాగసహైరసహ్యవిరహం రఙ్గక్షితీన్ద్రస్య తత్పాదత్రాణమనన్యతన్త్రఫణితేరాపీడమీడీమహి ॥ ౧౮ 139

సముపస్థితే ప్రదోషే సహసా వినివృత్య చిత్రకూటవనాత్ ।
అభజత్పునర్జనపదం వత్సం ధేనురివ పాదుకే భవతీ ॥ ౨౦ 140

అథ అధికారపరిగ్రహపద్ధతిః షష్ఠీ.

అధిష్ఠేపాదుకా సా మే యస్యాస్సాకేతవాసిభిః ।
అన్వయవ్యతిరేకాభ్యామన్వమీయత వైభవమ్ ॥ ౧ 141

మోచితస్థిరచరానయత్నతః కోసలాఞ్జనపదానుపాస్నహే ।
యేషు కాంశ్చన బభూవ వత్సరాన్దైవతం దనుజవైరిపాదుకా ॥ ౨ 142

సామ్రాజ్యసంపదివ దాసజనోచితా త్వం రామేణ సత్యవచసా భరతాయ దత్తా।
స త్వాం నివేశ్య చరణావని భద్రపీఠే పృథ్వీంబుభోజబుభుజే చ యశోవిభూతిమ్ ॥

భోగాననన్యమనసాం మణిపాదుకే త్వం పుష్ణాసి హన్త భజతామనుషఙ్గసిద్ధాన్ తేనైవ నూనమభవద్భరతస్య సాధోరప్రార్థితం, తదిహ రాజ్యమవర్జనీయమ్ ॥ ౪ 144

రామప్రయాణజనితం వ్యపనీయ శోకం రత్నాసనే స్థితిమతీ మణిపాదరక్షే ।
పృథ్వీం నిజేన యశసా విహితోత్తరీయామేకాతపత్రతిలకాం భవతీ వితేనే ॥

రామాజ్ఞయా పరవతీ పరిగృహ్య రాజ్యం రత్నాసనం రఘుకులోచితమాశ్రయన్తీ।
శుద్ధాం పదావని పునర్భవతీ వితేనే స్వాతన్త్ర్యలేశకలుషాం భరతస్యకీర్తిమ్॥
పౌలస్త్యవీరవదనస్తబకావసానాత్పుష్పాణి దణ్డకవనేష్వపనేతుమిచ్ఛోః।
రక్షాధురం ధృతవతీ మణిపాదుకే త్వం రామస్య మైథిలసుతాసహితే ప్రచారే॥
పాదావని ప్రచలచామరబృన్దమధ్యే భద్రాసనాన్తరగతా భవతీ విరేజే।
ఆకీర్ణదివ్యసలిలే కటకే సుమేరోరమ్భోజినీవ కలహాయితహంసయూథా॥ 148

మాన్యే రఘూద్వహపదే మణిపాదుకే త్వాం విన్యస్య విగ్రహవతీమివ రాజ్యలక్ష్మీమ్। ఆలోలమక్షవలయీభరతోజటావానాలమ్బ్య చామరమనన్యమనాః సిషేవే॥ ౯ 149

ప్రాప్తే దివం దశరథే భరతే విలక్షే పర్యాకులేషు పరముత్తరకోసలేషు।
త్వం చేదుపేక్షితవతీ కథమాభవిష్యద్గోపాయితుం గుహసఖస్యవిభోః పదంతత్॥

భ్రాతుర్యదమ్బ విరహాద్భరతే విషణ్ణే దాక్షిణ్యమాశ్రితవతి మణిపాదుకే త్వమ్। ఆసీదశేషజగతాం శ్రవణామృతం తద్వాచాలకాహలసహం బిరుదం తదా తే॥ ౧౧ 151

రాజ్యం తదా దశరథాదను రామతః ప్రాగ్బిభ్రాణయా చరణరక్షిణి వీతశోకమ్।
తుల్యాధికారభజనేనబభూవధన్యోవంశస్త్వయాఽమ్బమనువంశమహీపతీనామ్॥
వర్షాణి తాని వృషలోనతపాంసి తేపే బాలో నకశ్చిదపి మృత్యువశం జగామ।
రాజ్యే తవామ్బ రఘుపుఙ్గవపాదరక్షే నైవాపరం ప్రతివిధేయమభూత్ప్రసక్తమ్॥
విశ్వం త్వదాశ్రితపదామ్బుజసంభవాయాం యస్యాం ప్రతిష్ఠితమిదం మణిపాదరక్షే। ఆసీదనన్యశరణా సమయే యథావత్సాఽపిత్వయా వసుమతీ విహితప్రతిష్ఠా॥ ౧౪ 154

ప్రాయేణ రామవిరహవ్యథితా తదానీముత్సఙ్గమాశ్రితవతీ తవరాజ్యలక్ష్మీః।
తామేవ దేవినను జీవయితుం జలార్ద్రామఙ్గీచకార భవతీ భరతోపనీతామ్॥ 155
వీరవ్రతప్రణయిని ప్రథమే రఘూణాం ప్రాప్తే చిరాయ భరతే వ్రతమాసిధారమ్। త్యక్త్వా పదావని తదా వివిధాన్విహారానేకాసికావ్రతమపూర్వమవర్తయస్త్వమ్॥ ౧౬ 156

కాకుత్స్థపాదవిరహప్రతిపన్నమౌనాం నిష్పన్దతాముపగతాం మణిపాదరక్షే।
ఆశ్వాసయన్నివ ముహుర్భరతస్తదానీం శీతైరవీజయత చామరమారుతైస్త్వామ్॥

యత్రక్వచిద్విరహతోఽపి పదారవిన్దం రక్ష్యం మయా రఘుపతేరితి భావయన్త్యా।
నిశ్శేషమేవ సహసా మణిపాదరక్షే నిష్కణ్టకం జగదిదం విదధే భవత్యా ॥ 158
రామం త్వయా విరహితం భరతం చ తేన త్రాతుం పదావని తదా యదభూత్ప్ర
తీతమ్ । రామానుజస్య తవ చామ్బ జగత్సమస్తం జాగర్తి తేన ఖలు జాగరణ
వ్రతేన ॥ ౧౯ 159
అన్తఃపురే పరిజనైస్సమయోపయాతైరభ్యర్చితా భవసి యా వినయోపపన్నైః ।
సా కోసలేశ్వరపదావని భూపతీనాం సంఘట్టనం మకుటపఙ్క్తిభిరన్వభూస్త్వమ్॥
ప్రాప్యాధికారముచితం భువనస్య గుప్త్యై భద్రాసనం భరతవన్దితమాశ్రయన్త్యా।
మధ్యేఽవతీర్ణమివ మాధవపాదరక్షే మాతస్త్వయాఽపి మనువంశమహీపతీనామ్॥
రాజాసనే రఘుకులోద్వహపాదరక్షే నీరాజనం సమభవత్సమయోచితం తే ।
శ్లాఘావశేన బహుశః పరిఘూర్ణితాభిః సామన్తమౌలిమణిమఙ్గలదీపికాభిః ॥
పృథ్వీపతీనాం యుగపత్కిరీటైః ప్రత్యర్థినాం ప్రాణితుమర్థినాం చ ।
ప్రాపుస్తదా రాఘవపాదరక్షే త్వదీయమాస్థానికభద్రపీఠమ్ ॥ ౨౩ 163
ప్రణమ్య రఙ్గేశ్వరపాదరక్షే దూరోపనీతైరుపదావిశేషైః ।
సభాజయన్తి స్మ తదా సభాయాముచ్చైస్తరాముత్తరకోసలాస్త్వామ్ 164
అపావృతద్వారమయన్త్రితాశ్వం రఙ్గేశపాదావని పూర్వమాసీత్ ।
త్వయా యదృచ్ఛాసుఖసుప్తపాన్థం రామే వనస్థేఽపి పదం రఘూణామ్ ॥ 165
అనన్యభక్తిర్మణిపాదుకే త్వామభ్యర్చయన్దాశరథిర్ద్వితీయః ।
వికల్ప్యమానః ప్రథమేన కీర్త్యా చన్ద్రస్స్వయం వ్యోమసదాం బభూవ 166
అరణ్యయోగ్యం పదమస్పృశన్తీ రామస్య రాజార్హపదే నివిష్టా ।
ఆస్థాననిత్యాసికయా నిరాస్థః స్వర్గౌకసాం స్వైరగతేర్వ్యఘాతమ్ ॥ ౨౭ 167
రాజాసనే చేద్భవతీ నిషణ్ణా రఙ్గేశపాదావని తన్న చిత్రమ్ ।
యత్రాధిరూఢాః క్రమశః పురా త్వాముత్తంసయన్తే రఘుసార్వభౌమాః ॥
భద్రాసనం చేత్పరివృత్తమాసీద్దేవి క్షణం దక్షిణతోముఖం తే ।
కథం భవేత్కాఞ్చనపాదరక్షే రామస్య రక్షోమృగయావిహారః ॥ ౨౯ 169
యావత్త్వయా రాఘవపాదరక్షే జిగీషితా రాక్షస రాజధానీ ।
మాలేవ తావల్లులితా మదాన్ధైరుద్యానశాఖామృగయూథపైస్తైః ॥ ౩౦ 170
మహీక్షితాం రాఘవపాదరక్షే భద్రాసనస్థాం భవతీం స్పృశన్తః ।
పూర్వం తథాత్వే నియతేఽపి భూయః కల్యాణతామానశిరే కిరీటాః ॥ 171

అనిచ్ఛతః పాణ్డురమాతపత్రం ప్రీత్యా వితీర్ణం మణిపాదరక్షే ।
ఆసీత్త్వదర్థం విధృతేన తేన చ్ఛాయా సమగ్రా భరతస్య మాలా ॥ 172

పాదుకే రఘుపతౌ యదృచ్ఛయా ప్రస్థితే వనవిహారకౌతుకాత్ ।
ఆధిరాజ్యమధిగమ్య తే యువామక్షతం వసుమతీమరక్షతమ్ ॥ ౩౩ 173

రఘువీరపదానుషఙ్గమాత్రాత్పరిబర్హేషు నివేశితా యదిత్వమ్ ।
అధికారదినే కథంపునస్తే పరివారాస్తవ పాదుకే బభూవుః ॥ ౩౪ 174

పురుషార్థచతుష్టయార్థినీనాం పరిషత్తే మహితా వసిష్ఠముఖ్యైః ।
క్రయవిక్రయపత్తనం ప్రజానామభవత్కాఞ్చనపాదుకే తదానీమ్ ॥ 175

మనుజత్వతిరోహితేన శక్త్యే వపుషైకేన విరోధినాం నిరాసే ।
అభజద్భరతాదభేదమీశః స్వయమారాధయితుం పదావని త్వామ్ ॥ 176

మగధాఙ్గకలిఙ్గవఙ్గముఖ్యాన్విమతాన్రన్ధ్రగవేషిణస్ససైన్యాన్ ।
రఘుపుఙ్గవపాదుకే విజిగ్యే భరతశ్శాసనముద్వహన్భవత్యాః ॥ ౩౭ 177

అనితరవహనీయం మన్త్రిముఖ్యైర్యదా తత్త్వయి వినిహితమాసీత్సూర్యవంశాధి
రాజ్యమ్ । రఘుపతిపదరక్షే రత్నపీఠే తదానీం శ్రియమివ దదృశుస్త్వాం సాదరం
లోకపాలాః ॥ ౩౮ 178

పరిహృతదణ్డకాధ్వగమనం పదరక్షిణి తత్పరిణతవిశ్వసంపదుదయం యువయో
ర్ద్వితయమ్ । రఘుపతి (రత్న) భద్రపీఠమధిరుహ్య తదా విదధే వ్యపగతవైరి
భూపనిలయం వసుధావలయమ్ ॥ ౩౯ 179

ప్రాప్తోదయా తదానీం కిమపి తమస్తన్నిరాకరోద్భవతీ ।
తనురివ మనుకులజనుషాం ప్రసవిత్రీ రత్నపాదుకే సవితుః ॥ ౪౦ 180

౭ అథ అభిషేకపద్ధతిః సప్తమీ.

పాహి నః పాదుకే యస్యా విధాస్యన్నభిషేచనమ్ ।
ఆభిషేచనికం భాణ్డం చక్రే రామః ప్రదక్షిణమ్ ॥ ౧ 181

రాఘవస్య చరణౌ పదావని ప్రేక్షితుం త్వదభిషేకమీషతుః ।
ఆభిషేచనికభాణ్డసన్నిధౌ యత్ప్రదక్షిణగతిశ్శనైర్యయౌ ॥ ౨ 182

మూర్ధాభిషిక్తైర్నియమేన వాహ్యౌ విచిన్త్య నూనం రఘునాథపాదౌ ।
రత్నాసనస్థాం మణిపాదుకే త్వాం రామానుజన్మా భరతోఽభ్యషిఞ్చత్ ॥ 183

భ్రాతుర్నియోగేఽప్యనువర్తమానం రాజ్యాభిషేకం చ పరిత్యజన్తమ్ ।
రామానుజాతౌ నను పారతన్త్ర్యాదుభావుభాభ్యాం భవతీ జిగాయ ॥ ౪ 184

నివేశ్య రఙ్గేశ్వరపాదరక్షే భద్రాసనే సాదరమభ్యషిఞ్చత్ ।
వశీ వసిష్ఠో మనువంశజానాం మహీక్షితాం వంశపురోహితస్త్వామ్ ॥ ౫ 185

కృతాభిషేకా భవతీ యథావద్రఙ్గేశపాదావని రత్నపీఠే ।
గఙ్గానిపాతస్నపితాం సుమేరోరధిత్యకాభూమిమధశ్చకార ॥ ౬ 186

వసిష్ఠముఖ్యైర్విహితాభిషేకాం రాజ్యాసనే రామనివేశయోగ్యే ।
తుష్టావ రఙ్గేశ్వరపాదరక్షే ప్రాచేతసస్త్వాం ప్రథమః కవీనామ్ ॥ ౭ 187

రక్షోవధార్థం మణిపాదరక్షే రామాత్మనో రఙ్గపతేః ప్రవాసే ।
రక్షోపకారాద్భవతీ వితేనే రాజన్వతీం కోసలరాజధానీమ్ ॥ ౮ 188

ప్రాప్తాభిషేకా మణిపాదరక్షే ప్రతాపముగ్రం ప్రతిపద్యమానా ।
శశాస పృథ్వీం భవతీ యథావత్సాకేతసింహాసనసార్వభౌమీ ॥ ౯ 189

దశాననాదీన్మణిపాదరక్షే జిగీషతీ దాశరథేర్వియోగాత్ ।
జాతోపతాపా త్వయి సంప్రయుక్తైస్తీర్థోదకైరుచ్ఛ్వసితా ధరిత్రీ ॥ 190

అధ్యాసితం మనుముఖైః క్రమశో నరేన్ద్రైరారోప్య దేవి భవతీం తపనీయపీఠమ్ ।
రాజ్యాభిషేకమనఘం మణిపాదరక్షే రామోచితం తవ వశంభవతో వితేనే ॥

స్నేహేన దేవి భవతీం విషయేఽభిషిఞ్చన్నిర్విష్టసంఖ్యభువనోదరదీపరేఖామ్ ।
జాతం రఘూద్వహదివాకరవిప్రయోగాదన్ధం తమిస్రమహరద్భరతః ప్రజానామ్ ॥

హస్తాపచేయపురుషార్థఫలప్రసూతేర్మూలం పదావని ముకున్దమహీరుహస్త్వమ్ ।
ఛాయావిశేషమదిశద్యదసౌ ప్రజానామావర్జితే త్వయి శుభైరభిషేకతోయైః ॥

అహ్నాయ రామవిరహాత్పరిఖిన్నవృత్తేరాశ్వాసనాయ భవతీ మణిపాదరక్షే ।
తీర్థాభిషేకమపదిశ్య వసున్ధరాయాశ్చక్రే తదా సముచితం శిశిరోపచారమ్ ॥

మాలిన్యమాశ్రితవతీ మణిపాదరక్షే పఙ్కేన కేకయసుతాకలహోత్థితేన ।
శుద్ధిం పరామధిజగామ వసున్ధరేయం త్వత్తః క్షణాన్నిపతితైరభిషేకతోయైః ॥

ఆవర్జితం మునిగణేన జగద్విభూత్యై తోయం పదావని తదా త్వయి మన్త్రపూతమ్ । మూలావసేకసలిలం నిగమద్రుమాణాం శాపోదకం చ సమభూత్ క్షణదాచరాణామ్ ॥ ౧౬ 196

విప్రోషితే రఘుపతౌ భవతీ యథార్హాం మాన్యేపదే స్థితిమతీ మనువంశజా
నామ్ । ఆథర్వనిపుణైః ప్రహితైః ప్రజానామశ్రూణ్యపాస్యదభిషేకజల
ప్రవాహైః ॥ ౧౭ 197

ప్రాయో విశోషితరసా పతివిప్రయోగాత్పర్యాకులీకృతసముద్రపయోధరాగౌః।
అమ్బ త్వదీయమభిషేకపయః పిబన్తీ ధేనుర్బభూవ జగతాం ధనధాన్యదోగ్ధ్రీ ॥

వృత్తే యథావదభిషేకవిధౌ బభాసే పశ్చాత్త్వమమ్బ భరతేన ధృతః కిరీటః ।
ఆకస్మికః స్వకులవిప్లవశాన్తిహర్షాత్ప్రోత్తస్థివాంసమివ పతిర్మణిపాదుకే త్వామ్ ॥

మనువంశపురోహితేన మన్త్రైరభిమన్త్ర్య త్వయిపాదుకే ప్రయుక్తమ్ ।
అభిషేకజలం క్షణేన రాజ్ఞాం శమయామాస సముత్థితాన్ప్రతాపాన్ ॥ 200

పాదపాదుపహృతా రఘూద్వహాదాలవాలమివ పీఠమాశ్రితా ।
అభ్యషేచి భవతీ తపోధనైః పారిజాతలతికేవ పాదుకే ॥ ౨౧ 201

అలఘుభిరభిషేకవ్యాపృతైరమ్బుభిస్తే దినకరకులదైన్యం పాదుకే క్షాలయిష్యన్ ।
సఖలు కమలయోనేస్సూనురాధత్తమన్త్రేష్వధికనియమయోగాంశ్శక్తిమాథర్వణేషు॥

దినకరకులజానాం దేవిపృథ్వీపతీనాంనిరుపధిమధికారంప్రాప్నువత్యాంభవత్యామ్।
అజనిమత సమస్తాపాదుకే తావకీనస్నపనసలిలయోగాన్నిమ్నగాస్తుఙ్గభద్రాః ॥

తవ విధివదుపాత్తేసార్వభౌమాభిషేకేభరతసమయవిద్భిఃపాదుకేమన్త్రిముఖ్యైః।
త్వదవధినిజకర్మస్థాయినీనాంప్రజానాంప్రథమయుగవిశేషాఃప్రాదురాసన్విచిత్రాః

అవసితరిపుశబ్దానన్వభూస్త్వం తదానీం రఘుపతిపదరక్షే లబ్ధరాజ్యాభిషేకా ।
చలితభుజలతానాం చామరగ్రాహిణీనాం మణివలయనినాదైర్మేదురాన్మన్త్రి
ఘోషాన్ ॥ ౨౫ 205

సముచితమభిషేకం పాదుకే ప్రాప్నువత్యాం త్వయి వినిపతితానాం దేవి తీర్థో
దకానామ్ । ధ్వనిరనుగతమన్త్రస్సీదతాం కోసలానాం శమయితుమలమాసీ
త్సంకులానార్తనాదాన్ ॥ ౨౬ 206

దివిషదనువిధేయం దేవి రాజ్యాభిషేకంభరత ఇవయదిత్వంపాదుకేనాన్వమంస్థాః।
కథమివ రఘువీరఃకల్పయేదల్పయత్నస్త్రిచతురశరపాతైస్తాదృశం దేవకార్యమ్ ॥

కతిచనపదపద్మస్పర్శసౌఖ్యంత్యజన్తీవ్రతమతులమధాస్త్వంవత్సరాన్సావధానా
రఘుపతిపదరక్షే రాక్షసైస్త్రాసితానాం రణరణకవిముక్తంయేనరాజ్యంసురాణామ్॥

అథరోప్యపజ్ఞం తే విధివదభిషేకం విదధతాం వసిష్ఠాదీనామప్యుపచితచమత్కారభరయా। త్వదాస్థానాస్యా రఘుక్షితిరమణపాదావని తదా లక్ష్మీయస్యో జాతా రఘుపరిషదాహార్యపురుషికాః ॥ ౨౯ 209

అభిషేచయతు స రామః పదేన వా స్పృశతు పాదుకే భవతీమ్ ।
అవిశేషితమహిమా త్వం క్వవా విశేషః క్షమాసమేతానామ్ ॥ ౩౦ 210

౮. అథ నిర్యాతనాపద్ధతిరష్టమీ.

అభిషేకోత్సవాత్తస్మాద్యస్యా నిర్యాతనోత్సవః ।
అత్యరిచ్యత తాం వన్దే భవ్యాం భరతదేవతామ్ ॥ ౧ 211

ఉపాస్య వర్షాణిచతుర్దశ త్వాముత్తారికాముత్తరకోసలస్థాః ।
సనన్దనాద్యైరపి దుర్విగాహం సాన్తానికం లోకమవాపురగ్ర్యమ్ ॥ ౨ 212

పాదావని ప్రత్యయితో హనూమాన్సీతామివ త్వాం చిరవిప్రయుక్తామ్
ప్రణమ్య పౌలస్త్యరిపోరుదన్తం విజ్ఞాపయామాస వినీతవేషః ॥ ౩ 213

తవాభిషేకాన్మణిపాదరక్షే మూలే నిషేకాదివ వృద్ధియోగ్యాత్ ।
జహుస్తదైవ త్రిదశాఙ్గనానాం ప్రమ్లానతాం పత్రలతాఙ్కురాణి ॥ ౪ 214

సర్వతస్త్వదభిషేకవాసరే సన్న్యగుద్ధృతసమస్తకణ్టకే ।
రాఘవస్య విపినేషు పాదుకే యత్ర కామగమతా వ్యవస్థితా ॥ ౫ 215

కిం చతుర్దశభిరేవ వత్సరైర్నిత్యమేవ మణిపాదుకే యువామ్ ।
పాదయోస్త్రిభువనాధిరాజయోర్యౌవరాజ్యమధిగచ్ఛతం స్వయమ్ ॥ ౬ 216

రామస్య రాక్షసవధే త్వరితస్య కాలే పాదావని ప్రకటయన్నివ పార్ష్ణిగుప్తిమ్।
ఆచిత్రకూటమధిగమ్య శశంస వార్తామవ్యాహతస్త్వదభిషేకమృదఙ్గనాదః ॥

భద్రాణి దేవి జగతాం ప్రతిపాదయిష్యన్ప్రాగేవ యేన భవతీం భరతోఽభ్యషిఞ్చత్ । మన్యే కవీశ్వరవిభీషణయోర్యథావత్సంతన్యతే స్మ తత ఏవ కిలాభిషేకః ॥ ౮ 218

సంభిద్యమానతమసా సరయూపనీతైస్సంవర్ధితస్తవ శుభైరభిషేకతోయైః ।
మన్యే బభూవ జలధిర్మణిపాదరక్షే రామాస్త్రపావకశిఖాభిరశోషణీయః ॥ 219

పాదావని త్వదభిషేచనమఙ్గలార్థం భేరీశతం భృశమతాడ్యత యత్ప్రతీతైః ।
ఆకర్ణ్య తస్య సహసా తుములంనినాదం లఙ్కాశవాటనయనానినిమీలితాని ॥

తాపోద్గమస్త్వదభిషేకజలప్రవాహైరుత్సారితస్త్వరితముత్తరకోసలేభ్యః ।
లేభేచిరాయ రఘుపుఙ్గవపాదరక్షే లఙ్కావరోధసుదృశాంహృదయేషు వాసమ్॥
ఆవర్జితం విధివదామణిపాదరక్షే పద్మాసనప్రియసుతేన పురోహితేన ।
ఆసీన్నిదానమభిషేకజలం త్వదీయం నక్తంచరప్రణయినీనయనోదకానామ్ ॥
దేవి త్వయా స్నపనసంపది సంశ్రితానాం దగ్ధేపురే దశముఖస్య వలీముఖేన ।
ఆసీత్తతః ప్రభృతి విశ్వజనప్రతీతమద్భ్యోఽగ్నిరిత్యవితథం వచనం మునీనామ్ ॥
అయోధ్యాయాస్త్వదభిషేకసమిద్ధహర్షైరాధ్మాపితాశ్రుతిసుఖంననుతేతదానీమ్।
రామస్య రాక్షసశిరోలవనేఽప్యశామ్యన్యేషాంధ్వనిర్విజయశఙ్ఖరవోబభూవ ॥
ప్రథయితుమభిషేకం పాదుకే తావకీనం దురితశమనదక్షే దున్దుభౌ తాడ్యమానే।
సపదిపరిగృహీతంసాధ్వసం దేవినూనందశవదనవధూనాం దక్షిణైర్నేత్రకోణైః ॥
రఘుపతిపదరక్షే రత్నపీఠే యదా త్వామఖిలభువనమాన్యామభ్యషిఞ్చద్వసిష్ఠః।
దశముఖమహిషీభిర్దేవి బాష్పాయితాభిస్తనయుగమభిషేక్తుం తత్క్షణాదన్వమంస్థాః ॥ ౧౬ 226

రామాస్త్రాణి నిమిత్తమాత్రమిహతే లబ్ధాభిషేకా స్వయం రక్షస్తత్క్షపయాం
చకార భవతీ భద్రాసనస్థాయినీ। యద్దోష్ణామతివేలదర్పదవథుజ్వాలోష్మలానాం
తదా నిష్పిష్టైః కలధౌతశైలశిఖరే కర్పూరచూర్ణాయితమ్ ॥ ౧౭ 227

శ్రుత్వైవనం హనుమన్ముఖాద్రఘుపతేః ప్రత్యాగతిం తత్క్షణాదాసీదద్భరతాను
వర్తనవశాదారూఢకుమ్భస్థలామ్ । కాలోన్నిద్రకదుష్ణదానమదిరామాద్యద్ద్విర
ేఫధ్వనిశ్లాఘాచాటుభిరస్తుతేవ భవతీం శత్రుఞ్జయః కుఞ్జరః ॥ ౧౮ 228

ప్రత్యాగతస్య భవతీమవలోక్య భర్తుః పాదారవిన్దసవిధే భరతోపనీతామ్ ।
పూర్వాభిషేకవిభవాభ్యుచితాం సపర్యాంమధ్యేసతామకృత మైథిలరాజకన్యా॥
సంప్రేక్ష్య మైథిలసుతా మణిపాదరక్షే ప్రత్యుద్గతస్య భవతీం భరతస్య మాత్రా।
నిర్దిశ్య సా నిభృతమఞ్జలినా పురస్తాత్తారాదికాః ప్రియసఖీరశిషత్ప్రణన్తుమ్ ॥
తుల్యేఽపి దేవి రఘువీరపదాశ్రయత్వే పూర్వాభిషేకమధిగమ్య గరీయసీ త్వమ్।
తేనైవ ఖల్వభజతాం మణిపాదరక్షే రక్షఃప్లవఙ్గమపతీ భవతీంస్వమూర్ధ్నా ॥
నిర్వృత్తరాక్షసచమూమృగయావిహారే రఙ్గేశ్వరః సఖలు రాఘవవంశగోప్తా ।
వంశక్రమాదుపనతం పదమాదధానో మాన్యం పునస్త్వయి పదం నిదధే
మనీషీ ॥ ౨౨ 232

తత్త్రాదృశోశ్చరణయోః ప్రణిపత్య భర్తుః పౌరాస్త్వయా విధృతయోః ప్రతి
పన్నసత్త్వాః । ప్రాప్తాభిషేకవిభవామపి పాదుకే త్వామానన్దబాష్పసలిలైః పున
రభ్యషిఞ్చన్ ॥ ౨౩ 233

మాతస్త్వయైవ సమయే విషమేఽపిసమ్యగ్రాజన్వతీంవసుమతీమవలోక్యరామః।
సంజీవనాయ భరతస్య సమగ్రభక్తేస్సత్యప్రతిశ్రవతయైవ చకార రాజ్యమ్ ॥
పాదావని ప్రతిగతస్యపురీమయోధ్యాంపౌలస్త్యహన్తురభిషేకజలార్ద్రమూర్తేః ।
అంసేయథార్హమధివాస్య నిజైర్యశోభిఃకస్తూరికేవ నిహితావసుధా త్వయైవ ॥
యాఽసౌ చతుర్దశసమాఃపతివిప్రయుక్తా విశ్వమ్భరా భగవతీ విధృతా భవత్యా।
విన్యస్య తాం రఘుపతేర్భుజశైలశృఙ్గే భూయోఽపి తేనసహితాంభవతీ బభార॥
నిస్తీర్ణదుఃఖజలధేరనఘస్య దేవి త్వత్సంప్రయిక్తరఘునాథపదాన్వయేన ।
సద్యస్సనన్దనముఖైరపి దుర్నిరీక్ష్యా సామ్రాజ్యసంపదపరా భరతస్యజజ్ఞే ॥ 237
నిర్గత్య దేవి భరతాఞ్జలిపద్మమధ్యాద్భాయస్సమాగతవతీ పురుషోత్తమేన ।
పద్మేవ భద్రమఖిలం మణిపాదరక్షే ప్రాదుశ్చకారభవతీజగతాం త్రయాణామ్ ॥
రఘుపతిమధిరోప్య స్వోచితేరత్నపీఠే ప్రగుణమభజథాస్త్వంపాదుకే పాదపీఠమ్ ।
తదపి బహుమతిస్తే తాదృశీ నిత్యమాసీత్క్వనుఖలు మహితానాం కల్ప్యతే
తారతమ్యమ్ ॥ ౨౯ 239

అనువృత్తరామభావశ్శఙ్కే నిర్విష్టచక్రవర్తిపదామ్ ।
అధునాఽపి రఙ్గనాథస్సచమత్కారం పదేన భజతి త్వామ్ ॥ 3౦ 240

౯. అథ వన్దివైతాలికపద్ధతిః నవమీ.

నమస్తే పాదుకే పుంసాం సంసారార్ణవసేతవే ।
యదారోహస్య వేదాన్తా వన్దివైతాలికాస్స్వయమ్ ॥ ౧ 241

ఉచితముపచరిష్యన్రఙ్గనాథ ప్రభాతే విధిశివసనకాద్యాన్బాహ్యకక్ష్యానిరుద్ధాన్ ।
చరణకమలసేవాసౌఖ్య సామ్రాజ్యభాజాం ప్రథమవిహితభాగాం పాదుకా
మాద్రియేథాః ॥ ౨ 242

పద్మాజుష్టం భజతు చరణం పాదుకా లబ్ధవారాప్రత్యాసన్నాస్తవ పరిజనాః
ప్రాతరాస్థానయోగ్యాః । అధ్యాసన్నేషాదధికసుభగామర్ధనిద్రానుషఙ్గాం నాభీ
పద్మే తవ నయనయోర్నాథ పశ్యన్తు శోభామ్ ॥ 3 243

ఉపనమతి ముహూర్తం శేషసిద్ధాన్తసిద్ధం తదిహ చరణరక్షా రఙ్గనాథ త్వయైషా ।
మృదుపదమధిరూఢా మఞ్జుభిశ్శిఞ్జితైః స్వై రుపదిశతు జనానాముత్సవారమ్భ
వార్తామ్ ॥ ౪ 244

రఙ్గాధీశ మరుద్గణస్య మకుటాదామ్నాయబృన్దస్య వా ప్రత్యానీయ సమర్పితా
విధిముఖై ర్వారక్రమాదాగతైః । వాహారోహణసంభృతం శ్రమభరం సమ్య
గ్వినేతుం క్షమా లీలాసంచరణప్రియా స్పృశతు తే పాదామ్బుజం పాదుకా ॥

వృత్తంక్రమేణబహుధానియుతంవిధీనామర్ధంద్వితీయమిదమఙ్కురితంతవాహ్నః
నీలాసఖీభిరుపనీయనివేశ్యమానామఙ్కంప్రభోస్త్వరయ తేమణిపాదుకాత్వామ్॥

దివ్యాప్సరోభిరుపదర్శితదీపవర్గే రఙ్గాధిరాజసుభగే రజనీముఖేఽస్మిన్ ।
సంరక్షిణీ చరణయోస్సువిలాసవృత్తిర్నీరాజనాననమసౌ నయతుస్వయంత్వామ్ ॥

ఆసనాదుచితమాసనాన్తరం రఙ్గనాథ యది గన్తుమీహసే ।
సంనతేన విధినా సమర్పితాం సప్రసాదమధిరోహ పాదుకామ్ ॥ ౮ 248

పరిజనవనితాభిః ప్రేషితః ప్రాఞ్జలిస్త్వాం ప్రణమతి మదనోఽయం దేవశుద్ధాన్తదాసః।
ఫణిపతిశయనీయం ప్రాపయిత్రీ సలీలం పదకమలమియం తే పాదుకాపర్యుపాస్తామ్ ॥

ఇతినిగమవన్దివచసా సమయేసమయే గృహీతసంకేతః ।
అభిసరతురఙ్గనాథః ప్రతిపదభోగాయ పాదుకే భవతీమ్ ॥ ౧౦ 250

౧౦. అథ శృఙ్గారపద్ధతిః దశమీ.

శౌరేః శృఙ్గారచేష్టానాం ప్రసూతిం పాదుకాం భజే ।
యామేష భుక్తశుద్ధాన్తాత్పూర్వం పశ్చాదపి ప్రభుః ॥ ౧ 251

ప్రణతత్రిదశేన్ద్రమౌలిమాలామకరన్దార్ద్రపరాగపఙ్కిలేన ।
అనులిమ్పతి పాదుకే స్వయం త్వామనురూపేణ పదేన రఙ్గనాథః ॥ ౨ 252

అవదాతహిమాంశుకానుషక్తం పదరక్షే త్వయి రఙ్గిణః కదాచిత్ ।
కిమపి స్థితమద్వితీయమాల్యం విరలావస్థితమౌక్తికం స్మరామి ॥ ౩ 253

అసహాయగృహీతరఙ్గనాథామవరోధాఙ్గణసీమ్ని పాదుకే త్వామ్ ।
సుదృశస్స్వయమర్చయన్తి దూరాదవతంసోత్పలవాసితైరపాఙ్గైః ॥ ౪ 254

నిర్విశ్యమానమపి నూతనసన్నివేశం కైవల్యకల్పితవిభూషణకాయకాన్తిమ్ ।
కాలేషు నిర్విశసి రఙ్గయువానమేకా శృఙ్గారనిత్యరసికం మణిపాదరక్షే ॥ ౫ 255

నిద్రాయితస్య కమితుర్మణిపాదుకే త్వం పర్యఙ్కికాపరిసరం ప్రతిపద్యమానా ।
శ్వాసానిలప్రచలితేన భజస్యభీక్ష్ణం నాభీసరోజరజసా నవమఙ్గరాగమ్ ॥ 256
శయితవతి రజన్యాం పాదుకే రఙ్గబన్ధౌ చరణకమలపార్శ్వే సాదరం వర్తసే త్వమ్।
ఫణిపతిశయనీయాదుత్థితస్య ప్రభాతే ప్రథమనయనపాతం పావనం ప్రాప్తుకామా ॥
చరణకమలసఙ్గాద్రఙ్గనాథస్య నిత్యం నిగమపరిమళం త్వం పాదుకే నిర్వమన్తీ ।
నియతమతిశయానా వర్తసే సావరోధం హృదయమధివసన్తీం మాలికాం వైజయన్తీమ్ ॥ ౮ 258
ఉపనిషదబలాభిర్నిత్యముత్తంసనీయం కిమపి జలధికన్యాహస్తసంవాహనార్హమ్।
తవతు చరణరక్షే దేవి లీలారవిన్దం చరణసరసిజం తచ్చారుచామీకరాన్తః ॥
అఖిలాన్తఃపురవారేష్వనేకవారం పదావని స్వైరమ్ ।
అనుభవతి రఙ్గనాథో విహారవిశ్రాన్తిసహచరీం భవతీమ్ ॥ ౧౦ 260

---

౧౧. అథ సఞ్చారపద్ధతిః ఏకాదశీ.

అగ్రతస్తే గమిష్యామి మృద్నన్తీ కుశకణ్టకాన్ ।
ఇతి సీతాఽపి యద్వృత్తిమియేష ప్రణమామి తామ్ ॥ ౧ 261
శరదశ్శతమమ్బ పాదుకే స్యాం సమయాహూతపితామహస్తుతాని ।
మణిమణ్డపికాసు రఙ్గభర్తుస్త్వదధీనాని గతాగతాని పశ్యన్ ॥ ౨ 262
త్వదధీనపరిక్రమో ముకున్దస్తదధీనస్తవ పాదుకే విహారః ।
ఇతరేతరపారతన్త్ర్యమిత్థం యువయోస్సిద్ధమనన్యతన్త్రభూమ్నోః ॥ 3 263
రజసా తమసా చ దుష్టసత్త్వే గహనే ✱తసి మామకే ముకున్దః ।
ఉచితం మృగయావిహారమిచ్ఛన్భవతీమాదృత పాదుకే పదాభ్యామ్ ॥ ౪ 264
క్షమయా జగతామపి త్రయాణామవనే దేవిపదావని త్వయైవ ।
అభిగమ్యతమోఽపి సంశ్రితానామభిగన్తా భవతి స్వయం ముకున్దః ॥ ౫ 265
శిరసా భవతీం దధాతి కశ్చిద్విధృతః కోఽపి పదస్పృశా భవత్యా ।
ఉభయోర్మధువైరిపాదరక్షే త్వదధీనాం గతిమామనన్తి సన్తః ॥ ౬ 266
స్పృశతశ్శిరసా పదేన చ త్వాం గతిముద్దిశ్య ముకున్దపాదుకే ద్వౌ ।
అవరోహతి పశ్చిమః పదాత్స్వాదధిరోహత్యనఘస్తదేవ పూర్వః ॥ ౭ 267
సమయేష్వపదిశ్య జైత్రయాత్రాం వివిధాన్తఃపురవాగురావ్యతీతః ।

నియతం మణిపాదుకే భవత్యా రమతే వర్త్మని రఙ్గసార్వభౌమః ॥ ౮ 268
నిజసంహననప్రసక్తలాస్యం చరతిత్వామధిరుహ్య రఙ్గనాథః ।
పదరక్షిణి పావనత్వమాస్తాం రసికాస్వాదమతఃపరం న విద్మః ॥ ౯ 269
పదయోరనయోః పరస్య పుంసస్తదనుగ్రాహ్యవిహారపద్ధతేర్వా ।
శిరసో మణిపాదుకే శ్రుతీనాం మనసోవా మమ భూషణం త్వమేకా 270
కృపయా మధువైరిపాదరక్షే కఠినే చేతసి మామకే విహర్తుమ్ ।
మకుటేషుదివౌకసాం విధత్తేభవతీ రత్నవిసంస్థులేషుయోగ్యామ్ ॥ ౧౧ 271
చరణద్వయమర్భకస్య శౌరేః శరదమ్భోరుహచాతురీధురీణమ్ ।
శకటాసురతాడనేఽపి గుప్తం తవ శక్త్యా కిల పాదుకే తదాసీత్ ॥ ౧౨ 272
ఉత్తస్థుషోరఙ్గశయస్య శేషాదాస్థానసింహాసనమారురుక్షోః ।
మధ్యేనిశాన్తం మణిపాదుకే త్వాం లీలాపదన్యాససఖీం ప్రపద్యే ॥ ౧౩ 273
ప్రాప్తాధికారాః పతయః ప్రజానాముత్తంసితాముత్తమపాదుకే త్వామ్ ।
రఙ్గేశితుః స్వైరవిహారకాలే సంయోజయన్త్యఙ్ఘ్రిసరోజయుగ్మే ॥ ౧౪ 274
త్వయాఽనుబద్ధాం మణిపాదరక్షే లీలాగతిం రఙ్గశయస్య పుంసః ।
నిశామయన్తో నపునర్భజన్తే సంసారకాన్తారగతాగతాని ॥ ౧౫ 275
వ్యూహానుపూర్వీరుచిరాన్విహారాన్పాదక్రమేణ ప్రతిపద్యమానా ।
బిభర్షి నిత్యం మణిపాదుకే త్వం మురద్విషో మూర్తిమివ త్రిలోకీమ్ ॥ 276
పదేషుమన్దేషు మహత్స్వపి త్వం నీరన్ధ్రసంశ్లేషవతీ మురారేః ।
ప్రత్యాయనార్థం కిల పాదుకే నస్స్వాభావికం దర్శయసి ప్రభావమ్ ॥ ౧౭ 277
కృపావిశేషాత్మికయా సమేతాం ప్రవర్తమానాం జగతోవిభూత్యై ।
అవైమి నిత్యం మణిపాదుకే త్వామాకస్మికీం రఙ్గపతేః ప్రసత్తిమ్ ॥ ౧౮ 278
ఉపాగతానాముపతాపశాన్త్యై సుఖావగాహాం గతిముద్వహన్తీమ్ ।
పశ్యామి శౌరేః పదవాహినీం త్వాం నిమ్నేషు తుఙ్గేషుచ నిర్విశేషామ్ ॥ 279
సహప్రయాతా సతతం ప్రయాణే ప్రాప్తాసనే సంశ్రితపాదపీఠా ।
అలఙ్ఘనీయా సహజేన భూమ్నా ఛాయేవ శౌరేర్మణిపాదుకే త్వమ్ ॥ ౨౦ 280
పదస్పృశా రఙ్గపతిర్భవత్యా విచక్రమే విశ్వమిదం క్షణేన ।
తదస్య మన్యే మణిపాదరక్షే త్వయ్యేవ విఖ్యాతమురుక్రమత్వమ్ ॥ ౨౧ 281
సంచారయన్తీ పదమన్వతిష్ఠః సహాయకృత్యం మణిపాదరక్షే ।
మాతస్త్వమేకా మనువంశగోప్తుర్గోపాయతో గౌతమ ధర్మదారాన్ ॥ 282

త్వత్తస్త్రివిష్టపచరానసపత్నయిష్యన్నారుహ్య తార్క్ష్యమవరుహ్య చ తత్క్షణేన ।
శుద్ధాన్తభూమిషు పునర్మణిపాదరక్షే విశ్రామ్యతి త్వయి విహారవశేన శౌరిః ॥
విక్రమ్య భూమిమఖిలాం బలినా ప్రదిష్టాం దేవే పదావని దివం పరిమాతుకామే ।
ఆసీదతో దినకరస్య కరోపతాపాత్సంరక్షితుం పదసరోజముపర్యభూస్త్వమ్ ॥
త్వత్సఙ్గమాన్మను సకృద్విధిసంప్రయుక్తా శుద్ధింపరామధిజగామ శివత్వహేతుమ్ ।
రఙ్గాధిరాజపదరక్షిణి కీదృశీ సా గఙ్గా బభూవ భవదీయగతాగతేషు ॥ ౨౫ 285
వృద్ధిం గవాంజనయితుంభజతా విహారాన్కృష్ణేన రఙ్గరసికేన కృతాశ్రయాయాః ।
సఞ్చారతస్తవ తదా మణిపాదరక్షే బృన్దావనం సపది నన్దనతుల్యమాసీత్ ॥
మాతస్త్రయీమయతయా చరణప్రమాణే ద్వేవిక్రమేషు వివిధేషు సహాయభూతే ।
నాథస్య సాధుపరిరక్షణకర్మణి త్వం దుష్కృద్వినాశనదశాసు విహఙ్గరాజః ॥
పాదావని క్వచన విక్రమణే భుజానాం పఞ్చాయుధీకరరుహైర్భజతే వికల్పమ్ ।
నిత్యంత్వమేవ నియతా పదయోర్మురారేస్తేనాసి నూనమవికల్పసమాధియోగ్యా ॥
అక్షేత్రవిద్భిరధిగన్తుమశక్యవృత్తిర్మాతస్త్వయా నిరవధిర్నిధిరప్రమేయః ।
రథ్యాన్తరేషు చరణావని రఙ్గసఙ్గీ వాత్సల్యనిఘ్నమనసా జనసాత్కృతోఽసౌ ॥
సమ్పద్యతే సముచితం క్రమమాశ్రయన్త్యా సద్వర్త్మనా భగవతోఽపి గతి-
ర్భవత్యా । ఈష్టే పదావని పునః క ఇవేతరేషాం వ్యావర్తనస్య విషమాదపథ
ప్రచారాత్ ॥ ౩౦ 290
రఙ్గేశ్వరేణ సహ లాస్యవిశేషభాజో లీలోచితేషు తవ రత్నశిలాతలేషు ।
మధ్యేస్థితాని కతిచిన్మణిపాదరక్షే సభ్యాన్విశేషమనుయోక్తుమితి ప్రతీమః ॥
నిత్యం పదావని నివేశ్య పదం భవత్యాం నిష్పన్దకల్పపరిమేయపరిచ్ఛదాని ।
శృఙ్గారశీతలతరాణి భవన్తి కాలే రఙ్గేశ్వరస్య లలితాని గతాగతాని ॥ 292
భోగార్చనాని కృతిభిః పరికల్పితాని ప్రీత్యైవ రఙ్గనృపతిః ప్రతిపద్యమానః ।
పశ్యత్సు నిత్యమితరేషు పరిచ్ఛదేషు ప్రత్యాసనంభజతి కాఞ్చనపాదుకే త్వామ్ ॥
అన్తస్తృతీయనయనైః స్వయముత్తమాఙ్గైరావిర్భవిష్యదతిరిక్తముఖామ్బుజైర్వా ।
న్యస్యన్తి రఙ్గరసికస్య విహారకాలే వారక్రమేణ కృతినో మణిపాదుకే త్వామ్ ॥
రఙ్గేశ్వరే సమధిరూఢవిహఙ్గరాజే మాతఙ్గరాజవిధృతాం మణిపాదుకే త్వామ్ ।
అన్వాసతే విధృతచారుసితాతపత్రాః స్వర్గౌకసస్సుభగచామరలోలహస్తాః ॥
విష్ణోః పదంగతివశాదపరిత్యజన్తం లోకేషు నిత్యవిషమేషు సమప్రచారామ్ ।
అన్వేతుమర్హతి ధృతామఖిలైస్సురేన్ద్రైర్గఙ్గా కథంను గరుడధ్వజపాదుకే త్వామ్ ॥

భిక్షామపేక్ష్య దనుజేన్ద్రగృహం ప్రయాతుర్గుప్త్యై గవాం విహరతో వహతశ్చ దూత్యమ్ । తత్తాదృశాని చరణావని రఙ్గభర్తుస్త్వత్సఙ్గమేన సుభగాని విచేష్టితాని ॥ ౩౮
297

నిర్వ్యాజ్యమానవతాలలయప్రథిమ్నా నిర్యన్త్రణేన నిజసంచరణక్రమేణ । వృద్ధాసిరఙ్గనృపతేర్మణిపాదుకే త్వం దుఃఖాత్మకాన్పరిణమతాం దురితప్రరోహాన్ ॥
నిత్యం య ఏవ జగతో మణిపాదరక్షే సత్తాస్థితిప్రయతనేషు పరం నిదానమ్ । సోఽపి స్వతన్త్రచరితస్త్వదధీనవృత్తిః కా వా కథా తదితరేషు మితంపచేషు ॥
నిర్విష్టనాగశయనేన పరేణ పుంసా న్యస్తే పదే త్వయి పదాని లోకహేతోః । స్వర్గౌకసాం త్వదనుధావనతత్పరాణాం సద్యః పదాని విపదామపదం భవన్తి ॥
శరదుపగమకాలే సంత్యజన్యోగనిద్రాం శరణముపగతానాం త్రాణహేతోః ప్రయాస్యన్ । జలధిదుహితురఙ్కాన్నన్దమాదాయ దేవి త్వయి ఖలు నిదధాతి స్వం పదం రఙ్గనాథః ॥ ౪౧
301

స్పృశసి పదసరోజం పాదుకే నిర్విఘాతం ప్రవిశసి చ సమస్తాం దేవి శుద్ధాన్తకక్ష్యామ్ । అపరమపి మురారేః పూర్వమాభీరకన్యాస్వభిసరణవిధీనామగ్రిమా సాక్షిణీ త్వమ్ ॥ ౪౨
302

ప్రతిభవనమనన్యే పాదుకే త్వత్పరిభావాద్వివిధవపుషి దేవే విభ్రమద్యూతకాలే । అభిలషితసపత్నీగేహయాత్రావిభాగం గ్లహయతి రహసి త్వాం షోడశస్త్రీసహస్రమ్
తటభువి యమునాయాశ్ఛన్నవృత్త్యా ముకున్దే ముహురధిగమహేతోర్న్యూహ్యాతాం యావతానామ్ । శమయితుమలమాసీచ్ఛఙ్ఖచక్రాదిచిహ్నా ప్రతిపదవిచికిత్సాం పాదుకే పద్ధతిస్తే ॥ ౪౪
304

అధిగతబహుశాఖాన్మఞ్జువాచః శుకాదీన్ సరసిజనిలయాయాః ప్రీతయే సంగ్రహీతుమ్ । ప్రకటితగుణజాలం పాదుకే రఙ్గబన్ధోరుపనిషదటవీషు క్రీడితం త్వత్సనాథమ్ ॥ ౪౫
305

మునిపరిషదిగీతం గౌతమీరక్షణం తే ముహురనుకలయన్తో మఞ్జువాచః శకున్తాః । ఉషసి నిజకులాయాదుత్థితా దణ్డకేషు స్వయమపి పదరక్షే స్వైరమామ్రేడయన్తి॥
యమనియమవిశుద్ధైర్యం న పశ్యన్తి చిత్తైః శ్రుతిషు చులుకమాత్రం దృశ్యతే య స్వభూమా । సులభనిఖిలభావం మాం సదృష్టేర్జనస్య స్వయముపహరసి త్వం పాదుకే తం పుమాంసమ్ ॥ ౪౮
307

నిధిమివచిరపాయం త్వామనాసృత్య మోహాదహమివ మమదోషం భావయన్
క్షుద్రమర్థమ్ । మయిసతికరుణాయాః పూర్ణపాత్రేత్వయాకిం పరముపగమనీయః
పాదుకేరఙ్గనాథః ॥ ౪౮ 308

కమపికనకసిన్ధోస్సైకతే సఞ్చరన్తం కలశజలధికన్యామేదినీదత్తహస్తమ్ ।
అనిశమనుభవేయంపాదుకేత్వయ్యధీనం సుచరితపరిపాకం సూరిభిస్సేవనీయమ్ ॥

పరిసరముపయాతా పాదుకే పశ్యమాతః కరణవిలయఖేదాత్కాన్దిశీకేవివేకే ।
పురుషముపనయన్తీపుణ్డరీకాక్షమగ్రేపునరుదరనివాసక్లేశవిచ్ఛేదనం నః ॥ 310

సామే భూయాత్సపదిభవతీ పాదుకే తాపశాన్త్యై యామారూఢోదివమివ శుభ్రైః
సేవ్యమానోమరుద్భిః । సౌదామన్యా సహకమలయా సహ్యజావృద్ధిహేతుః
కాలేకాలే చరతికరుణావర్షుకః కృష్ణమేఘః ॥ ౫౧ 311

సత్యాల్లోకాత్సకలమహితాత్స్థానతో వా రఘూణాం శఙ్కేమాతః సమధిక
గుణం సైకతం సహ్యజాయాః । పూర్వం పూర్వంచిరపరిచితంపాదుకేయత్రవ్ర
జన్త్యానీతో నాథస్తదిద మితరస్నియతే నత్వయాఽసౌ ॥ ౫౨ 312

అగ్రేదేవి త్వయిసుమనసామగ్రిమైరన్తరఙ్గైర్విన్యస్తాయాం వినయగరిమావర్జితా
దుత్తమాఙ్గాత్ । దత్తేపాదందరముకులితంత్వత్ప్రభావాతిశఙ్కీ దేవఃశ్రీమాన్
దనుజమథనోజైత్రయాత్రాస్వనన్యః ॥ ౫౩ 313

పౌరోదన్తాన్పరికలయితుం పాదుకే సఞ్చరిష్ణోర్వ్యక్తావ్యక్తా వశికవిశిఖావర్తినీ
రఙ్గభర్తుః । వేలాతీతః శ్రుతిపరిమళైర్వ్యక్తిమభ్యేతి కాల్యే విన్యాసస్తే విబుధ
పరిషన్మౌలివిన్యాసదృశ్యైః ॥ ౫౪ 314

ఆసంస్కారాద్ద్విజపరిషదా నిత్యమభ్యస్యమానా శ్రేయోహేతుః శిరసిజగతః
స్థాయినీస్వేనభూమ్నా । రఙ్గాధీశేస్వయముదయినిక్షేప్తుమన్ధంతమిస్రంగాయత్రీవ
త్రిచతురపదా గణ్యసేపాదుకేత్వమ్ ॥ ౫౫ 315

భవతీంపరస్యపురుషస్య రఙ్గిణోమహిమానమేవ మణిపాదు మన్మహే ।
కథమన్యథా స్వమహిమప్రతిష్ఠితః ప్రతితిష్ఠతిత్వయి పదాత్పదంప్రభుః ॥ 316

తిథిరష్టమీయదవతారవైభవాత్ప్రథమాతిథిస్త్రిజగతామజాయత ।
మణిపాదుకే తముపనీయ వీథికాస్వతిథీకరోషితదనన్యచక్షుషామ్ ॥ ౫౭ 317

అపారప్రఖ్యాతేరశరణశరణ్యత్వయశసా నను త్వంరఙ్గేన్దోశ్చరణకమలస్యాపిశర
ణ । యయాలభ్యః పఙ్గుప్రభృతిభిరసౌ రఙ్గనగరప్రతోలీపర్యన్తే నిధిరనఘ
వాచాం నిరవధిః ॥ ౫౮ 318

తత్తద్వాసగృహాఙ్గణప్రణయినః శ్రీరఙ్గశృఙ్గారిణో వాల్లభ్యాదవిభక్తమస్థగతి స్త్వంమేగతిః పాదుకే । లీలాపఙ్కజహల్లకోత్పలగలన్మాద్వీకసేకోత్థితామోదవికల్పనా వివృణుతేశుద్ధాన్తవారక్రమమ్ ॥ ౧౯ 319

సమ్భవతుపాదరక్షే సత్యసుపర్ణాదికౌపవాహ్యగణః ।
యాత్రాసురఙ్గభర్తుః ప్రథమపరిస్పన్దకారణంభవతీ ॥ ౨౦ 320

౧౨. అథ పుష్పపద్ధతిః ద్వాదశీ.

శౌరేః సఞ్చారకాలేషు పుష్పవృష్టిర్దివశ్చ్యుతా ।
పర్యవస్యతియత్రైవ ప్రపద్యేతాం పదావనీమ్ ॥ ౧ 321

దైవతంమమజగత్త్రయార్చితా దివ్యదమ్పతివిహారపాదుకా ।
పాణిపాదకమలార్పణాత్తయోర్యాభజత్యనుదినం సభాజనమ్ ॥ ౨ 322

తవ రఙ్గరాజమణిపాదు నతో విహితార్హణః సురసరిత్పయసా ।
అవతంసచన్ద్రకలయా గిరిశోనవకేతకీదళమివార్పయతి ॥ 3 323

కుసుమేషుసమర్పితేషు భక్తైస్త్వయి రఙ్గేశపదావని ప్రతీమః ।
శఠకోపమునేస్త్వదేకనామ్నః సుభగం యత్సురభిత్వమస్యనిత్యమ్ ॥ ౪ 324

పదేపరస్మిన్భువనేవిధాతుః పుణ్యైః ప్రసూనైః పులినేసరయ్వాః ।
మధ్యేచపాదావనిసహ్యసిన్ధోరాసీచ్చతుఃస్థానమివార్చనంతే ॥ ౫ 325

తవైవరఙ్గేశ్వరపాదరక్షే సౌభాగ్యమవ్యాహతమాప్తుకామాః ।
సురద్రుమాణాం ప్రసవైస్సుజాతైరభ్యర్చయన్త్యప్సరసో ముహుస్త్వామ్ ॥ 326

నివేశితాంరఙ్గపతేః పదాబ్జేమన్యేసపర్యాం మణిపాదరక్షే ।
త్వదర్పణాదాపతితామపశ్యద్గాఙ్గీవధన్వాగిరిశోత్తమాఙ్గే ॥ ౭ 327

పత్రాణిరఙ్గనృపతేర్మణిపాదరక్షే ద్విత్రాణ్యపి త్వయిసమర్ప్య విభూతికామాః ।
పర్యాయలబ్ధపురుహూతపదాః శచీనాంపత్రాఙ్కురాణివిలిఖన్తిపయోధరేషు ॥

నిర్వర్తయన్తి తవయే నిచితానిపుష్పైర్విహారికాణ్యుపవనానివసున్ధరాయామ్ ।
కాలేనతేకమలలోచనపాదరక్షే క్రీడన్తినన్దనవనే కృతినః పుమాంసః ॥ ౯ 329

అర్చన్తియేమధుభిదోమణిపాదరక్షే భావాత్మకైరపి పరంభవతీం ప్రసూనైః ।
మన్దారదామసుభగైర్మకుటైరజస్రం బృన్దారకాః సురభయన్తిపదంతదీయమ్ ॥

అస్పృష్టదోషపరిమర్శమలఙ్ఘ్యమన్యైర్హస్తాపచేయమఖిలంపురుషార్థవర్గమ్ ।
చిత్రంజనార్దనపదావని సాధకానాం త్వయ్యర్పితాస్సుమనసః సహసాఫలన్తి ॥

వన్దారుభిస్సురగణైస్త్వయిసంప్రయుక్తా మాలా విభాతిమధుసూదనపాదరక్షే ।
విక్రాన్తవిష్ణుపదసంశ్రయబద్ధసఖ్యాభాగీరథీవ పరిరమ్భణకాఙ్క్షిణీతే ॥ ౧౨ 332
యేనామరఙ్గనృపతేర్మణిపాదుకే త్వామభ్యర్చయన్తి కమలైరధికర్తుకామాః ।
ఆరోపయత్యవహితా నియతిః క్రమాత్తాన్కల్పాన్తరీయకమలాసనపత్రికాసు ॥
త్వయ్యర్పితానిమనుజైర్మణిపాదరక్షేదూర్వాఙ్కురాణిసులభాన్యథవాతులస్యాః ।
సారాధికాస్సపదిరఙ్గనరేన్ద్రశక్త్యా సంసారనాగదమనౌషధయోభవన్తి ॥ 334
ఆరాధ్యనూనమసురార్దనపాదుకే త్వామాముష్మికాయవిభవాయసహస్రపత్రైః
మన్వన్తరేషుపరివర్తిషు దేవిమర్త్యాః పర్యాయతః పరిణమన్తిసహస్రనేత్రాః ॥
ధన్యైస్త్వయిత్రిదశరక్షకపాదరక్షే పుష్పాణికాఞ్చనమయాని సమర్పితాని ।
విస్రంసినా వినమతో గిరిశోత్తమాఙ్గాదారగ్వధేన మిలితాన్యపృథగ్భవన్తి॥ 336
విశ్వోపసర్గశమనంత్వయిమన్యమానైర్వైమానికైః ప్రణిహితంమణిపాదరక్షే ।
పద్మాసహాయపదపద్మనఖార్చిషస్తేపుష్పోపహారవిభవం పునరుక్తయన్తి ॥ 337
నాకౌకసాంశమయితుంపరిపన్థివర్గాన్నాథేపదంత్వయి నివేశయితుంప్రవృత్తే ।
త్వత్సంశ్రితాం విజహతస్తులసీంవమన్తిప్రస్థానకాహలరవాన్ప్రథమంద్విరేఫాః ॥
రఙ్గేశపాదపరిభోగసుజాతగన్ధాం సంప్రాప్య దేవిభవతీంసహదివ్యపుష్పైః ।
నిత్యోపదర్శితరసంనకిలాద్రియన్తేనాభీసరోజమపి నన్దనచఞ్చరీకాః ॥ ౧౮ 339
ప్రాగేవకాఞ్చనపదావని పుష్పవర్షాత్సంవర్తితే శమితదైత్యభయైః సురేన్ద్రైః ।
పద్మేక్షణస్యపదపద్మనివేశలాభే పుష్పాభిషేకముచితంప్రతిపద్యసేత్వమ్ ॥ 340
దిశిదిశిమునిపత్న్యై దణ్డకారణ్యభాగే నజహాతి బహుమానాన్నానమద్యాపి మాలమ్ । రఘుపతిపదరక్షే త్వత్పరిష్కారహేతోరపచితకుసుమానామాశ్రమానోకహానామ్ ॥ ౨౧ 341
ఘటయసిపరిపూర్ణాన్కృష్ణమేఘప్రచారేకృతిభిరుపహితైస్త్వంకేతకీగర్భపత్రైః।
వరతనుపరిణామాద్వామతః శ్యామలానాం ప్రణతిసమయలగ్నాన్పాదుకే మౌలిచన్ద్రాన్ ॥ ౨౨ 342
పరిచరణనియుక్తైఃపాదుకేరఙ్గభర్తుఃపవనతనయముఖ్యైరర్పితాం త్వత్సమీపే ।
వినతవిధిముఖేభ్యోనిర్విశేషాం ద్విరేఫాః కథమపివిభజన్తేకాఞ్చనీంపద్మపఙ్క్తిమ్॥
విధిశివపురుహూతస్పర్శితైర్దివ్యపుష్పైస్త్వయిసహానిపతన్తస్తత్తదుద్యానభృఙ్గాః
మధురిపుపదరక్షేమఞ్జుభిస్స్వైర్నినాదైరవిదితపరమార్థాన్నానమధ్యాపయన్తి॥

తత్తద్వాసగృహాఙ్గణప్రణయినః శ్రీరఙ్గశృఙ్గారిణో వాల్లభ్యాదవిభక్తమన్థరగతి-
స్త్వం మే గతిః పాదుకే । లీలాపఙ్కజహల్లకోత్పలగలన్మాధ్వీకసేకోత్థితా యత్రా
మోదవికల్పనా వివృణుతే శుద్ధాన్తవారక్రమమ్ ॥ ౫౯ 319
సమ్భవతు పాదరక్షే సత్యసుపర్ణాదిరౌపవాహ్యగణః ।
యాత్రాసు రఙ్గభర్తుః ప్రథమపరిస్పన్దకారణం భవతీ ॥ ౬౦ 320

౧౨. అథ పుష్పపద్ధతిః ద్వాదశీ.

శౌరేః సఞ్చారకాలేషు పుష్పవృష్టిర్దివశ్చ్యుతా ।
పర్యవస్యతి యత్రైవ ప్రపద్యే తాం పదావనీమ్ ॥ ౧
దైవతం మమ జగత్త్రయార్చితా దివ్యదమ్పతివిహారపాదుకా ।
పాణిపాదకమలార్పణాత్తయోర్యా భజత్యనుదినం సభాజనమ్
తవ రఙ్గరాజమణిపాదు నతౌ విహితార్హణాః సురసరిత్పయసా
అవతంసచన్ద్రకలయా గిరిశో నవకేతకీదళమివార్పయతి ॥ 3
కుసుమేషు సమర్పితేషు భక్త్యా త్వయి రఙ్గేశపదావని ప్రతీమః ।
శఠకోపమునేస్త్వదేకనామ్నః సుభగం యత్సురభిత్వమస్య నిత్యమ్ ॥ ౪ 324
పదే పరస్మిన్భువనే విధాతుః పుష్పైః ప్రసూనైః పులినే సరయ్వాః ।
మధ్యే చ పాదావని సహ్యసిన్ధోరాసీచ్చతుఃస్థానమివార్చనం తే ॥ ౫ 325
త్వయైవ రఙ్గేశ్వరపాదరక్షే సౌభాగ్యమవ్యాహతమాప్తుకామాః ।
సురద్రుమాణాం ప్రసవైస్సుజాతైరభ్యర్చయన్త్యప్సరసో ముహుస్త్వామ్ ॥ 326
నివేశితాం రఙ్గపతేః పదాబ్జే మన్యే సపర్యాం మణిపాదరక్షే ।
త్వదర్పణాదాపతితామపశ్యద్గాఙ్గీవ ధన్యాం గిరిశోత్తమాఙ్గే ॥ ౭ 327
పత్రాణి రఙ్గనృపతేర్మణిపాదరక్షే ద్విత్రాణ్యపి త్వయి సమర్ప్య విభూతికామాః ।
పర్యాయలబ్ధపురుహూతపదాః శచీనాం పత్రాఙ్కురాణి విలిఖన్తి పయోధరేషు ॥
నిర్వర్తయన్తి తవ యే నిచితాని పుష్పైరాహారికాణ్యుపవనాని వసున్ధరాయామ్ ।
కాలేన తే కమలలోచనపాదరక్షే క్రీడన్తి నన్దనవనే కృతినః పుమాంసః ॥ ౯ 329
అర్చన్తి యే మధుభిదో మణిపాదరక్షే భావాత్మకైరపి పరం భవతీం ప్రసూనైః ।
మన్దారదామసుభగైర్మకుటైరజస్రం బృన్దారకాః సురభయన్తి పదం తదీయమ్ ॥
అస్పృష్టదోషపరిమర్శమలఙ్ఘ్యమన్యైర్హస్తాపచేయమఖిలం పురుషార్థవర్గమ్ ।
చిత్రం జనార్దనపదావని సాధకానాం త్వయ్యర్పితాస్సుమనసః సహసా ఫలన్తి ॥

వన్దారుభిస్సురగణైస్త్వయిసంప్రయుక్తా మాలా విభాతిమధుసూదనపాదరక్షే ।
విక్రాన్తవిష్ణుపదసంశ్రయబద్ధసఖ్యాభాగీరథీవ పరిరమ్భణకాఙ్క్షిణీతే ॥ ౧౨ 332

యేనామరఙ్గనృపతేర్మణిపాదుకేత్వామభ్యర్చయన్తి కమలైరధికర్తుకామాః ।
ఆరోపయత్యవహితా నియతిః క్రమాత్తాన్కల్పాన్తరీయకమలాసనపత్త్రికాసు ॥

త్వయ్యర్పితానిమనుజైర్మణిపాదరక్షేదూర్వాఙ్కురాణిసులభాన్యథవాతులస్యః ।
సారాధికాస్సపదిరఙ్గనరేన్ద్రశక్త్యా సంసారనాగదమనౌషధయోభవన్తి ॥ 334

ఆరాధ్యనూనమసురార్దనపాదుకేత్వామాముష్మికాయవిభవాయసహస్రపత్త్రైః
మన్వన్తరేషుపరివర్తిషుదేవిమర్త్యాః పర్యాయతః పరిణమన్తిసహస్రనేత్రాః ॥

ధన్యైస్త్వయిత్రిదశరక్షకపాదరక్షే పుష్పాణికాఞ్చనమయాని సమర్పితాని ।
విస్రంసినా వినమతో గిరిశోత్తమాఙ్గాదారగ్వధేన మిలితాన్యపృథగ్భవన్తి॥ 336

విశ్వోపసర్గశమనంత్వయిమర్త్యమాన్యైర్వైమానికైః ప్రణిహితంమణిపాదరక్షే ।
పద్మాసహాయపదపద్మనఖార్చిషస్తేపుష్పోపహారవిభవం పునరుక్తయన్తి ॥ 337

నాకౌకసాంశమయితుంపరిపన్థివర్గాన్నాథేపదంత్వయి నివేశయితుంప్రవృత్తే ।
త్వత్సంశ్రితాం విజహతస్తులసీంవమన్తిప్రస్థానకాహలరవాన్ప్రథమంద్విరేఫాః ॥

రఙ్గేశపాదపరిభోగసుజాతగన్ధాం సంప్రాప్య దేవిభవతీంసహదివ్యపుష్పైః ।
నిత్యోపదర్శితరసంనకిలాద్రియన్తేనాభీసరోజమపి నన్దనచఞ్చరీకాః ॥ ౧౯ 339

ప్రాగేవకాఞ్చనపదావని పుష్పవర్షాత్సంవర్తితే శమితదైత్యభయైః సురేన్ద్రైః ।
పద్మేక్షణస్యపదపద్మనివేశలాభే పుష్పాభిషేకముచితంప్రతిపద్యసేత్వమ్ ॥ 340

దిశిదిశిమునిపత్న్యో దణ్డకారణ్యభాగే నజహతి బహుమానాన్మ్లానమద్యాపి
మాలామ్ । రఘుపతిపదరక్షే త్వత్పరిష్కారహేతోరపచితకుసుమానామాశ్ర
మానోకహానామ్ ॥ ౨౧ 341

ఘటయసిపరిపూర్ణానఙ్కృష్ణమేఘప్రచారైః కృతిభిరుపహితైస్త్వం కేతకీగర్భపత్త్రైః ।
వరతనుపరిణామాద్దామతః శ్యామలానాం ప్రణతిసమయలగ్నాన్పాదుకే మౌలి
చన్ద్రాన్ ॥ ౨౨ 342

పరిచరణనియుక్తైఃపాదుకేరఙ్గభర్తుఃపవనతనయముఖ్యైరర్పితాం త్వత్సమీపే ।
వినతవిధిముఖేభ్యోనిర్విశేషాం ద్విరేఫాః కథమపివిభజన్తేకాఞ్చనీంపద్మపఙ్క్తిమ్॥

విధిశివపురుహూతస్పర్శితైర్దివ్యపుష్పైస్త్వయిసహనిపతన్తస్తత్తదుద్యానభృఙ్గాః
మధురిపుపదరక్షేమఞ్జుభిస్స్వైర్నినాదైరవిదితపరమార్థాన్మానమధ్యాపయన్తి॥

ప్రశమయతిజనానాంసంజ్వరంరఙ్గభర్తుః పరిసరచలితానాంపాదుకే చామరాణామ్। అనుదినముపయాతైరుత్థితందివ్యపుష్పైర్నిగమపరిమళం తేనిర్విశన్గన్ధవాహాః॥
అఖిలభువనరక్షానాటికాం దర్శయిష్యన్ననిమిషతరుపుష్పైరర్చితే రఙ్గమధ్యే ।
అభినయమనురూపం శిక్షయత్యాత్మనా త్వాం ప్రథమవిహితలాస్యః పాదుకే రఙ్గనాథః ॥ ౨౬ 346

అగళితనిజరాగాం దేవివిష్ణోఃపదం త్రిభువనమహనీయాంప్రాప్యసన్ధ్యామివత్వామ్
భవతివిబుధముక్తైఃస్పష్టతారానుషఙ్గం పరిసరపతితైస్తైఃపారిజాతప్రసూనైః ॥
వ్యఞ్జన్తేతే విభవమనఘం రఞ్జయన్తః శ్రుతీర్నః ప్రాధ్వంరఙ్గక్షితిపతిపదం పాదుకే ధారయన్త్యాః । నాద్యైరన్తర్నిహితనిగమైర్నన్దనోద్యానభృఙ్గాదివ్యైః పుష్పైః స్నపితవపుషో దేవిసాస్నాతికాస్తే ॥ ౨౮ 348

కింపుష్పైస్తులసీదళైరపికృతందూర్వాఽపిదూరేస్థితాత్వత్ప్రాప్తౌను ముకున్దపాదుకృపయాత్వంకామధేనుస్స్మృతామ్ । ప్రత్యగ్రాహృతదర్భపల్లవలవగ్రాసాక్షిన్నఖిధేనుస్తిష్ఠతు సా వసిష్ఠభవనద్వారోపకణ్ఠస్థలే ॥ ౨౯ 349

చూడారగ్వధరజసా చూర్ణస్నపనం విధాయ తే పూర్వమ్ ।
రఙ్గేశపాదుకే త్వామభిషిఞ్చతి మహాళిగఙ్గయా శమ్భుః ॥ ౩౦ 350

౧౩. అథ పరాగపద్ధతిస్త్రయోదశీ.

పాన్తు వః పద్మనాభస్యపాదుకాకేళిపాంసవః ।
అహల్యాదేహనిర్మాణపర్యాయపరమాణవః ॥ ౧ 35

తవసఞ్చరణాద్రజో విధూతం యదిదంరఙ్గనరేన్ద్రపాదరక్షే ।
అలమేతదనావిలానికర్తుం కతకక్షోద ఇవాశు మానసాని ॥ ౨ 35

పునరుక్తపితామహానుభావాః పురుషాఃకేచిదమీపునన్తివిశ్వమ్ ।
మధువైరిపదారవిన్దబన్ధోరపరాగాస్తవపాదుకే పరాగైః ॥ ౩ 35

అభియుక్తజనో నిజార్భకాణాం బహుశోరఙ్గనరేన్ద్రపాదరక్షే ।
అవలేపపిశాచమోచనార్థం రజసాలిమ్పతితావకేన దేహాన్ ॥ ౪ 35

శిరసాపరిగృహ్యలోకపాలాస్తవ రఙ్గేశ్వరపాదుకేరజాంసి ।
విషమేషుబలేషుదానవానాం వ్యపనీతాన్యశిరత్రమావిశన్తి ॥ ౫ 35

న్తః కతిచిత్కేశవపాదుకేరజస్తే ।
రజసస్తమసోఽపిదూరభూతం పరిపశ్యన్తివిశుద్ధమేవసత్త్వమ్ ॥ 56

అధికం పదమాశ్రితోఽపి వేధాః ప్రయతో రఙ్గధురీణపాదరక్షే ।
అభివాఞ్ఛతి సఙ్గమం పరాగైరభిజాతైస్తవ దేవి నాభిజాతః ॥ ౭ 357

శుద్ధసత్త్వవపుషైవ భవత్యా పాదుకే విరజసా హరిపాదా ।
అస్తు కిం పునరిదం రజసా తే శుద్ధసత్త్వమయతా మనుజానామ్ ॥ ౮ 358

తద్రజస్తవ తనోతి పాదుకే మానసాన్యకఠినాని దేహినామ్ ।
ప్రస్తరస్య పదవీగతస్య యద్వ్యాచకార మునిధర్మదారతామ్ ॥ ౯ 359

రఙ్గేశయస్య పురుషస్య జగద్విభూత్యై రథ్యాపరిక్రమవిధౌ మణిపాదరక్షే ।
సీమన్తదేశమనవద్యసరస్వతీనాం సిన్దూరయన్తి భవతీచలితాః పరాగాః ॥ 360

మాన్యేన రఙ్గనృపతేర్మణిపాదరక్షే చూడాపదాని రజసా తవ భూషయన్తః ।
కాలక్రమేణ భజతాం కమలాసనత్వం నాభీసరోజరజసాం నివసన్తి మధ్యే ॥

మాతర్ముకున్దచరణావని తావకీనాశ్చిన్తావశీకరణచూర్ణవిశేషకల్పాః ।
సఞ్చారపాంసుకణికాశ్శిరసావహన్తో విశ్వం పునన్తి పదపద్మపరాగలేశైః ॥ 362

ఆయోజితాన్యమలధీభిరనన్యలభ్యే పాదావని శ్రుతివధూపటవాసకృత్యే ।
త్వత్సఞ్చరప్రచలితాని రజాంసి శౌరేః ప్రఖ్యాపయన్తి పదపద్మపరాగశోభామ్ ॥

మూర్ధానమమ్బుమురభిన్మణిపాదరక్షే యేషాం కదాఽపి రజసా భవతీ పునాతి ।
త్వామేవ తే సుకృతినస్స్నపయన్తి కాలే మన్దారదామరజసా మకుటచ్యుతేన ॥

రథ్యావిహారరజసా పరిధూసరాఙ్గీం రఙ్గేశ్వరస్య లలితేషు మహోత్సవేషు ।
ప్రస్ఫోటయత్యవనతో మణిపాదుకే త్వాం గౌరీపతిస్స్వయమిభాజినపల్లవేన ॥

నేదీయసాం నిజపరాగనివేశపూర్వం స్పృష్ట్వా శిరాంసి భవతి భవరోగభాజామ్ ।
గాఢం నిపీడ్య గరుడధ్వజపాదరక్షే మానగ్రహం శమయతీవ పరైరసాధ్యమ్ ॥

ఆపాతవల్లవతనోరకుమారయూనః పాదావని ప్రవిశతో యమునానికుఞ్జాన్ ।
ఆసీదనఙ్గసమరాత్పురతః ప్రవృత్తః సేనాపరాగ ఇవ తే పదవీపరాగః ॥ ౧౭ 367

గఙ్గాపగాతటలతాగృహమాశ్రయన్త్యః పాదావని ప్రచలితం పదవీరజస్తే ।
ప్రాయేణ పావనతమం ప్రణతస్య శమ్భోరుద్ధూలనం కిమపి నూతనమాతనోతి ॥

అన్తే తదా త్వమవిలమ్బితమానయన్తీ రఙ్గాద్భుజఙ్గశయనం మణిపాదరక్షే ।
కామం నివర్తయితుమర్హసి సంజ్వరం మే కర్పూరచూర్ణపటలైరివ ధూలిభిస్తే ।

రఙ్గేశపాదసహధర్మచరి త్వదీయాన్మాలా నివేశ్య మహితాన్పదవీపరాగాన్ ।
సన్తస్త్రివర్గపదవీమతిలఙ్ఘయన్తో మాతాపదం విదధతే విబుధేశ్వరాణామ్ ॥

మాత స్తదామాధవపాదరక్షే త్వయ్యుప్రసక్తం త్వరయోపయాన్త్యామ్ ।
పరామృశేయం పదవీపరాగం ప్రాణైః ప్రయాణాయసముజ్ఝిహానైః ॥ ౨౧ 371

తథాగతారాఘువపాదరక్షే సమ్పశ్యమానేషు తపోధనేషు ।
ఆసీదహల్యాతవపాంసులేశైరపాంసులానాం స్వయమగ్రగణ్యా ॥ ౨౨ 372

పశ్యామిపద్మేక్షణపాదరక్షే భవామ్బుధింపాతుమివప్రవృత్తాన్ ।
భక్తోపయానత్వరయాభవత్యా పర్యస్యమానాన్పదవీపరాగాన్ ॥ ౨౩ 373

పఙ్క్తీర్యుధీభూషణమేవ శౌరేర్యత స్తవైతేమణి పాదరక్షే ।
వితన్వతేవ్యాప్తదిశః పరాగాః శాన్తోదయాన్ శత్రుచమూపరాగాన్ ॥ 374

పరిణతిమకఠోరాం ప్రాప్తయాయత్ప్రభావాదలభతశిలయాస్వాన్గౌతమో ధర్మదారాన్ । పునరుపజనిశఙ్కావారకం పాదుకే తత్ప్రశమయతి రజస్తే రాగయోగం ప్రజానామ్ ॥ ౨౫ 375

రజనివిగమకాలేరామగాథాం పఠన్తః కుశికతనయముఖ్యాఃపాదుకేభావయన్తే ।
ఉపలశకలసక్తైస్త్వత్పరాగైరకాణ్డేజనితమునికలత్రాన్తణ్డకారణ్యభాగాన్ ॥

శుభసరణిరజోభిశ్శోభయన్తీధరిత్రీం పరిణతిరమణీయాన్ప్రసూర స్తీపుమర్థాన్ ।
భవసి భువనవన్ద్యాపాదుకే రఙ్గభర్తుః శరణముపగతానాం శాశ్వతీకామధేనుః ॥

పవనతరలిత స్తేపాదుకే రఙ్గభర్తుర్విహరణసమయేషువ్యాప్తవిశ్వః పరాగః । విషమవిషయవర్త్మవ్యాకులానామజస్రంవ్యపనయతిజనానాంవాసనారేణుజాలమ్ ॥

నిష్ప్రత్యూహాముపాసిషీమహిముహుర్నిశ్శేషదోషచ్ఛిదో నిత్యం రఙ్గధురంధరస్యనిగమస్తోమార్చితేపాదుకే । దత్తేమూర్ధభిరాదిపద్మజనితాతత్రాదృశీ సంతతిర్యత్సఞ్చారపవిత్రితక్షితిరజఃపఙ్క్తిం చతుష్పఞ్చషైః ॥ ౨౯ 379

రజసా పరోరజ స్తన్నఖలు నలఙ్ఘ్యేత భగవతోఽపిపదమ్ ।
కిముతహృదయం మదీయం భవతీ యదినామ పాదుకే నస్యాత్ ॥ ౩౦ 380

౧౪. అథనాదపద్ధతిశ్చతుర్దశీ.

శ్రుతీనాంభూషణానాం తే శఙ్కే రఙ్గేన్ద్రపాదుకే
మిథస్సఙ్ఘర్షసఞ్జాతం రజః కిమపిశిఞ్జితమ్ ॥ ౧ 381

మురభిన్మణిపాదుకే భవత్యాః స్తుతిమాకర్ణయతాం మయానిబద్ధామ్
అవధీరయసీవమఞ్జునాదైరచమత్కారవచాంసి దుర్జనానామ్ ॥ ౨ 382

విహితేష్వభివాదనేషు వేదైర్గమనోదీరితగర్భరత్ననాదా ।
మధురం మధువైరిపాదరక్షే భవతీ ప్రత్యభివాదనం విధత్తే ॥ ౩ 383

స్వదతే కిమిహైవ రఙ్గనాథో మయితిష్ఠన్యదివా పదే పరస్మిన్ ।
ఇతిపృచ్ఛసి దేవి నూనమస్మాన్మధురైస్త్వం మణిపాదుకే నినాదైః ॥ ౪ 384

అవరోధగతస్య రఙ్గభర్తుర్గతిషు వ్యఞ్జితగర్భరత్ననాదా ।
ప్రతిసంలపసీవ పాదుకే త్వం కమలానూపురమఞ్జుశిఞ్జితానామ్ ॥ ౫ 385

మురభిచ్చరణారవిన్దరూపం మహితానన్దమవాప్య పూరుషార్థమ్ ।
అనఘైర్మణిపాదుకే నినాదైరహమన్నాద ఇతీవ గాయసి త్వమ్ ॥ ౬ 386

మధువైరిపదామ్బుజం భజన్తీ మణిపాదావని మఞ్జుశిఞ్జితేన ।
పఠసీవ ముహుస్స్వయం ప్రజానామపరోపఘ్నమరిష్టశాన్తిమన్త్రమ్ ॥ ౭ 387

శ్రుతిభిః పరమం పదం మురారేరనిదంకారమనేవమిత్యుపాత్తమ్ ।
ఇదమిత్థమితి బ్రవీషి నూనం మణిపాదావని మఞ్జుభిః ప్రణాదైః ॥ ౮ 388

మునయః ప్రణిధానసంనిరుద్ధే హృది రఙ్గేశ్వరరత్నపాదుకే త్వామ్ ।
వినివేశ్య విభావయన్త్యనన్యాః ప్రణవస్య ప్రణిధిం తవ ప్రణాదమ్ ॥ ౯ 389

మధురం మణిపాదుకే ప్రవృత్తే భవతీ రఙ్గపతేర్విహారకాలే ।
అభయార్థనయా సమభ్యుపేతాన విసంవాదయతీవ మఞ్జునాదైః ॥ ౧౦ 390

శ్రవసోర్మమ పారణాం దిశన్తీ మణిపాదావని మఞ్జులైః ప్రణాదైః ।
రమయా క్షమయా చ దత్తహస్తం సమయే రఙ్గధురీణమానయేథాః ॥ ౧౧ 391

అనుయాతి నిత్యమమృతాబ్ధికాంకలాం తవ రఙ్గచన్ద్రమణిపాదు ఝుఙ్కృతమ్ ।
శ్రవసా ముఖేన పరిభుజ్య యత్క్షణాదజరామరత్వముపయన్తి సాధవః ॥ ౧౨ 392

పరుషైరజస్రమసతామనర్థకైః పరివాదపైశునవికత్థనాదిభిః ।
మధుకైటభారిమణిపాదుకే మమ శ్రుతిదుష్కృతాని వినివారయ స్వనైః ॥ 393

పాదుకే పరిజనస్య దూరతః సూచయన్తి ఖలు తావకాస్స్వనాః ।
లీలయా భుజగతల్పముజ్ఝతః శ్రీమతస్త్రిచతురాన్పదక్రమాన్ ॥ ౧౪ 394

దేవి దైత్యదమనాయ సత్వరం ప్రస్థితస్య మణిపాదుకే ప్రభోః ।
విశ్వమఙ్గళవిశేషసూచకం శాకునం భవతి తావకం రుతమ్ ॥ ౧౫ 395

దాతుమర్హసి తదా మమ శ్రుతౌ దేవి రఙ్గపతిరత్నపాదుకే ।
విహ్వలస్య భవదీయశిఞ్జితం స్వాదుకర్ణ[illegible]నారసాయనమ్ ॥ ౧౬ 396

అహముపరి సమస్తదేవతానాముపరిమమైష విభాతి వాసుదేవః ।
తదిహ పరతరం నకిఞ్చిదస్మాదితి వదసీవ పదావని ప్రణాదైః ॥ ౧౭ 397

అవనతవిబుధేన్ద్రమౌళిమాలా మధుమదశిక్షితమన్థరప్రయాతా ।
ప్రథయసిపరిరబ్ధశౌరిపాదా మణికలహేన వియాతజల్పితాని ॥ ౧౮ 398

ఆస్థానేషుత్రిదశమహితాన్వర్తయిత్వావిహారాన్ స్థానేస్థానేనిజపరిజనంవారయి
త్వాయథార్హమ్ । వాసాగారంస్వయముపసరన్పాదుకే మఞ్జునాదామాపర్య
ప్తాన్నఖలుభవతీం రఙ్గనాథోజహాతి ॥ ౧౯ 399

అన్తర్న్యస్తైర్మణిభిరుదితం పాదుకే రఙ్గబన్ధో మన్దంమన్దం నిహితచరణేమఞ్జుళం
తేనినాదమ్ । పశ్యన్త్యాదిక్రమపరిణతేః ప్రాక్తనీంతాంపరాయామన్యే మిత్రా
వరుణవిషయాదుచ్చరన్తీమవస్థామ్॥ ౨౦ 400

ప్రఖ్యాతానాంపరిషది సతాంకారయిత్వా ప్రతిజ్ఞాం ప్రాయేణత్వాం ప్రథితవి
భవాంవర్ణయన్తీ మయాత్వమ్ । పాదన్యాసక్రమమనుగుణం ప్రాప్య రఙ్గాధి
రాజాత్పద్యారమ్భాన్గణయసిపరం పాదుకేస్వైర్నినాదైః ॥ ౨౧ 401

విష్ణోరస్మిన్పదసరసిజే వృత్తిభేదైర్విచిత్రైరైదమ్పర్యం నిగమవచసామైకకణ్ఠ్యేన
సిద్ధమ్ । ఇత్థం పుంసామనిపుణధియాం పాదుకేత్వం తదేవ స్పష్టావసత్యం
వదసినియతం మఞ్జునాశిఞ్జితేన ॥ ౨౨ 402

ఆమ్నాయైస్త్వామనితరపరైః స్తోతుమభ్యుద్యతానాం మధ్యేభక్త్యా మధువిజయి
నః పాదుకేమోహభాజామ్ । శిక్షాతత్త్వస్ఖలితవచసాం శిక్షయస్యేవపుంసాం
మాత్రాదీని స్వయమనుపదం మఞ్జుభిఃస్వైర్నినాదైః ॥ ౨౩ 403

లక్ష్మీకాన్తం కమపితరుణం రథ్యయా నిష్పతన్తం రాగాద్ద్రష్టుం త్వరితమన
సాం రాజధానీవధూనామ్ । ప్రత్యాదేశం భజతిమధురైః పాదుకేశిఞ్జితై
చేతోహారీ కుసుమధనుషః శిఞ్జినీమఞ్జునాదః ॥ ౨౪ 404

రఙ్గాధీశే సహకమలయా సాదరంయాయజూకైః సారందివ్యంసవనహవిషాం
భోక్తుమాహూయమానే । నేదీయోభిర్నిగమవచసాం నిత్యమంహఃప్రతీపైః
ప్రత్యాలాపందిశతి భవతీపాదుకే శిఞ్జితైస్స్వైః ॥ ౨౫ 405

ఉపాస్యనూనం మణిపాదుకేత్వాం రఙ్గేశపాదామ్బుజరాజహంసీమ్ ।
పత్యుఃప్రజానామలభన్తపూర్వం మఞ్జుస్వనం వాహనరాజహంసాః ॥ 406

అనాదిమాయారజనీవశేన ప్రస్వాపభాజాం ప్రతిబోధనార్హామ్ ।
పశ్యామి నిత్యోదితవాసరస్య ప్రభాతనాన్దీమివ పాదుకేత్వామ్ ॥ ౨౭ 407

శృణోతిరఙ్గాధిపతిః ప్రజానా మార్తధ్వనింక్వాపి సముజ్ఝిహానమ్ ।
ఇతీవ మత్వామణిపాదుకే త్వం మన్ద్రప్రచారైర్మృదుశిఞ్జితాసి ॥ ౨౭ 408
అన్తేమమార్తిం శమయిష్యతస్త్వామగ్రేసరాణ్యాపతతో మురారేః ।
శ్రేమోపపన్నః శృణుయాంభవత్యాః శీతాని పాదావని శిఞ్జితాని ॥ ౨౮ 409
స్వాదూని రఙ్గేశ్వరపాదరక్షే శ్రోత్రైః పిబన్తస్తవ శిఞ్జితాని ।
పచన్త్యవిద్యోపచితానశేషానన్తర్గతానాత్మవిదః కషాయాన్ ॥ ౩౦ 410
అవైమి రఙ్గాధిప తేప్రకాశాదవేక్షమాణేషు జనేషురక్షామ్ ।
ఉదారనాదాం మణిపాదుకే త్వామోమిత్యనుజ్ఞాక్షరముద్గిరన్తీమ్ ॥ ౩౧ 411
మధుద్విషస్స్వైరవిహారహేతూన్మఞ్జుస్వనాన్ శిక్షయసీవ మాతః ।
పర్యన్తభాజోర్మణిపాదరక్షే పద్మాధరణ్యోర్మణినూపురాణి ॥ ౩౨ 412
ప్రాస్థానికేషు సమయేషుసమాగతేషు ప్రాప్తావదంపరిచితం ద్విజపుఙ్గవేన ।
పుష్ణాసి రఙ్గనృపతేర్మణిపాదుకేత్వం పుణ్యాహఘోషమివ గర్భమణిప్రణాదైః ॥
ఆర్తధ్వనేరుచితముత్తరమన్తకాలే కర్ణేషుమఞ్జులినదేవ కరిష్యసీతి ।
వాసంభజన్తి కృతినోమణిపాదరక్షే పుణ్యేషుదేవి పులినేషు మరుద్వృధాయాః ॥
దూత్యేబలేర్విమథనే శకటస్యభఙ్గే యాత్రోత్సవేషుచ విభోః ప్రతిపన్నసఖ్యా ।
వీరాయితానిబిరుదోపహితాని నూనంమఞ్జుస్వనైః ప్రథయసేమణిపాదుకేత్వమ్ ॥
స్తోతుంప్రవృత్తమపి మాంనిగమస్తుతాం త్వాం వ్యాసజ్యమానకరణం విషయే
ష్వజస్రమ్ । అన్తర్మణిధ్వనిభిరచ్యుతపాదుకే త్వం సమ్బోధయస్యనుకలం సహ
జానుకమ్పా ॥ ౩౬ 416
దేవస్యదానవరిపోర్మణిపాదరక్షే ప్రస్థానమఙ్గళవిధౌ ప్రతిపన్ననాదామ్ ।
మాభైష్ట సాధవఇతి స్వయమాలపన్తీంజానేజగత్త్రితయరక్షణదీక్షితాంత్వామ్ ॥
స్వచ్ఛన్దవిభ్రమగతౌ మణిపాదుకేత్వం పాదారవిన్దమధిగమ్య పరస్యపుంసః ।
జాతస్వనా ప్రతిపదం జపసీనసూక్తం విద్రావణంకిమపి వైరివరూథినీనామ్ ॥
రక్షార్థమాశ్రితజనస్య సముజ్ఝహానే రఙ్గేశ్వరే శరది శేషభుజఙ్గతల్పాత్ ।
నాదాస్తవశ్రుతిసుఖా మణిపాదరక్షే ప్రస్థానశఙ్ఖనినదాత్ప్రథమేభవన్తి ॥ 419
నిత్యంపదామ్బురుహయోరిహ గోపికాం త్వాంగోపీజనప్రియతమో మణిపాద
రక్షే । సమ్పన్నఘోషవిభవాంగతిభిర్నిజాభిః ప్రీత్యేవనత్యజతిరఙ్గసమాశ్రితోపి ॥
ప్రాయః పదావనివిభోః ప్రణతార్తిహన్తుః ప్రస్థానమఙ్గళవిధౌ ప్రథమోద్యతాని ।
త్వచ్ఛిఞ్జితాని సపదస్వయమారభన్తే కాలోచితాన్యనకకాహలశఙ్ఖనాదాన్ ॥

ఆమ్రేడితశ్రుతిగణైర్నినదైర్మణీనా మామ్నాయవేద్య మనుభావ మభఙ్గురం తే ।
ఉద్గాస్యతాం నియతమిచ్ఛసిసామగానాం తానప్రదానమివ శౌరిపదావని త్వమ్॥
రథ్యాసురఙ్గనృపతేర్మణిపాదరక్షే త్వద్గర్భరత్నజనితో మధురః ప్రణాదః ।
సందర్శనోత్సుకధియాం పురసున్దరీణాం సమ్పద్యతే శ్రవణమోహనమన్త్రఘోషః॥
ఆకస్మికేషు సమయేష్వపవార్య భృత్యానన్తఃపురంవిశతి రఙ్గపతౌ సలీలమ్ ।
వ్యామోహనేనభవతీ సుదృశామధీతే మఞ్జుస్వనేనమదనోపనిషద్రహస్యమ్ ॥
యాత్రావిహారసమయేషు సముత్థితం తే రఙ్గాధిపస్యచరణావని మఞ్జునాదమ్ ।
పర్యాకులేన్ద్రియమృగగ్రహణాయ పుంసాంసమ్మోహనం శబరగీతమివప్రతీమః॥
ప్రాయేణసహ్యదుహితుర్నదరాజకన్యాజామాతురాగమనసూచనమీహమానా।
మఞ్జుప్రణాదసుభగైర్మణిపాదుకే త్వామన్తర్యతామకృత యాతకరత్నఖణ్డైః ॥
నిత్యంవిహారసమయే నిగమానుయాతైర్విక్షేపతాణ్డవితగర్భమణిప్రసూతైః ।
నాదైస్స్వయం నరకమర్దనపాదరక్షే నాదావసాననిలయం వదసీవనాథమ్ ॥
సాధారణేషు యువయోర్మణిపాదరక్షే దేవస్య దానవరిపోస్త్రిషువిక్రమేషు ।
అద్యాపి శిఞ్జితమిషాదనువర్తమానం న్యూనాధికత్వవిషయం కలహంప్రతీమః ॥
ప్రాయఃపదావనివిభోఃప్రణయాపరాధేమానగ్రహంశమయితుమ్మహిషీజనానామ్
ఉచ్చారయన్తినినదైస్తవరత్నగర్భాన్యుద్ఘాతమక్షరముపాశ్రయభారతీనామ్ ॥
అన్తశ్చరేషు పవనేషుజితేష్వభిజ్ఞాః ప్రత్యఙ్ముఖీం పరిణమయ్య మనఃప్రవృత్తిమ్ ।
ఆస్వాదయన్తి సరసంమణిపాదరక్షే నాదావసానసమయేభవతీ నినాదమ్ ॥ 430
దాక్షిణ్యమత్ర నియతం నియతాసుధాస్మిన్నిత్యుద్గతోనియతమచ్యుతపాదరక్షే।
ప్రత్యేకసంశ్రితపదస్తుతయే భవత్యోః సంఘర్షవాదఇవ మధ్యమణిప్రణాదః ॥
సంచారకేళికలహాయితగర్భరత్నా సాంసిద్ధికంసకలజన్తుషు సార్వభౌమమ్ ।
రక్షార్థినాంప్రథయసీవ పదావనిత్వం రఙ్గేశ్వరస్యనిరవగ్రహ మానృశంస్యమ్ ॥
ప్రాప్తుంపరం పురిశయం పురుషంమునీనా మభ్యస్యతామనుదినం ప్రణవంత్రిమాత్రమ్ । శ్రీరఙ్గరాజచరణావని శిఞ్జితం తే శఙ్కాసమున్నయనసామవిశేషఘోషమ్ ॥ ౪౩ 43౮
నిత్యంసమాహితధియాముపదర్శయన్తీ నాగేశయం కిమపిధామనిజోర్ధ్వభాగే ।
హృత్కర్ణికామనుగతా మణిపాదుకే త్వంమఞ్జుస్వనాస్ఫురసి వాగ్భ్రమరీవ రేవ॥
మానేషు దానవరిపోర్మణిపాదరక్షే త్వామాశ్రితేషు నిగమేష్వవధీరితేషు ।
మఞ్జుస్వనైర్వదసి మైవమితీవమాతర్వేలాంలిలఙ్ఘయిషతో మనుజాన్నిరోద్ధుమ్ ॥

క్రన్దత్సు కాతరతయా కరణవ్యపాయే రఙ్గోపశల్యశయితేషు జనేష్వలక్ష్యమ్ ।
ఆసీదసి త్వరితమస్ఖలితానుకమ్పా మాతేవమఞ్జునినదా మణిపాదుకే త్వమ్ ॥
భాస్వత్సువర్ణవపుషా మణిపాదరక్షే పద్మాసహాయపదపద్మవిభూషణానామ్ ।
మఞ్జీరశిఞ్జితవికల్పితమఞ్జునాదా మఞ్జ్వాషికేవ భవతీ నిగమాన్తవాచామ్ ॥
రఙ్గేశపాదకమలాత్ త్వదధీనవృత్తేరన్యేషు కేషుచిదలక్ష్యమనన్యవేద్యమ్ ।
ఆమ్నాయగూఢమబహిర్మణిభిః క్వణద్భిర్నేదీయసాం ప్రథయసీవ నిజానుభావమ్॥
కాలోపపన్నకరణాత్యయనిర్విచేష్టే జాతశ్రమే మయి జనార్దనపాదరక్షే ।
ఆశ్వాసనాయ పురతః ప్రసరన్తుమాతర్వార్తాహరాస్తవరవాః శమితార్తయో మే॥
సంరక్షణాయ సమయే జగతాం త్రయాణాం యాత్రాసు రఙ్గనృపతేరుపతస్థుషీషు।
సమ్పత్స్యతే శ్రుతిసుఖైర్మణిపాదరక్షే మాఙ్గల్యసూక్తిరనఘా తవ మఞ్జునాదైః ॥
గర్భోపలైర్గమనవేగవశాద్విలోలైర్వాచాలితా మధుభిదో మణిపాదుకే త్వమ్ ।
ప్రస్తౌషి భావితధియాం పథి దేవయానే ప్రస్థానమఙ్గళమృదఙ్గవిశేషఘోషమ్ ॥
పర్యఙ్కమాశ్రితవతో మణిపాదుకే త్వం పాదం విహాయ పరికల్పితమౌనముద్రా ।
శ్రోతుం ప్రభోరవసరం దిశసీవ మాతర్నాభీసరోజశయితార్భకసామగీతిమ్ ॥
భోగాయ దేవి భవతీ మణిపాదరక్షే పద్మాసహాయమధిరోప్య భుజఙ్గతల్పే ।
విశ్వస్య గుప్తిమధికృత్య విహారహీనా వాచంయమా కిమపి చిన్తయతీవ కార్యమ్॥
నిత్యప్రబోధసుభగే పురుషే పరస్మిన్నిద్రాముపేయుషి తదేకవిహారశీలా ।
మఞ్జుస్వనం విజహతీ మణిపాదుకే త్వం సంవేశమిచ్ఛసి పరం చరణాన్తికస్థా ॥
లాస్యం విహాయ కిమపి స్థితమాశ్రయన్తీ రఙ్గేశ్వరేణ సహితా మణిమణ్డపేషు ।
మఞ్జుస్వనేషు విరతేష్వపి విశ్వమేతన్మౌనేన హన్త భవతీ ముఖరీకరోతి ॥ 445
విన్యాపి తే వ భవతీ మణిపాఽరక్షే వైరోచనేర్వితరణేన తథావిధేన ।
ఏతావతాఽలమితి దేవి గృహీతపాదా నాథం త్రివిక్రమమవారయ తేవ నాదైః ॥
సామాని రఙ్గనృపతిః సరసం చ గీతం లీలాగతేషు వినివారయతి స్వతన్త్రః ।
శ్రోతుం తవ శ్రుతిసుఖాని విశేషవేదీ మఞ్జూని కాఞ్చనపదావని శిఞ్జితాని ॥
తత్తాదృశీం ప్రథయతా రుచిరాం స్వరేఖాం వర్ణాధికేన మధుసూదనపాదరక్షే।
పశ్యన్తి చిత్తనికషే వినిగేశ్య సన్తో మఞ్జుస్వనేన తవ నైగమికం సువర్ణమ్ ॥ 448
ముగ్ధస్య హన్త భవతీం స్తువతో మమైతాన్యాకర్ణ్య మానమయథాయథజల్పితాని ।
ఇత్థం వద త్వమితి శిక్షయితుం ప్రణాదాన్మఞ్జూనుదీరయసి మాధవపాదుకే త్వమ్ ॥

ఆదౌసహస్రమితియత్సహసామయోక్తంతుష్టూషతానిరవధింమహిమార్ణవంతే।
ఆమ్రేడయస్యథకిమేతదమృష్యమాణా మఞ్జుస్వనేన మధుజిన్మణిపాదుకే త్వమ్ ॥
పరిమితపరిబర్హాంపాదుకే సంచరిష్ణౌ త్వయివినిహితపాదే లీలయా రఙ్గనాథే। నియ
మయతి విపఞ్చీంనిత్యమేకాన్తసేవీ నిశమయితుముదారాన్నారదస్తేనినాదాన్ ॥
విహరతివిశిఖాయాం రఙ్గనాథే సలీలం గమనవశవిలోలైర్గర్భరత్నైః క్వణన్త్యాః।
మణివలయనినాదైర్మఞ్జులైస్తే దిశన్తి ప్రతివచనముదారం పాదుకే పౌరనార్యః ॥
అనుకృతసవనీయస్తోత్రశస్త్రాం నినాదైరనుగతనిగమాంతామాస్థితో రఙ్గనాథః।
అనితరవిబుధార్హం హవ్యమాస్వాదయిష్యన్విశతి చరణరక్షే యజ్ఞవాటం
ద్విజానామ్ ॥ ౨౩ 453

చరణకమలమేతద్రఙ్గనాథస్య నిత్యంశరణమితిజనానాం దర్శయన్తీయథావత్।
ప్రతిపదమపిహృద్యం పాదుకే స్వాదుభావాదనువదతి పరం తే నాదమామ్నాయ
పఙ్క్తిః ॥ ౨౪ 454

రహితభుజగతల్పే త్వత్సనాథే ప్రజానాం ప్రతిభయశమనాయప్రస్థితే రఙ్గనాథే।
ప్రథమముదయమానః పాదుకే తూర్యఘోషాత్ప్రతిఫలతి నినాదః పాఞ్చజన్యే
త్వదీయః ॥ ౨౫ 455

వకుళధరతనుస్త్వంసంహితాంయామపశ్యంశ్రుతిపరిషదితస్యాఃసౌరభం యోజ
యన్తి। హరిచరణసరోజామోదసమ్మోదితాయాః ప్రతిపదరమణీయాః పాదుకే
తేనినాదాః ॥ ౨౬ 456

దనుతనయనిహన్తుర్జైత్రయాత్రానుకూలే శరదుపగమకాలే సహ్యజామాప
తన్తి। శ్రుతిమధురముదారం శిక్షితుం తేనినాదంపరిహృతనిజవాసాః పాదుకే
రాజహంసాః ॥ ౨౭ 457

విహరణసమయేషుప్రత్యహంరఙ్గభర్తుశ్చరణనఖమయూఖైఃసోత్తరీయావిశుద్ధైః।
పరిణమయసి నాదంపాదుకేగర్భరత్నైర్ద్రమయితుమివశిష్యాన్దీర్ఘికారాజహంసాన్॥
పరిషదివిరతాయాం పాదుకేరఙ్గభర్తుః పరిజనమపవార్య ప్రస్థితస్యావరోధాన్।
మణినికరసముద్యన్మఞ్జునాదాపదేశాదభిలషసియథార్హం నూనమాలోకశబ్దమ్॥
గురుజననియతంతద్గోపికానాంసహస్రందినకరతనయాయాఃసైకతేదివ్యగోపః।వ
శమనయదయత్నాద్వంశనాదానుయాతైస్తవఖలుపదరక్షేతాదృశైర్మఞ్జునాదైః॥
నిజపదవినివేశాన్నిర్విశేషప్రచారాన్పరిణమయతిభక్తాన్రఙ్గనాథోయథామామ్।
ఇతివిహరణకాలే మఞ్జుశిఞ్జావిశేషైర్హితముపదిశసీవ ప్రాణినాం పాదుకేత్వమ్॥

అయమయమితి తైస్తైః కల్పితా   పదమవలోక్య ప్రాణినాంవ్యాకు
లానామ్ । చటులమణికలాపైః శౌరిపాదావనిత్వం ముఖరయసి విహారైర్ముక్తి
ఘణ్టాపథాగ్ర్యమ్ ॥ ౬౨   462

పదకమలముదారందర్శయన్తీమురారేః కలమధురనినాదాగర్భరత్నైర్విలోలైః।
విషమవిషయతృష్ణావ్యాకులాని ప్రజానామభిముఖయసినూనంపాదుకేమానసాని॥
మధురిపుపదరక్షే మన్దబుద్ధ్యామయి త్వామనవధిమహిమానం త్వత్ప్రసాదాత్
స్తువానే। మణినికరసముత్థైర్మఞ్జునాదైః కవీనాముపరమయసి తాంస్తాన్మాన
ముత్సేకవాదాన్ ॥ ౬౪   464

శరణముపగతేత్వాం శార్ఙ్గిణః పాదరక్షే సకృదితివిధివిద్ధం త్యక్తుకామే నిమోహాత్
ప్రచలితమణిజాలవ్యఞ్జితైః శిఞ్జితైస్స్వైరలమలమితినూనం వారయస్యాదరేణ ॥
వికలకరణవృత్తౌ విహ్వలాఙ్గే విలక్షం విలపతిమయి మోహాద్బిభ్రతీశౌరిపాదమ్ ।
పరిసరమధిగన్తుం పశ్యపాదావనిత్వం ప్రతిభయమఖిలం మేజభర్త్స్యయన్తీనినాదైః॥
కరణవిగమకాలే కాలహుఙ్కారశఙ్కీ ద్రుతపదముపగచ్ఛన్దత్తహస్తః ప్రియాంభ్యాం।
పరిణమయతుకర్ణేరఙ్గనాథః స్వయంనః ప్రణవమివభవత్యాః పాదుకేమఞ్జునాదమ్॥
కమలవనసఖీంతాంకౌముదీముద్వహన్తం సవిధముపనయన్తీ తాదృశంరఙ్గచన్ద్రమ్
ప్రలయదినసముత్థాన్పాదుకే మామకీనాన్ప్రశమయ పరితాపాన్ శీతలైఃశిఞ్జితైఃస్వైః ॥ ౬౮   468

ప్రశమయతు భయంనః పశ్చిమశ్వాసకాలే రహసివిహరణంతేరఙ్గనాథేనసార్ధమ్।
నియతమనువిధత్తేపాదుకేయన్నినాదో నిఖిలభువనరక్షాఘోషణాఘోషలీలామ్ ॥
త్రికవినిహితహస్తం చిన్తయిత్వాకృతాన్తం గతవతిహృదిమోహం గచ్ఛతా
జీవితేన। పరికలయతు బోధం పాదుకే శిఞ్జితంతే త్వరయితుమివసజ్జం త్వద్విధే
యంముకున్దమ్ ॥ ౭౦   470

ఉపఘ్నంసంవిత్తేరుపనిషదుపోద్ఘాతవచనం తవశ్రావంశ్రావం శ్రుతిసుభగ
మన్తర్మణివరమ్ । విజృమ్భన్తేనూనం మధుమథనపాదావని మమ ద్రవీభూతద్రా
క్షామధురిమధురీణాః ఫణితయః ॥ ౭౧   471

విలాసైఃక్రీణన్తో నిఖిలజనచేతాంసి వివిధా విహారాస్తే రఙ్గక్షితిరమణపాదావని
ముహుః । విగాహన్తామన్తర్మమ విలుఠదన్తర్మణిశిలాఖలాత్కారవ్యాజక్షురద
మృతధారాధమనయః ॥ ౭౨   472

శ్రుతిశ్రేణీస్థేయశ్రుతిసుభగశిఞ్జాముఖరితాం భజేమత్వాంపద్మారమణచరణత్రాయిణిపరమ్। న ముద్రానిద్రాణద్రవిణకణవిశ్రాణనదశావిశాలాహఙ్కారం కమపి ఘనహుఙ్కారపురుషమ్ ॥ ౯౩ 473

తవైతచ్ఛ్రీరఙ్గక్షితిపతిపదత్రాయిణి నృణాం భవత్యాగశ్ఛిన్నారణరణకభఙ్గాయ రణితమ్ । శరీరే స్వంభావం ప్రథయతితదాకర్ణనవశాన్ననః కర్ణే భావి యమమహిషఘణ్టాఘణఘణః ॥ ౯౪ 474

పరిత్రస్తాః పుణ్యద్రవపతనవేగాత్ప్రథమతః క్షరద్భిః శ్రీరఙ్గక్షితిరమణపాదావని తదా । విదామాసుర్దేవా బలిమథనసంరమ్భమవ్యఘైః ప్రణాదైస్తే సద్యః పదకమలవిక్రాన్తిపిశునైః ॥ ౯౫ 475

స్వేషు స్వేషు పదేషు కిం నియమయస్యష్టాదిశాస్వామీశ్వరాన్ స్వైరాలాపకథాః ప్రవర్తయసి కిం త్రయ్యా సహాసీనయా । రఙ్గేశస్య సమస్తలోకమహితం ప్రాప్తాపదామ్భోరుహం మా భైషీరితి మాముదీరయసి వా మఞ్జుస్వనైః పాదుకే ॥ 476

రఙ్గేదేవి రథాఙ్గపాణిచరణస్వచ్ఛన్దలీలాసఖి స్తోకస్పన్దితరమ్యవిభ్రమగతిప్రస్తావకం తావకమ్ । కాలోపాగతకాలకిఙ్కరచమూహుఙ్కారపారమ్పరీదుర్వారప్రతినావదూరక మనఘం శ్రోష్యామి శిఞ్జారవమ్ ॥ ౯౬ 477

త్వచ్ఛిఞ్జారవశర్కరారససదాస్వాదాత్ సతామున్మదా మాతర్మాధవపాదుకే బహువిదాంప్రాయః శ్రుతిర్ముహ్యతి । సారాసారసకృద్విమర్శనపరిమ్లానాక్షరగ్రన్థిభిర్గ్రన్థైస్త్వామిహ వర్ణయామ్యహ మతస్త్రిసత్రపావర్జితః ॥ ౯౭ 478

తవామ్బుకిలఖేలతాం గతివశేన గర్భాశ్మనాం రమారమణపాదుకే కిమపిమఞ్జుభిః శిఞ్జితైః । పదస్తుతివిధాయిభిస్త్వదనుభావసిద్ధాన్తిభిః సయూథ్యకలహాయితం శ్రుతిశతంసమాపద్యతే ॥ ౯౮ 479

క్షితిపతి మణిపాదరక్షే నాద్యైర్యూనం సమాశ్రితత్రాణే ।
రఙ్గేశ్వరస్య భవతీ రక్షాపేక్షాప్రతీక్షణ విలమ్బమ్ ॥ ౧౦౦ 480

౧౫. అథ రత్నసామాన్యపద్ధతిః.

ఉదర్చిషస్తే రఙ్గేన్ద్రపాదావని బహిర్మణీన్ ।
అన్తర్మణిరవం శ్రుత్వా మన్యే రోమాఞ్చితాకృతీన్ ॥ ౧ 481

విధేహిశౌరేర్మణిపాదుకే త్వం విపద్యమానే మయి రశ్మిజాలైః ।
ఛత్రామన్తకకిఙ్కరాణాం విత్రాసనాన్వేత్రత। ౨ 482

ముకున్దపాదావని మధ్యనాడ్యా మూర్ధన్యయా నిష్పతతో ముముక్షోః ।
ఆబ్రహ్మలోకాదవలమ్బనార్థం రత్నాని తే రశ్మిగణం సృజన్తి ॥ ౩ 483
అసూర్యభేద్యాం రజనీం ప్రజానామాలోకమాత్రేణ నివారయన్తీ ।
అమోఘవృత్తిర్మణిపాదరక్షే మురద్విషో మూర్తిమతీ దయా త్వమ్ ॥ ౪ 484
రఙ్గేశపాదావని తావకానాం రత్నోపలానాం ద్యుతయః స్ఫురన్తి ।
శ్రేయఃఫలానాం శ్రుతివల్లరీణాముపఘ్నశాఖా ఇవ నిర్వ్యపాయాః ॥ ౫ 485
కస్యాపి పుంసః కనకాపగాయాః పుణ్యే సలీలం పులినే శయాలోః ।
సమీపవృత్తిర్మణిపాదుకే త్వం సంవాహయన్తీవ పదం కరైః స్వైః ॥ ౬ 486
దిదృక్షమాణస్య పరం నిధానం స్నేహాన్వితే యోగదశావిశేషే ।
సంవిత్ప్రదీపం మణిపాదరక్షే సంధుక్షయన్తీవ మరీచయస్తే ॥ ౭ 487
సమాధిభాజాం తను తే త్వదీయా రఙ్గేశపాదావని రత్నపఙ్క్తిః ।
స్థానం ప్రయాతుం తమసః పరం తత్ప్రదీపకృత్యం ప్రభయా మహత్యా ॥ 488
బధ్నాసి రఙ్గేశ్వరపాదరక్షే మన్యే యథార్హం మణిరశ్మిజాలైః ।
సేవానతానాం త్రిదశేశ్వరాణాం శేషాపటీం శేఖరసంనివి(కృ)ష్టామ్ ॥ ౯ 489
భజన్తి రఙ్గేశ్వరపాదరక్షే ప్రకల్పయన్తీ వివిధాన్పుమర్థాన్ ।
ఉదర్చిషశ్చిన్తయతాం జనానాం చిన్తామణిత్వం మణయస్త్వదీయాః ॥ ౧౦ 490
నాథస్య దత్తే నదరాజకన్యా పాతుం శుభాన్పాదనఖేన్దురశ్మీన్ ।
మణిప్రభాభిః ప్రతిపన్నపక్షాం లీలాచకోరీమివ పాదుకే త్వామ్ ॥ ౧౧ 491
జనస్య రఙ్గేశ్వరపాదుకే త్వం జాతానుకమ్పా జనయస్యయత్నాత్ ।
ఆకృష్య దూరాన్మణిరశ్మిజాలైరనన్యలక్ష్యాణి విలోచనాని ॥ ౧౨ 492
రఙ్గేశపాదావని తావకీనైః స్పృష్టాః కదాచిన్మణిరశ్మిపాశైః ।
కాలస్య ఘోరం న భజన్తి భూయః కారాగృహాన్తేషు కశాభిఘాతమ్ ॥ 493
రత్నాని రఙ్గేశ్వరపాదరక్షే త్వదాశ్రితాన్యప్రతిమైర్మయూఖైః ।
ఆసేదుషీణాం శ్రుతిసున్దరీణాం వితన్వతే వర్ణనిచోలలక్ష్మీమ్ ॥ ౧౪ 494
నిద్రారసప్రణయినో మణిపాదరక్షే రఙ్గేశ్వరస్య సవిధం ప్రతిపద్యమానా ।
శయ్యాఫణీన్ద్రమభితో భవతీ విధత్తే రత్నాంశుభిర్యవనికామివ దర్శనీయామ్ ॥
సద్యస్త్వదుద్గ్రహదశానమితాకృతీనాం స్రస్తాంశుకం నిజరుచా మణిపాదుకే త్వమ్ ।
పద్మాసహాయపరివారవిలాసినీనాం పట్టాంశుకైరివ పయోధరమావృణోషి ॥
దేవస్య రఙ్గనృపతేః పురతః ప్రవృత్తైరుద్ధూతవిశ్వతిమిరాం మణిరశ్మిజాలైః ।

మన్యేమదీయహృదయాయతనప్రవేశమాఙ్గల్యదీపకణికాం మణిపాదుకే త్వామ్॥
ఆకీర్ణరత్ననికరాం మణిపాదుకే త్వాం రఙ్గేశ్వరస్యలలితాం విపణింప్రతీమః ।
యత్సంశ్రయేణ భవతి స్థిరభక్తిమూల్యం కైవల్యమత్రజగతాం క్రయవిక్ర
యార్హమ్ ॥ ౧౮ 498

వ్యక్తంతదాభగవతోజగదీశ్వరత్వం రాజాఙ్కుశధ్వజసరోరుహచక్రచిహ్నమ్।
ఆశ్లిష్య నిర్భరరుచిం మణిపాదుకేత్వామాసీదనాభరణసున్దరముజ్ఝితపద్మమ్ ॥ 499
రత్నప్రభాపటలచక్రమనోహరాత్వం పద్మారుణం పదమిదం త్వయిరఙ్గభర్తుః ।
మన్యేతదేతదుభయం మణిపాదరక్షే చక్రాబ్జమణ్డలమకిఞ్చనరక్షణార్థమ్ ॥ 500
త్రాసాత్స్వయంప్రణమతాం దనుజేశ్వరాణాం సఙ్ఖ్యేవిలూనశిరసామపిమౌలి
రత్నైః । ఆయోజయత్యనుపలం మణిపాదుకేత్వాం సైరన్ధ్రికేవ మురవైరి
కృపాణధారా ॥ ౨౧ 501

ఆస్కన్దనాని విబుధేన్ద్రశిఖామణీనాం త్వామాశ్రితాన్యసురసూదనపాదరక్షే ।
రత్నానితేస్తుతిసువర్ణపరీక్షణార్థే నూనం భజన్తి నికషోపలతాం కవీనామ్ ॥ 502
పాదావనిప్రణయినాం ప్రతిపాదితార్థాంక్రీడాసరోజమివ శౌరిపదం భజన్తీమ్ ।
ప్రత్యుప్తరత్ననికరప్రతిపన్నశోభాం పశ్యామిరోహణగిరేరధిదేవతాం త్వామ్ ॥
యామేవ రత్ననికరైర్మణిపాదరక్షే చూడాపదే తనుభృతాం భవతీవిధత్తే ।
శక్రాదిదైవతశిఖామణిరజ్యమానైస్తామేవతే ప్రకటయన్తి పదైరభిఖ్యామ్ ॥
రత్నాఙ్కురైరవిరలా మణిపాదరక్షే శాకోన్ముఖైః పరిగతా పురుషార్థసస్యైః ।
దేవన రఙ్గపతినా జగతాంవిభూత్యై కేదారికేవకృపయా పరికల్పితాత్వమ్ ॥
నిర్ధూతమోహతిమిరాస్తవరత్నదీపైర్నిర్విశ్యమానవిభవం నదరాజపుత్ర్యా ।
ప్రత్యక్షయన్తినిగమాన్తనిగూఢమర్థం పాదావనిత్వయినివేశితభావబన్ధాః ॥ 506
రత్నోపలప్రకరసమ్భవ ఏషదూరాద్రఙ్గాధిరాజచరణావని తావకీనః ।
ఆర్ద్రాపరాధపరిఖిన్నధియాం ప్రజానామాశ్వాసనార్థ ఇవభాతి కరప్రసారః ॥ 507
వ్యాముహ్యతోవిషయిబాలమృగాన్మదీయాన్సంసారధర్మజనితానుమరీచికాసు।
పాదావని ప్రగుణరత్నమయూఖజాలైరాకృష్య విశ్రమయ కేశవకాన్తిసన్ధా ॥
అన్తర్నిధాయమునిభిః పరిరక్ష్యమాణామాత్మీయరశ్మిగుణితాం మణిపాదరక్షే ।
రఙ్గేశపాదకమలప్రతిపన్నముద్రాం నీవీమవైమిభవతీం నిగమాన్తవాచామ్ ॥
రామస్యరఙ్గవసతేశ్చరణానుషఙ్గాత్కాష్ఠాంగతాం భువనపావనతాందధానా ।
పాదావని ప్రచురరత్నశిలానిబద్ధా సంసారసన్తరణసేతురసి ప్రజానామ్ ॥ 510

దివిషన్మకుటేషుసఞ్చరన్త్యాః ప్రచురన్తే మణిపాదుకేప్రకాశాః ।
దివిరఙ్గపతేర్మహోత్సవార్థం వితతా వన్దనమాలికేవ భాతి ॥ ౩౧ 511

ప్రభవన్తి దవీయసాం స్వభావాత్తవరత్నాని ముకున్దపాదరక్షే ।
అయసామివ హస్తలోకకాన్తాః కఠినానాంమనసాం వికర్షణాయ ౩౨ 512

పరిపశ్యతి దేవి రఙ్గనాథే రహసిత్వాం సవిధేనివిశ్య లక్ష్మ్యాః ।
పరిపుష్యసిగత్నధామభిః స్వైరనసూయేవ మనోజ్ఞమఙ్గరాగమ్ ॥ ౩౩ 513

తవరత్నకరార్పితంనవీనం పరిగృహ్య స్థిరమంశుకంమనోజ్ఞమ్ ।
జరదంశుకవత్సుఖేన దేహం కృతినః కేశవపాదుకే త్యజన్తి ॥ ౩౪ 514

అభితో మణిపాదుకే నిబద్ధైః కృతసంస్కారవిశేషమాత్మరత్నైః ।
కురుతే భవతీపదం మురారేః కఠినేఽస్మిన్హృదిమే నివేశయోగ్యమ్ ॥ 515

నిజరత్నకరాఞ్చలైర్మదీయానపరాధానవధూయ దత్తసామ్యా ।
రమయాసహితస్యరఙ్గభర్తుః పదయోరర్పయ పాదుకే స్వయంమామ్ ॥ 516

రశ్మిజాలపరివేషబన్ధురా రఙ్గభూమిపతిరత్నపాదుకే ।
విశ్వలోచనవిహఙ్గహారిణీ వాగురేవ వితతా విరాజసే ॥ ౩౭ 517

మానసామ్బుజవికాసహేతుభిః సేవితామణిగణైః ప్రభాకరైః ।
పాదుకేవహసిసద్భిరాశ్రితాం దేవి విష్ణుపదసమ్పదం నవామ్ ॥ ౩౮ 518

అధిశయితఫణీశ్వరస్యశౌరేః స్వయమధిరూఢపదోపధానపార్శ్వా ।
మణివలయజుషాకరేణ మన్దం స్పృశసిపదావని పాదయోర్యుగంతత్ ॥ 519

భవత్యన్తేత్వాం ప్రణతస్యజన్తోస్తదోకోఽగ్రజ్వలనంత్వత్ప్రకాశైః ।
యతో నాడ్యామధ్యమయా వినిర్యన్గతింవిన్దేత్కేశవపాదరక్షే ॥ ౪౦ 520

అశిథిలపరిణద్ధారశ్మిజాలైర్మణీనాం దురధిగమతమంనః పారమారోపయన్తి ।
కమలనయనమాద్యం కర్ణధారందధానాభవసిభవపయోధేః పాదుకేపోతపాత్రీ॥
మణికిరణగణైస్తేకల్పితేగుల్మభేదేమృగయురివకురఙ్గీంత్వాంపురస్కృత్యభవ్యామ్।
హరతిచరణరక్షే భక్తిపాశావరుద్ధంహృదయహరిణయూథంప్రాణినాంరఙ్గనాథః॥
పరిచితపదమూలాపాదుకే రఙ్గిణస్త్వం ప్రభవతి భుజమధ్యే కౌస్తుభోఽయం తథాపి। భవతిభృశమధస్తాత్తేజసాభవ్యభూమ్నా శలభితదురితానాం తావకానాం మణీనామ్ ॥ ౪౩ 523

కల్పశ్రేణీదినపరిణతౌ జన్తుజాతేప్రసుప్తే విష్వగ్వ్యాప్తేజగతి తమసాపాదుకే తాదృశేన । స్త్యానాలోకైస్తవ మణిగణైర్వాసగేహప్రదీపాః సమ్పద్యన్తేసహ కమలయాజాగరూకస్యయూనః ॥ ౪౪ 524

శ్రీరఙ్గేన్ద్రోశ్చరణకమలద్వన్ద్వసేవావలేపాదారూఢాయాం త్వయిమఖభుజామా
నతానాన్మౌలిభాగాన్ । తేషాంచూడామణిభిరనఘైస్తావకానాంమణీనాం కేశాకేశి
ప్రభవతి మిథస్త్రాసలేశోజ్ఝితానామ్ ॥ ౨౫ 525

త్వద్రత్నోపలరశ్మిపఞ్జరతనుత్రాణం స్థిరంబిభ్రతో మాతర్నాథనపాదుకే నతు
పునర్న్యస్తైః స్ఫురిశస్త్ర్యాకులైః । దూరోత్సిక్తదురాధ్యజిహ్మగబిలద్వాఃపాలకోపా
నలజ్వాలామిత్రకఠోరవేత్రలతికాదత్తార్ధచన్ద్రం వపుః ॥ ౨౬ 526

సంవర్తోదితసూర్యకోటిసదృశీం రఙ్గేశపాదావని ప్రస్తౌషి ప్రతియత్నరత్ననికర
జ్యోతిశ్ఛటాముద్భటామ్ । తన్మన్యే తదనన్యసూరిపరిషన్మధ్యేనివేశాయనస్తాదృ
గ్వాసరసేఽపి భేత్తుమచిరాదస్మాకమన్ధంతమః ॥ ౨౭ 527

సలీలంవిన్యస్యత్వయిచరణరక్షే నిజపదం యదృచ్ఛానిష్క్రాన్తే విహరతిహరౌ
రఙ్గరసికే। దిశా సాధానష్టౌ జనయసితదా నిర్భరమిలన్మణిచ్ఛాయామాయాఘన
ఘటిత కేతువ్యతికరాన్ ॥ ౨౮ 528

మహోర్మిద్రాఙ్గిష్టాన్ మణిభిరవధూతద్యుమణిభిః కథంచిత్క్షేత్రజ్ఞైరధిగతపదామమ్బ
భవతీమ్। ముకున్దేనత్రాతుం పదకమలమూలే వినిహతాంనిరాబాధాంమన్యేనిధి
మనఘవాచాం నిరవధిమ్ ॥ ౨౯ 529

తాపత్రయంనిరున్ధే పచతి కషాయాన్విశేషయతిపఙ్కమ్ ।
తేజస్త్రితయమిదం తే శఙ్కే రఙ్గేన్ద్రపాదుకే తేజః ॥ ౩౦ 530

౧౬. బహురత్నపద్ధతిః షోడశీ.

ముఖబాహూరుపాదేభ్యోవర్ణాన్ సృష్టవతఃప్రభోః ।
ప్రపద్యేపాదుకాంరత్నైర్వ్యక్తవర్ణవ్యవస్థితిమ్ ॥ ౧ 531

మణిభిః సితరక్తపీతకృష్ణైర్భవతీ కాఞ్చనపాదుకేవిచిత్రా
యుగభేదవికల్పితం మురారేర్యుగపద్దర్శయతీవ వర్ణభేదమ్ ॥ ౨ 532

నవరత్నవిచిత్రితామురారేః పదయోస్త్వం మణిపాదుకే విభాసి ।
నవఖణ్డవతీవసున్ధరేవ ప్రణయాజ్జన్మభువం సమాశ్రయన్తీ ॥ 3 533

సహసావినివేద్యసాపరాధాంస్త్వదధీనస్వపదే ముకున్దపాదే ।
అరుణోపలసక్తమౌక్తికశ్రీఃస్మయమానేవ విభాసిపాదుకేత్వమ్ ॥ ౪ 534

బహురత్నసముద్భవం మయూఖం తవ మన్యే మణిపాదుకే మురారేః ।
చరణోపగతం మయూరపిఞ్ఛం మకుటారోహణసాహసం ప్రమార్ష్టుమ్ ॥ 535

ప్రభయా హరినీలమౌక్తికానాం వికసన్త్యా దిశసీవ పాదుకే త్వమ్ ।
మధుభిచ్చరణారవిన్దలగ్నైః స్రజమిన్దీవరపుణ్డరీకబద్ధామ్ ॥ ౬ 536

తవ మాధవపాదుకే మణీనాం ప్రభయా దేవి సితాసితారుణానామ్ ।
వహతే గిరిశస్య మౌలిగఙ్గా కుముదేన్దీవరపద్మకాననాని ॥ ౭ 537

పృథగ్విధానాం ద్యుతిభిర్మణీనాం త్వాం పాదుకే లోహితశుక్లకృష్ణామ్
విహారహేతోర్హరిరఙ్గభర్తుః పాదానుషక్తాం ప్రకృతిం ప్రతీమః ॥ ౮ 533

తమాలనీలద్యుతిమిన్ద్రనీలైర్ముక్తానువిద్ధాం మణిపాదుకే త్వామ్ ।
అవైమి రఙ్గేశ్వరకాన్తిసిన్ధోశ్శ్వేలాపవిశ్రాన్తగతాగతార్హామ్ ॥ ౯ 539

అవైమి రఙ్గేశ్వరపాదుకాభ్యామకాలకాల్యం విభవం విధాతుమ్ ।
వజ్రేన్ద్రనీలవ్యపదేశదృశ్యం బన్దీకృతం నూనమహస్త్రియామమ్ ॥ ౧౦ 540

పదస్య గోప్త్రీ భవతీ మురారేర్మణిస్పృశా మౌక్తికరత్నభాసా ।
అన్తర్దృశాం సాఞ్జనయా మునీనామనక్తి కర్పూరశలాకయేవ ॥ ౧౧ 541

ముక్తామయూఖప్రకరైః సుభద్రా కృష్ణా మహేన్ద్రోపలరశ్మిజాలైః ।
మాన్యా మురారేర్మణిపాదుకే త్వం విహారయుక్తా విజయం వృణోషి ॥ ౧౨ 542

విచిత్రవర్ణాం మణిపాదుకే త్వాం ఛన్దోమయీం సామనిబద్ధగీతిమ్ ।
మునీన్ద్రజుష్టాం ద్విపదాం మురారేః ప్రత్యాయికాం కాఞ్చిదృచం ప్రతీమః ॥

ప్రసేదుషీ గోత్రభిదః ప్రణామైః పుష్ణాసి రఙ్గేశ్వరపాదుకే త్వమ్ ।
మణిప్రభాసంవలనాపదేశాత్ప్రియస్తదర్హాణి శరాసనాని ॥ ౧౪ 544

శోణాశ్మనాం తవ హరిన్మణిరశ్మిభిన్నం బాలాతపం బలివిమర్దనపాదరక్షే ।
శ్యామీకృతం శుకశకున్తగణప్రవేశాచ్ఛఙ్కే సతాం కిమపి శాలివనం విపక్వమ్ ॥

సంభిద్యమానమణిమౌక్తికవిద్రుమశ్రీః సైరన్ధ్రికేవ భవతీ మణిపాదరక్షే ।
ప్రస్తౌతి రఙ్గనృపతేశ్చరణారవిన్దే కస్తూరికాఘుసృణచన్దనపఙ్కచర్చామ్ ॥ 546

ఆతన్వతీమసురమర్దనపాదరక్షే శుద్ధాన్తపక్ష్మలదృశాం మదనేన్ద్రజాలమ్ ।
నైహారికీం వివిధరత్నమయూఖలక్ష్మ్యాన్మన్యే సముద్వహసి మోహనపిఞ్ఛికాం త్వమ్ ॥

రత్నైస్త్వయ్యవస్థితసితాసితశోణవర్ణైరాలోకవద్భిరజహచ్ఛ్రుతిసన్నికర్షైః ।
ద్రష్టుం ముకున్దచరణావని మేషదృశ్యౌ సందృశ్యసే జనని సమ్భృతనేత్రపఙ్క్తిః ॥

గారుత్మతాన్తరితమౌక్తికపఙ్క్తిలక్ష్మ్యా దూర్వామధూకరచితం దురితోపశాన్త్యై ।
మాతః స్వయం వహసి ముగ్ధధియాం ప్రజానాం మఙ్గల్యమాల్యమివ మాధవ
పాదుకే త్వమ్ ॥ ౧౯ 549

రఙ్గాధిరాజపదరక్షిణి రాజతే తే వజ్రోపసఙ్ఘటితమౌక్తికవిద్రుమశ్రీః ।
సక్తా చిరం మనసి సంయమినాం నివాసాత్సూర్యేన్దువహ్నిమయమణ్డలవాసనేవ ॥

ఆసక్తవాసవశిలాశకలాస్త్వదీయాః పద్మాసహాయపదరక్షిణి పద్మరాగాః ।
ప్రత్యక్షయన్తి కమపి భ్రమరాభిలీనం పాదారవిన్దమకరన్దరసప్రవాహమ్ ॥ 551

అన్తఃపురాణి సమయేష్వభిగన్తుమేకా రఙ్గేశితుర్జపయసీవ పదావని త్వమ్। ముక్తాంశు
జాలమిలనాద్రుచిరైః ప్రవాలైర్బిమ్బాధరం స్మితవిశేవయుతం ప్రియాణామ్ ॥

రఙ్గేశ్వరస్య మృగయోశ్చరణావసక్తాం రక్షఃకపీన్ద్రముకుటేషు నివేశయోగ్యామ్ ।
మన్యే పదావని నిబద్ధవిచిత్రరత్నాం మాయామృగస్య రచితామివ చర్మణా త్వామ్॥

బధ్నాసి రఙ్గపతివిభ్రమపాదుకే త్వం మాయాకిరాతముకుటేన చ బర్హమాలామ్ ।
ఆకృష్టవాసవధనుఃశకలైర్మణీనామన్యోన్యసఙ్ఘటితకర్బురితైర్మయూఖైః ॥ 554

అన్యోన్యబన్ధురహరిన్మణిపద్మరాగా రఙ్గేశ్వరస్య చరణావని రాజసే త్వమ్ ।
ఆత్మోపమానవిభవాచ్చరితార్థయన్తీ శైలాత్మజాగిరిశయోరివ మూర్తిమేకామ్ ॥

తాపత్రయప్రశమనాయ సమాశ్రితానాం సన్దర్శితారుణసితాసితరత్నపఙ్క్తిః।
పుష్ణాసి రఙ్గనృపతేర్మణిపాదుకే త్వం ప్రాయః సరోజకుముదోత్పలకాననాని ॥

దేహద్యుతిం ప్రకటయన్తి మహేన్ద్రనీలాః శౌరేః పదామ్బుజరుచిం తవ పద్మరాగాః ।
అన్యోన్యలబ్ధపరభాగతయా త్వమీషామాభాతి కాన్తిరపరా మణిపాదరక్షే ॥

ఆకీర్ణమౌక్తికహరిన్మణిపద్మరాగామమ్భోజలోచనపదావని భావయే త్వామ్ ।
తత్పాదవిశ్రమజుషాం శ్రుతిసున్దరీణాం వర్ణోపధానమివ మాలినివేశయోగ్యమ్॥

ఆసన్నవాసవశిలారుచిరాస్త్వదీయాః పద్మేక్షణస్య పదరక్షిణి పద్మరాగాః ।
సమ్భావయన్తి సమయే క్వచిదుష్ణభానోః సద్యః ప్రసూతయమునాసుభగామవస్థామ్

ముక్తేన్ద్రనీలమణిభిర్విహితే భవత్యాః పఙ్క్తీ దృఢే పరమపూరుషపాదరక్షే ।
మన్యే సమాశ్రితజనస్య తవానుభావాదున్మోచితే సుకృతదుష్కృతశృఙ్ఖలే ద్వే ॥

ఉద్గీర్ణగాఢతమసో హరినీలభఙ్గాస్తారావిశేషరుచిరాణి చ మౌక్తికాని ।
త్వత్సఙ్గమాత్సరసిజేక్షణపాదరక్షే సంయోజయన్తి నిశయా భవమాలిచన్ద్రమ్॥

విష్ణోః పదేన ఘటితా మణిపాదుకే త్వం వ్యక్తేన్ద్రనీలరుచిరుజ్జ్వలమౌక్తికశ్రీః ।
కాలేషు దీవ్యసి మరుద్భిరుదీర్యమాణా కాదమ్బినీవ పరితః స్ఫుటవారిబిన్దుః ॥ 562

భాసాన్వయా భగవతో మణిపాదరక్షే ముక్తాఞ్చితా మరకతోపలపద్ధతిస్తే ।
నిత్యావగాహనసహం సకలస్యజన్తోర్గఙ్గాఞ్చితం జనయతీవ సముద్రమన్యమ్ ॥
సూర్యాత్మజా హరిశిలామణిపఙ్క్తిలక్ష్యాత్త్వాంనిత్యమాశ్రితవతీమణిపాదరక్షే ।
ఆదాజనార్దనపదే క్షణమాత్రలగ్నామాసన్నమౌక్తికరుచా హసతీవ గఙ్గామ్ ॥
పర్యన్తసంఘటితభాసురపద్మరాగాః పద్మోదరభ్రమరకాన్తిముషస్త్వదీయాః ।
త్వత్సంశ్రయేణ చరణావని శక్రనీలాః పీతామ్బరేణపురుషేణ తులాంలభన్తే ॥
శఙ్కే పదావని సదాపరిచిన్వతీత్వం రఙ్గేశితుశ్చరణపఙ్కజసౌకుమార్యమ్ ।
అగ్రేమహోభిరరుణోపలమౌక్తికానాంప్రాజ్యంవినిక్షిపసి పల్లవపుష్పపఙ్క్తిమ్ ॥
నిర్గచ్ఛతా చరణరక్షిణి నీయమానా రఙ్గేశ్వరేణభవతీ రణదీక్షితేన ।
సూతే సురారిసుభటీనయనామ్బుజానాం జ్యోత్స్నీంనిశామివసితాసితరత్నభాసా ॥
మరకతహరితాఙ్గీ మేదురా పద్మరాగైరభినవజలబిన్దువ్యక్తముక్తాఫలశ్రీః ।
కలయసి పదరక్షే కృష్ణమేఘప్రచారాత్కనకసరిదనూపే శాద్వలంసేన్ద్రగోపమ్ ॥
విరచితసురసిన్ధోర్విష్ణుపాదారవిన్దాత్సమధికమనుభావం పాదుకే దర్శయన్తీ ।
బలభిదుపలముక్తాపద్మరాగప్రకాశైఃపరిణమయసినూనంప్రాప్తశోణంప్రయాగమ్ ॥
వివిధమణిమయూఖైర్వ్యక్తపక్షాం విచిత్రైర్జలనిధిదుహితుస్త్వాం వేద్మిలీలా
చకోరీమ్ । అనిశమవికలానాం పాదుకేరఙ్గభర్తుశ్చరణనఖమణీనాం చన్ద్రికా
మాపిబన్తీమ్ ॥ ౪౦ 570

చరణకమలసేవాసఙ్గినాం రఙ్గభర్తుర్వినయగరిమభాజాం వర్జితైరాతపత్రైః ।
పునరపిపదరక్షేపుష్యసిత్వంసురాణాంబహువిధమణికాన్త్యాబర్హిపిఞ్ఛాతపత్రమ్ ॥
మరకతరుచిపత్రామౌక్తికస్మేరపుష్పాస్ఫుటకిసలయశోభా భాసురైఃపద్మరాగైః ।
ఫలమఖిలముదారా రఙ్గనాథస్యపాదే కలయతిభవతీనః కల్పవల్లీవకాచిత్ ॥ 572
బహుమణిరుచిరాఙ్గీ రఙ్గనాథస్యపాదాన్నిజశిరసి గిరీశో నిక్షిపన్పాదుకే త్వామ్ ।
స్మరతిలలితమన్తర్లాలనీయంభవాన్యాస్తరళఘనకలాపంషణ్ముఖస్యోపవాహ్యామ్ ॥
వివిధమణిసముత్థైర్వ్యక్తమాపాదయన్తీ దవసరజనిసంధ్యాయాగపద్యం మ
యూఖైః । ఉపనిషదుపగీతాం పాదుకేరఙ్గిణస్త్వామఘటితఘటనార్హాం శక్తిమా
లోచయామః ॥ ౪౪ 574

సకలమిదమవధ్యే శాసనేస్థాపయన్తీ మురమథనపదస్థా మౌక్తికాదిప్రకారా ।
ప్రకటయసివిశుద్ధశ్యామరక్తాదిరూపాత్ఫలపరిణతిభేదాన్ప్రాణినాంపాదుకేత్వమ్ ॥

ప్రదిశతిముదమక్ష్ణోః పాదుకే దేహభాజాం శతమఖమణిపఙ్క్తి శ్యామికే ణాస్తుల్యవర్ణా।
పరిసరనిహితైస్తే పద్మరాగప్రదీప్తైః ఘనతరపరిణద్ధా కజ్జలశ్యామికేవ ॥ 576
కలయాఽపి హానిరహితేషు సదా తవహాక్తి కేషుపరితః ప్రథతే ।
ఉపరజ్యమానహరిణాఙ్కతులా హరిపాదుకే హరిశిలామహసా ॥ ౭౭ 577
మరకతపత్రలా రుచిరవిద్రుమపల్లవితాపృథుతరహా క్తికస్తబకితానిగమైఃసురభిః ।
ఉపవనదేవతేవ చరణావని రఙ్గపతేరభిలషతో విహారమధిగమ్య పదం స్పృశసి ॥
సదోత్తుఙ్గే రఙ్గక్షితిరమణపాదప్రణయినిత్వదాలోకేత త్తన్మణికిరణసమ్భేదకలుషే।
ప్రతిస్రోతోవృత్త్యా ప్రథితరుచిభేదం నసహతే నవామ్భఃస్వాచ్ఛన్ద్యం నమదమర
కోటీరమకరః ॥ ౭౯ 579
జనయసి పదావని త్వం ముక్తాశోణమణిశక్రనీలరుచా ।
నఖరుచిసంతతిరుచిరాం నన్దకనిస్త్రింశసంపదం శౌరేః ॥ ౫౦ 580

౧౭. అథ పద్మరాగపద్ధతిః సప్తదశీ.

ప్రపద్యే రఙ్గనాథస్య పాదుకాం పద్మరాగిణీమ్ ।
పదైకనియతాం తస్య పద్మవాసామివాపరామ్ ॥ ౧ 581
అతివాఙ్మనసం విచిన్త్య శౌరేః పదరక్షే పదపద్మసౌకుమార్యమ్ ।
పరిపుష్యసి పద్మరాగభాసా పదవీమాహితపల్లవామివ త్వమ్ ॥ ౨ 582
పదపల్లవసఙ్గిభిః ప్రదీప్తై రధికోల్లాసిభి రమ్బ పద్మరాగైః ।
అనలేశయనం క్వచిన్మురారే రవిసంవాదయసీవ పాదుకే త్వమ్ ॥ ౩ 583
వివృణోతి రఙ్గపతిరత్నపాదుకే త్వయి పద్మరాగమణిపద్ధతిః శుభా ।
నిబిడోరుసంఘటనపీడనక్షరన్మధుకైటభక్షతజపఙ్కవాసనామ్ ॥ ౪ 584
ప్రతియన్తి రఙ్గపతిపాదుకే జనాస్తవ పద్మరాగమణిరశ్మిసంతతిమ్ ।
అభిజగ్ముషాం త్వదనుభావఖణ్డితాదఘసంచయాద్విగళితామసృక్ఛటామ్ ॥ 585
పశ్యన్తి రఙ్గేశ్వరపాదుకే త్వాం పౌరాఙ్గనాస్పర్శితరాగబన్ధామ్ ।
శృఙ్గారయోనేర్జ్వలనస్య దీప్తైరఙ్గారజాలైరివ పద్మరాగైః ॥ ౬ 586
అన్తైమిదోషాపగమస్య హేతుం తమోపహాం సంభృతపద్మరాగామ్ ।
అశేషవన్ద్యాం మణిపాదుకే త్వాం రఙ్గేశసూర్యోదయపూర్వసన్ధ్యామ్ ॥ ౭ 587
అవాప్య పాదావని రఙ్గభర్తుః పదామ్బుజే పల్లవసంస్తరాభామ్ ।
త్వత్పద్మరాగద్యుతయో భజన్తే కాలానలత్వం కలుషామ్బుధేర్నః ॥ ౮ 588

నిసర్గసిద్ధం మణిపాదరక్షే దేవస్య రఙ్గావసథప్రియస్య ।
బాలార్కవర్ణాః పదపద్మరాగం త్వత్పద్మరాగాః పునరుక్తయన్తి ॥ ౯   589
పదేనవిశ్వం మణిపాదరక్షే పత్న్యాసమం పాలయతో మురారేః ।
యశఃపయోధౌ పరికల్పయన్తి ప్రవాళశోభాం తవ పద్మరాగాః ॥ ౧౦   590
అర్చిష్మతీ కాఞ్చనపాదరక్షే ప్రస్తౌతి తే పాటలరత్నపఙ్క్తిః ।
రేఖారథాఙ్గస్య మహఃప్రపఞ్చం రఙ్గేశపాదామ్బుజమధ్యభాజమ్ ॥ ౧౧   591
త్వయైవ పాదావని శోణరత్నైర్బాలాతపం నూనముదీరయన్త్యా ।
పద్మాపతేః పాదతలప్రరూఢం రేఖామ్బుజం నిత్యమభూదనిద్రమ్ ॥   592
నిత్యం నిజాలోకపథం గతానాం శ్రేయోదిశన్తీం శ్రితపద్మరాగామ్ ।
మహీయసీం మాధవపాదరక్షే మన్యామహే మఙ్గళదేవతాం త్వామ్ ॥   593
దేవస్య రఙ్గరసికస్య విహారహేతోరాత్మానమఙ్ఘ్రికమలే వినివేద్య పూర్వమ్ ।
ప్రాయోనివేదయసి శోణమణిప్రకాశైః ప్రత్యూషపద్మకలికాం పదరక్షిణి త్వమ్ ॥
ప్రత్యఙ్ముఖస్య హవిషః ప్రణయేన దేవి ప్రక్షేపణాయపరమార్థవిదాంమునీనామ్ ।
ప్రాజ్యాంముకున్దచరణావనిపద్మరాగైః పర్యాయపావకశిఖాం భవతీంప్రతీమః ॥
సమ్పద్యతే తవపదావనిపద్మరాగైః ప్రస్థానమాఙ్గళికహోమహుతాశనశ్రీః ।
క్షీరాహుతిర్భవతి యత్రవికల్పగఙ్గా రఙ్గేశ్వరస్య రుచిరానఖరశ్మిధారా ॥   596
ఆముఞ్చతామరుణయావకపఙ్కలక్ష్మీం శోణాశ్మనాం తవపదావని కాన్తియో
గాత్ పద్మాసహాయపదపద్మనఖాఃశ్రయన్తే సన్ధ్యానురఞ్జితసుధాకరబిమ్బశోభామ్॥
స్థానేతవాచ్యుతపదావనిపద్మరాగాస్తేజోమయాఃప్రశమయన్తితమోమదీయమ్।
చిత్రంతదేతదిహయజ్జనయన్తి నిత్యం రాగాత్మకేన మహసారజసోనివృత్తిమ్ ॥
పద్మాకరాన్తరవికాసిని రఙ్గభర్తుః పీత్వాపదావని మధూని పదారవిన్దే ।
శోణోపలద్యుతిమయీంసుభగప్రచారాంమన్యేబిభర్షి మహతీంమదరాగశోభామ్
పాదావని ప్రసృమరస్య కలేర్యుగస్య ప్రాయేణసమ్ప్రతి నివారయితుంప్రవేశమ్ ।
శ్రీరఙ్గసీమ్ని తవశోణమణిప్రసూతః ప్రాకారమగ్నిమయమారభతే ప్రకాశః॥
లీలాగృహాన్తరవిహారిణి రఙ్గనాథే లాక్షారసైరరుణరత్నమయూఖలక్ష్యైః ।
ప్రాయేణ రఞ్జయతి పాదసరోజయుగ్మం సైరన్ధ్రికేవ భవతీమణిపాదరక్షే ॥ 601
రఙ్గేశితుర్విహరతో 'మణిపాదరక్షే రథ్యాన్తరేషుమనసః పరికీర్త్యమానాః ।
త్వత్పద్మరాగకిరణచ్ఛురణాద్ధ్వజాన్తే సన్ధ్యాతపాన్తరితతారకపఙ్క్తిలక్ష్మీమ్ ॥

రఙ్గాధిరాజపదరక్షిణి బిభ్రతస్త్వాం గఙ్గాతరఙ్గవిమలే గిరిశస్యమౌళౌ ।
సంవర్ధయన్తి మహసాతవపద్మరాగాః శైలాత్మజాచరణయావకపఙ్కలక్ష్మీమ్ ॥
శరణముపగతానాం శర్వరీం మోహరూపాం శమయితుముదయస్థాస్సన్త హే బాలసూర్యాః । పదసరసిజయోగాద్రఙ్గనాథస్య భూయః పరిణమదరుణిమ్నః పాదుకే పద్మరాగాః ॥ ౨౪ 604
హరిపదరుచిరాణాంపాదుకేతావకానామరుణమణిగణానాంనూనమర్ధేన్దుమౌళిః ।
ప్రణతిసమయలగ్నాం వాసనామేవ ధత్తే కలమకణిశకాన్తిస్పర్ధినీభిర్జటాభిః ॥
ప్రతివిహరణమేతే పాదుకేరఙ్గభర్తుః పదకమలసగన్ధాః పద్మరాగాస్త్వదీయాః ।
తరుణతపనమైత్రీముద్వహద్భిర్మయూఖైః స్థలకమలవిభూతిం స్థాపయన్త్యవ్యవస్థామ్ ॥ ౨౬ 606
అయమనితరభోగాన్ రఞ్జయన్వీతరాగాంస్తరుణమణిగణానాం తావకానాం ప్రకాశః । మధురిపుపదరక్షే మఞ్జుజాజ్వల్యమానఃశలభయతిజనానాం శాశ్వతం పాపరాశిమ్ ॥ ౨౭ 607
ప్రచురనిగమగన్ధాః పాదుకేరఙ్గభర్తుః పదకమలసమృద్ధింప్రత్యహం భావయన్తః।
దధతిశకలయన్తో గాఢమన్తస్తమిస్రంసముచితతరుణత్వం తావకాఃపద్మరాగాః॥
లాక్షాలక్ష్మీమధరరుచకే రఙ్గిణఃపాదరక్షే వక్త్రామ్భోజే మదపరిణతిం పద్మరాగద్యుతిస్తే । కర్ణోపాన్తే కిసలయరుచిం దేవిసేవానతానాం సీమన్తేచ త్రిదశసుదృశాం సాతిసిన్దూరశోభామ్ ॥ ౨౯ 609
అరుణమణయస్తవైతే హరిపదరాగేణ లబ్ధమహిమానః ।
గమయన్తి చరణరక్షే ద్యుమణిగణం జ్యోతిరిఙ్గణతామ్ ॥ ౩౦ 610

౧౮. అథ ముక్తాపద్ధతిః అష్టాదశీ.

బద్ధానాం యత్రనిత్యానాం ముక్తానామీశ్వరస్యచ ।
ప్రత్యక్షంశేషశేషిత్వం సామే సిధ్యతుపాదుకా ॥ ౧ 611
తవరఙ్గధురీణపాదరక్షే విమలా మౌక్తికపద్ధతిర్విభాతి ।
సుహృది త్వయిసాధితాపవర్గైః సమయే సంక్రమితేవసాధుకృత్యా ॥ ౨ 612
శరణాగతసస్యమాలినీయం తవముక్తామణిరశ్మినిర్ఝరౌఘైః ।
నను రఙ్గధురీణపాదరక్షే జగతీనిత్యమదైవమాతృకాఽభూత్ ॥ 3 613

అధివిష్ణుపదం పరిస్ఫురన్తీ నవముక్తామణినిర్మలప్రకాశా ।
పరిపుష్యసి మఙ్గలాని పుంసాం ప్రతిపచ్చన్ద్రికలేవ పాదుకే త్వమ్ ॥ ౪ 614

విహితా నవమౌక్తికావలిస్త్వామభితః కాఞ్చనపాదుకే మురారేః ।
నఖచన్ద్రమసాం పదాశ్రితానాం ప్రతిమాచన్ద్రపరమ్పరేవ భాతి ॥ ౫ 615

సమతాముపైతి వపుషాఽపి సదా భవదీయమౌక్తికమహాశ్ఛురితా ।
హరిపాదుకే హరిపదోద్భవయా కనకాపగా సురపురాపగయా ॥ ౬ 616

తవరఙ్గచన్ద్రతపనీయపాదుకే విమలాసముద్వహతి మౌక్తికావలిః ।
చరణారవిన్దనఖచన్ద్రమణ్డలప్రణయోపయాతనఖతారకారుచిమ్ ॥ ౭ 617

చన్ద్రచూడమకుటేన లాలితా చారుమౌక్తికమయూఖపాణ్డురా ।
రఙ్గనాథపదపద్మసఙ్గినీ లక్ష్యసే సురధునీవ పాదుకే ॥ ౮ 618

యే భజన్తి భవతీం తవైవ తే మౌక్తికద్యుతివికల్పగఙ్గయా ।
వర్ధయన్తి మధువైరిపాదుకే మౌళిచన్ద్రశకలస్య చన్ద్రికామ్ ॥ ౯ 619

ముక్తామయూఖైర్నియతం త్వదీయైరాపూరయిష్యన్నవతంసచన్ద్రమ్ ।
బిభర్తి రఙ్గేశ్వరపాదరక్షే దేవో మహాన్దర్శితసన్నతిస్త్వామ్ ॥ ౧౦ 620

పరిష్కృతా మౌక్తికరశ్మిజాలైః సదస్యగోత్రీ భవతీమురారేః ।
భవత్యనేకోర్మిసమాకులానాం పుంసాం తమఃసాగరపోతపాత్రీ ॥ ౧౧ 621

రఙ్గేశపాదప్రతిపన్నభోగాం రత్నానువిద్ధైర్మహితాం శిరోభిః ।
ముక్తావదాతాం మణిపాదుకే త్వాం మూర్తిం భుజఙ్గాధిపతేః ప్రతీమః ॥ 622

ముకున్దపాదావని మౌక్తికైస్తే జ్యోత్స్నామయం విశ్వమిదం దివాఽపి ।
వైమానికానాం న భజన్తి యేన వ్యాకోచతామఞ్జలిపద్మకోశాః ॥ ౧౩ 623

సమాశ్రితానామనఘాం విశుద్ధిం త్రాసవ్యపాయం చ వితన్వతీ త్వమ్ ।
సాయుజ్యమాపాదయసి స్వకీయైర్ముక్తాఫలైర్మాధవపాదుకే నః ॥ ౧౪ 624

అన్వేమి పాదావని మౌక్తికానాం కీర్ణాముదగ్రై [illegible] రోహైః ।
యాత్రోత్సవార్థం విహితాం మురారేరభఙ్గురామఙ్కురపాలికాం త్వామ్ ॥

శివాత్వహేతుం సకలస్యజన్తోః స్రోత్రోవిశేషైః సుభగామసంఖ్యైః ।
ముక్తామయూఖైః సురసిన్ధుమన్యాం పుష్ణాసి రఙ్గేశ్వరపాదుకే త్వమ్ ॥ ౧౬ 626

రఙ్గేశయానస్య పదావని త్వాం లావణ్యసిన్ధోః సవిధే నిమగ్నామ్ ।
పరిస్ఫురన్మౌక్తికజాలదృశ్యాం ప్రసూతిభిన్నాం ప్రతియన్తి శుక్తిమ్ ॥ 627

అన్వైమి రఙ్గేశ్వరపాదరక్షే ముక్తాఫలాని త్వయినిస్తులాని ।
తేనైవ కల్పాన్తరతారకాణాముప్తాని బీజానిజగద్విధాత్రా ॥ ౧౮ 628

విక్రమ్యమాణమభవత్క్షణమన్తరిక్షం మాయావినా భగవతా మణిపాదరక్షే ।
వ్యోమాపగావిపులబుద్బుదదర్శనీయైర్ముక్తాఫలైస్తవ శుభైః పునరుక్తతారమ్ ॥

లక్ష్మీవిహారరసికేన పదావని త్వం రక్షావిధౌ భగవతా జగతో నియుక్తా ।
సత్త్వం తదర్థమివదర్శయసి ప్రభూతంముక్తామయూఖనికరేణ విసృత్వరేణ ॥

పాదార్పణేన భవతీం ప్రతిపద్యమానే శ్రీరఙ్గచన్ద్రమసి సంభృతమౌక్తికశ్రీః ।
అఙ్గీకరోషి చరణావని కాన్తిమగ్ర్యాముద్బిద్యమానకుముదేవకుముద్వతీత్వమ్ ॥

త్రయ్యన్తహర్మ్యతలవర్ణసుధాయితేన జ్యోత్స్నావికల్పితరుచా మణిపాదుకే త్వమ్ । ముక్తామయీ మురభిదఙ్ఘ్రిసరోజభాజాం వర్ణేవ తేశమయసీవ సతామవర్ణమ్ ॥ ౨౨ 632

వైకుణ్ఠపాదనఖవాసనయేవ నిత్యం పాదావని ప్రసువతే తవమౌక్తికాని ।
అచ్ఛిన్నతాపశమనాయసమాశ్రితానామాలోకమణ్డలమిషాదమృతప్రవాహమ్॥

రామానువృత్తిజటిలే భరతస్యమౌళౌ రఙ్గాధిరాజపదపఙ్కజరక్షిణి త్వమ్ ।
ఏకాతపత్రితజగత్త్రితయా ద్వితీయం ముక్తాంశుభిః కృతవతీనవమాతపత్రమ్ ॥

పాదావని స్ఫుటమయూఖమధుప్రవాహాముగ్ధా పరిస్ఫురతి మౌక్తికపద్ధతిస్తే ।
రూఢస్యరఙ్గపతిపాదసరోజమధ్యే రేఖాత్మనః సురతరోరివ పుష్పపఙ్క్తిః ॥ 635

ఆమ్రేడితైః పదనఖేన్దురుచా మనోజ్ఞైర్ముక్తాంశుభిర్మురభిదో మణిపాదుకే త్వమ్।
స్వాభావికీంసకలజన్తుషు సార్వభౌమీం ప్రాయఃప్రసక్తిసుమలాం ప్రకటీకరోషి ॥

నిస్సీమపఙ్కమలినం హృదయంమదీయం నాథస్య రఙ్గపతేరధిరోఢుమిచ్ఛోః ।
మాతస్త్వవైవ సహసామణిపాదరక్షే ముక్తాంశవః స్ఫటికసౌధతులాం నయన్తి ॥

శ్యామా తనుర్భగవతః ప్రతిపన్నతారాత్వం చన్ద్రికావిమలమౌక్తికదర్శనీయా ।
స్థానేతదేతదుభయం మణిపాదరక్షే బోధం క్షణాన్నయతి బుద్ధికుముద్వతీంనః ॥

ఉద్గాఢపఙ్కశమనైర్మణిపాదరక్షే ముక్తాంశుభిర్మురభిదోనఖరశ్మిభిన్నైః ।
చూడాపదేషు నిహితాత్రిదశేశ్వరాణాం తీర్థోదకైః స్నపయసీవపదార్థినస్త్వమ్ ॥

రఙ్గేశపాదనఖచన్ద్రసుధానులేపం సమ్ప్రాప్యసిద్ధగుళికాఇవ తావకీనాః ।
సంసారసంజ్వరజుషాం మణిపాదరక్షే సంజీవనాయ జగతాంప్రభవన్తి ముక్తాః॥

భావోత్తరైరధిగతా భరతప్రధానైః ప్రత్యుప్తమౌక్తికమిషేణ వికీర్ణపుష్పా ।
రఙ్గేశ్వరస్య నియతంత్వయి లాస్యభాజో రఙ్గస్థలీవ లలితామణిపాదుకేత్వమ్ ॥

మన్యే ముకున్దచరణావని మౌళిదేశే విన్యస్య దేవి భవతీం వినతస్య శమ్భోః ।
ఆపాదయన్త్యధికృతాః ప్రతిపన్నతారం చూడాతుషారకిరణం తవ మౌక్తికాగ్ర్యైః ॥
పద్మాపతేర్విహరతః ప్రియమాచరన్తీ ముక్తామయూఖనివహైః పురతో వికీర్ణైః ।
కన్దాని కాఞ్చనపదావని పద్మినీనాం మన్యే వినిక్షిపసి మన్దిరదీర్ఘికాసు ॥ 643

ఆశాస్యనూనమనఘాం మణిపాదరక్షే చన్ద్రస్య వారిధిసుతాసహజస్య వృద్ధిమ్ ।
ధాత్రీం ముకున్దపదయో రనపాయినీం త్వాం జ్యోత్స్నా సమాశ్రయతి మౌక్తిక
పఙ్క్తిలక్ష్యాత్ ॥ ౩౪ 644

యే నామ కేపి భవతీం వినయావనమ్రై రుత్తంసయన్తి కృతినః క్షణముత్తమాఙ్గైః ।
ఇచ్ఛన్తి రఙ్గనృపతేర్మణిపాదరక్షే త్వన్మౌక్తికౌఘనియతామిహ తే విశుద్ధిమ్ ॥
అనుదినలలితానామఙ్గుళీపల్లవానాం జనితముకుళశోభై ర్దేవి ముక్తాఫలైస్త్వమ్ ।
ప్రకటయసి జనానాం పాదుకే రఙ్గభర్తుః పదసరసిజరేఖాపాఞ్చజన్యప్రసూతిమ్ ॥
బలివిమథనవేళావ్యాపినస్తస్య విష్ణోః పదసరసిజమాధ్వీ పావనీ దేవి నూనమ్ । జనస
సమయలగ్నాం జాహ్నవీ తావకానాం వహతి చరణరక్షే వాసనాం మౌక్తికానామ్ ॥
మధురిపుపదమిత్రై ర్వైరమిన్దోః సరోజైః శమయితుమివ తారాః సేవమానా
శ్చిరం త్వామ్ । ప్రచురకిరణపూరాః పాదుకే సంశ్రితానాం కలికలుషమశేషం
క్షాళయన్తీవ ముక్తాః ॥ ౩౫ 648

ముకుళితపరితాపాం ప్రాణినాం మౌక్తికైః స్వైరమమృతమివ దుహానామాద్రియే
పాదుకే త్వామ్ । విషధరఫణపఙ్క్తిర్యత్ప్రభావేన మన్యే లలితనటనయోగ్యం
రఙ్గమాసీన్మురారేః ॥ ౩౬ 649

సకృదపి వినతానాం త్రాసమున్మూలయన్తీం త్రిభువనమహనీయాం త్వాముపా
శ్రిత్యనూనమ్ । న జహతి నిజకాన్తిం పాదుకే రఙ్గభర్తుశ్చరణనఖమణీనాం
సన్నిధౌ మౌక్తికాని ॥ ౪౦ 650

భువనమిదమశేషం బిభ్రతో రఙ్గభర్తుః పదకమలమిదం తే పాదుకే ధారయన్త్యాః ।
చిరవిహరణఖేదాత్సమ్భృతానాం భజన్తి శ్రమజలకణికానాం సమ్పదం మౌక్తికాని
ప్రకటితయశసాం తే పాదుకే రఙ్గభర్తుర్ద్విగుణితనఖచన్ద్రజ్యోతిషాం మౌక్తి
కానామ్ । కరణవిలయవేలాకాతరస్యాస్య జన్తోః శమయతి పరితాపం శాశ్వతీ
చన్ద్రికేయమ్ ॥ ౪౨ 652

దివ్యంధామస్థిరమభియతాం దేవిముక్తామణీనాం మధ్యేకశ్చిద్భవతి మధుజిత్పా
దుకే తావకానామ్ । న్యస్తోనిత్యం నిజగుణగణవ్యక్తి హేతోర్భవత్యామాత్మ
జ్యోతిశ్శమితతమసాం యోగినామన్తరాత్మా ॥ ౪౩ 653

శుద్ధేనిత్యం స్థిరపరిణతాం దేవివిష్ణోః పదేత్వామాస్థానీంతామనుమితవిభవాం
పాదుకేతర్కయామి । ఆలోకైః స్వైస్త్రిభువనమఖిలం దీపవద్వ్యాప్య కామం
ముక్తాః శుద్ధిం యదుపసదనాద్బిభ్రతి త్రాసహీనాః ॥ ౪౪ 654

త్రాస్తాశౌరేశ్చరణకమలం పాదుకేభక్తిభాజాం ప్రత్యాదేష్టుం కిమపి వృజినం
ప్రాపితామౌళిభాగమ్ । దేవేనత్వం దశశతదృశా దన్తిరాజస్యధత్సే మూర్ధ్ని
న్యస్తాముఖపటరుచిం మౌక్తికానాం ప్రభాభిః ॥ ౪౫ 655

తవహరిపాదుకేపృథులమౌక్తికరత్నభువః ప్రచలదమర్త్యసిన్ధులహరీసహధర్మచరాః ।
పదమజరామరంవిదధతేకథమప్యసతాం ప్రణతసురేన్ద్రమౌళిపలితంకరణాః కిరణాః

కపర్దేకస్యాపి క్షితిధరపదత్రాయిణి తథాముహుర్గఙ్గామన్యాం స్ఫురతితవముక్తా
మణిమహః । ముధారమ్భః కుమ్భస్థలమనుకలంసిఞ్చతియథానిరాలమ్బాలమ్బా
దరకలభశుణ్డాలచులకః ॥ ౪౭ 657

ముకున్దపదరక్షిణి ప్రగుణదీప్తయస్తావకాః క్షరన్త్యమృతనిర్ఝరం కమపిమౌక్తిక
గ్రన్థయః । మనాగపి మనీషిణోయదనుషఙ్గిణస్తత్క్షణాజ్జరామరణదన్తురం జహతి
హన్త తాపత్రయమ్ ॥ ౪౮ 658

దేవః శ్రీపదలాక్షయా తిలకితస్త్వత్యుపర్యేవ తే గౌరీపాదసరోజయావకధనీ
మౌళేసమాలక్ష్యతే । ఇత్థం జల్పతి దుర్మదాన్స్మరభిదః శుద్ధాన్తచేటీజనే ప్రాయ
స్త్వంమణిపాదుకే ప్రహసితాముక్తామయూఖచ్ఛలాత్ ॥ ౪౯ 659

రఙ్గేశచరణరక్షా సామే విదధాతు శాశ్వతీంశుద్ధిమ్ ।
యన్మౌక్తికప్రభాభిః శ్వేతద్వీపమివ సహ్యజాద్వీపమ్ ॥ ౫౦ 660

---

౧౯. అథ మరకతపద్ధతిః ఏకోనవింశీ.

వన్దే గారుత్మతీంవృత్త్యా మణిస్తోమైశ్చ పాదుకామ్ ।
యయానిత్యం తులస్యేవ హరితత్త్వంప్రకాశ్యతే ॥ ౧ 661

సవిలాసగతేషు రఙ్గభర్తుస్త్వదధీనేషు బహిష్కృతో గరుత్మాన్ ।
అధిగచ్ఛతి నిర్వృతింకథంచిన్నిజరత్నైస్త్వయిపాదుకేనివిష్టైః ॥ ౨ 662

సమయే మణిపాదుకే మురారేస్సహరన్తఃపురముగ్ధచేటికాస్తే ।
హరితాన్ హరిదశ్మనాం మయూఖాంస్తులసీపల్లవశఙ్కయాక్షిపన్తి ॥ ౩ 663
హరితః సహసా హరిన్మణీనాం ప్రభయా రఙ్గనరేన్ద్రపాదరక్షే ।
తులసీదళసమ్పదం దధాతి త్వయి భక్తైర్నిహితః ప్రసూనరాశిః ॥ ౪ 664
ప్రసాదయన్తీ మణిపాదుకే త్వం విశ్లేషయోగేన విహారవేళామ్ ।
హరిన్మనోజ్ఞా హరికాన్తిసిన్ధోః సందృశ్యతే శైవలమఞ్జరీవ ॥ ౫ 665
బధ్నాసి రఙ్గేశ్వరపాదరక్షే హరిన్మణీనాం ప్రభయా స్ఫురన్త్యా ।
చూడాపదేషు శ్రుతిసున్దరీణాం మాఙ్గల్యదూర్వాఙ్కురమాల్యపఙ్క్తిమ్ ॥ 666
అచ్ఛేద్యరశ్మినియతైర్ఘటితా హరిద్భిః సద్వర్త్మనాగతిమతీ మణిపాదరక్షే ।
సందృశ్యసే సవితృమణ్డలమధ్యభాజో రఙ్గేశ్వరస్య రథసమ్పదివాపరా త్వమ్ ॥
శ్యామాయమాననిగమాన్తవనోపకణ్ఠాః స్థానే పదావనిహరిన్మణయస్త్వదీయాః ।
పర్యన్తశాద్వలవతీం ప్రథయన్తి నిత్యం నారాయణస్య రుచిరాం నఖరశ్మిగఙ్గామ్ ॥
ఉద్దిశ్య కామపి గతిం మణిపాదరక్షే రఙ్గేశ్వరస్య చరణే వినివేశితాత్మా ।
ప్రాయో హరిన్మణిరుచా దృఢభక్తిబన్ధా ప్రాదుష్కరోతి భవతీ తులసీవనాని ॥ ౯
సేవార్థమాగతవతాం త్రిదశేశ్వరాణాం చూడామణిప్రకరశాలిషు మౌళిషు త్వమ్ ।
సంవర్తయస్యసురమర్దనపాదరక్షే స్వేనాశ్మగర్భమహసా శుకపఙ్క్తిశోభామ్ ॥
దరపరిణతపూర్వావల్లరీనిర్విశేషైర్మరకతశకలానాం మాంసలైరంశుజాలైః ।
పశుపతివిధృతాత్వం తస్య పాణౌ నిషణ్ణం మధురిపుపదరక్షే వఞ్చయస్యేణశాబమ్ ॥
హరిచరణసరోజన్యాసయోగ్యం భవత్యాః ప్రగుణమభిలషన్త్యో వర్ణలాభం తులస్యః । ప్రతిదినముపహారైః పాదుకే తావకానాం మరకతశకలానామాశ్రయన్తే మయూఖాన్ ॥ ౧౨ 672
హరితమణిమయూఖైరఞ్చితాధ్యాత్మగన్ధైర్దిశసి చరణరక్షే జాతకౌతూహలా త్వమ్
దనుజమథనలీలాదారికాణాముదారాం దమనకదళపఙ్క్తిం దేవి మౌళౌ శ్రుతీనామ్ ॥
అధిగతబహుశాఖైరశ్మగర్భప్రసూతైర్మధురిపుపదరక్షే మేచకైరంశుజాలైః ।
అనితరశరణానాం నూనమారణ్యకానాం కిమపి జనయసి త్వం కీచకారణ్యదుర్గమ్ ॥
ప్రచురనిగమశాఖాం పాదుకే రఙ్గిణస్త్వాం చరణనఖమయూఖైశ్చారుపుష్పానుబన్ధామ్ । మరకతదళరమ్యాం మన్మహే సంచరన్తీం కనకసరిదనూపే కాఞ్చిదుద్యానలక్ష్మీమ్ ॥ ౧౫ 675

నఖకిరణనికాయైర్నిత్యమావిర్మృణాలే మహితరసవిశేషే మేచకైరంశుభిస్తే ।
పరికలయసి రమ్యాం పాదుకే రఙ్గభర్తుః పదకమలసమీపే పద్మినీపత్రపఙ్క్తిమ్ ॥
అనిమిషయువతీనామార్తనాదోపశాన్త్యై త్వయి వినిహితపాదే లీలయా రఙ్గనాథే ।
దధతి చరణరక్షే దైత్యసౌధాని నూనం మరకతరుచిభిస్తే మఞ్జుదూర్వాఙ్కురాణి ॥
విపులతమమహోభిర్వీతదోషానుషఙ్గం విలసదుపరినైల్యం దేవి విష్ణోః పదం తత్ ।
పృథుమరకతదృశ్యాం ప్రాప్య పాదావని త్వాం ప్రకటయతి సమన్తాత్ సంప్రయో
గంహారిద్భిః ॥ ౧౮ 678

పద్మాభూమ్యోః ప్రణయసరణిర్యత్ర పర్యాయహీనా యత్సంసర్గాదనఘచరితాః
పాదుకే కామచారాః । తారాసక్తం తమిహాతరుణం ప్రీణయన్తే జరత్యో నిత్య
శ్యామాస్తవ మరకతైర్ధ్యానమామ్నాయవాచః ॥ ౧౯ 679

స్థలకమలినీవ కాచిచ్చరణావని భాసి కమలవాసిన్యాః ।
యన్మరకతదళమధ్యే యః కశ్చిదసౌ సమీక్ష్యతే శౌరిః ॥ ౨౦ 680

౨౦. అథ ఇన్ద్రనీలపద్ధతిః వింశీ

హరిణా హరినీలైశ్చ ప్రతియత్నవతీం సదా ।
అయత్నలభ్యనిర్వాణామాశ్రయే మణిపాదుకామ్ ॥ ౧

హరిరత్నమరీచయస్తవైతే నవనీలీరసనిర్విశేషవర్ణాః ।
శ్రుతిమూర్ధని శౌరిపాదరక్షే పలితానుద్భవభేషజం భవన్తి ॥ ౨ 682

అలకైరివ బిమ్బితైః శ్రుతీనాం హరినీలైః సృజసి త్వమున్మయూఖైః ।
కమలాదయితస్య పాదరక్షే కరుణోదన్వతి శైవలప్రరోహాన్ ॥ ౩ 683

అనఘైర్హరినీలపద్ధతీనాం ప్రథమానైర్మణిపాదుకే మయూఖైః ।
అధరీకురుషే రథాఙ్గపాణేరమితామూర్ధ్వమవస్థితస్య కాన్తిమ్ ॥ ౪ 684

చరణావని భాతి సహ్యకన్యా హరినీలద్యుతిభిస్తవానువిద్ధా ।
వసుదేవసుతస్య రఙ్గవృత్తేర్యమునేవ స్వయమాగతా సమీపమ్ ॥ ౫ 685

అవధీరితదేవతాన్తరాణా మనఘైస్త్వం మణిపాదుకే మయూఖైః ।
హరినీలసముద్భవైర్విధత్సే హరిసారూప్యమయత్నతో జనానామ్ ॥ ౬ 686

నేత్రేషు పుంసాం తవ పాదరక్షే నీలాశ్మభాసా నిహితాఞ్జనేషు ।
శ్రియా సమం సంశ్రితరఙ్గకోశో నిధిః స్వయం వ్యక్తిముపైతి నిత్యమ్ ॥ ౭

అభఙ్గురామచ్యుతపాదరక్షే మాన్యాంమహానీలరుచింత్వదీయామ్ ।
నిశ్శ్రేయసద్వారకవాటికాయాః శఙ్కేసముత్పాటనకుఞ్చికాం నః ॥ ౮ 688

జీవయత్యమృతవర్షిణీ ప్రజాస్తావకీ దనుజవైరిపాదుకే ।
ఘోరసంసరణఘర్మనాశినీ కాలికేవ హరినీలపద్ధతిః ॥ ౯ 689

శతమఖోపలభఙ్గమనోహరా విహరసే మురమర్దనపాదుకే ।
మణికిరీటగణేషు దివౌకసాం మధుకరీవ మనోరమపఙ్క్తిషు ॥ ౧౦ 690

అన్విచ్ఛతాం కిమపితత్త్వమనన్యదృశ్యం సమ్యక్ప్రకాశజననీ ధృతకృష్ణరూపా ।
పాదావనిస్ఫురసివాసవరత్నరమ్యా మధ్యేసమాధినయనస్య కనీనికేవ ॥ 691

మాతఃసలీలమధిగమ్యవిహారవేలాం శాన్తింసముద్వహసి కాఞ్చనపాదుకేత్వమ్ ।
లక్ష్మీకటాక్షరుచిరైర్హరినీలరత్నైర్లావణ్యసిన్ధుపృషతైరివ రఙ్గధామ్నః ॥ 692

క్షిప్తావకుణ్ఠనవిధిర్మణిపాదరక్షే నీలాంశుకైర్బలభిదశ్మసముద్భవైస్తే ।
సఙ్గచ్ఛతే మునిజనస్య మతిస్సమాధౌ రాత్రౌసమస్తజగతాంరమణేనలక్ష్మీః ॥

ద్రష్టుంకదాచన పదావనినైవజన్తుః శక్నోతిశాశ్వతనిధిం నిహితంగుహాయామ్ ।
కృష్ణానురూపహరినీలవిశేషదృశ్యా సిద్ధాఞ్జనంత్వమసియస్య నదేవిదృష్టేః ॥ 694

ప్రత్యేమి రఙ్గనృపతేర్మణిపాదుకే త్వాంకృష్ణాన్తరఙ్గరుచిభిర్హరినీలరత్నైః ।
విశ్వాపరాధసహనాయ పదంతదీయంవిశ్వమ్భరాం భగవతీంసమయేభజన్తీమ్ ॥

మత్వామహీంపరిమితాం భవతీతదన్యాం వైకుణ్ఠపాదరసికే మణిపాదుకేస్వాః ।
అఙ్కే స్వయంకిరణలేపభిరిన్ద్రనీలైరాశాతటేషు లలితానపదానవర్ణాన్ ॥

వలమథనమణీనాం ధామభిస్తావకానాం మధురిపుపదరక్షే వాసరైరవ్యపేతా ।
అభిసరణపరాణాం వల్లవీనాం తదాసీచ్ఛమితగురుభయార్తిః శర్వరీకాచిదన్యా ॥

శతమఖమణిభఙ్గైరున్నయాఖ్యైర్దిశన్తీ శరణముపగతానాంరఙ్గనాథేనసామ్యమ్ ।
ప్రథయసి జగతి త్వం పాదుకే హైతుకానాముపనిషదుపగీతాం తత్క్రతున్యాయవార్తామ్ ॥ ౧౮ 698

పరిచరతివిధౌ త్వాంపాదుకే రఙ్గభర్తుః పదసరసిజభృఙ్గైర్భాసురైరిన్ద్రనీలైః ।
ప్రకటితయమునౌఘా భక్తినమ్రస్యశమ్భోః పరిణమయసి చూడావిష్ణుపద్యాః ప్రయాగమ్ ॥ ౧౯ 699

పదకిసలయసఙ్గాత్పాదుకే పత్త్రలశ్రీర్నఖమణిభిరుదారైర్నిత్యనిష్పన్నపుష్పా ।
శతమఖమణినీలా శౌరిలావణ్యసిన్ధోర్నిబిడశమతమాలా కాపివేలావనీత్వమ్ ॥

త్వయివినిహితమేతత్క్షిపత్యన్తిమన్దాః శతమఖమణిజాలం శార్ఙ్గిణః పాదరక్షే ।
వయమిదమిహ విద్మః ప్రాణినాం భావుకానాం హృదయగృహగుహాభ్యః పీతమన్ధం
తమిస్రమ్ ॥ ౨౧ 701

క్షిప్తశ్యామా మణిభిరసితైః కృష్ణపక్షేణ జుష్టా శ్రేయః పుంసాం జనయసి గతిం దక్షి
ణాముద్వహన్తీ । తేనాస్మాకం ప్రథయసి పరం పాదుకే తత్త్వవిద్భిర్మార్గైర్దృష్టాం నిగ
మవచసాం ముక్తికాలావ్యవస్థామ్ ॥ ౨౨ 702

సద్భిర్జుష్టా సముదితవిధుర్జైత్రయాత్రావినోదేష్వాతన్వానా రజనిమనఘామిన్ద్ర
నీలాంశుజాలైః । చిత్రం ఖ్యాతా కుముదవనతః పాదుకే పుష్యసి త్వం వ్యాకోచ
త్వం విబుధవనితావక్త్రపఙ్కేరుహాణామ్ ॥ ౨౩ 703

నిత్యం లక్ష్మీనయనరుచిరైః శోభితా శక్రనీలైః సాలగ్రామక్షితిరివ శుభైః శార్ఙ్గి
ణో రూపభేదైః । సా కేతాదేః సమధికగుణాం సమ్పదం దర్శయన్తీ ముక్తిక్షేత్రం
మునిభిరఖిలైర్గీయసే పాదుకే త్వమ్ ॥ ౨౪ 704

పాదన్యాసక్రియసహచరీం పాదుకే వాసగేహాత్ త్వామారుహ్య త్రిచతురపదం
నిర్గతే రఙ్గనాథే । అన్తఃస్నిగ్ధైరసురమహిళావేణివిక్షేపమిత్రైః శ్యామచ్ఛాయం
భవతి భవనం శక్రనీలాంశుభిస్తే ॥ ౨౫ 705

యా తే బాహ్యాఙ్కణమభియతః పాదుకే రఙ్గభర్తుః సంచారేషు స్ఫురతి వితతిః శక్ర
నీలప్రభాయాః । విష్వక్సేనప్రభృతిభిరసౌ గృహ్యతే వేత్రహస్తైర్భ్రూవిక్షేపస్తవ
దివిషదాం నూనమాహ్వానహేతుః ॥ ౨౬ 706

అక్ష్ణోరఞ్జనకల్పనాయవనికాలాస్యప్రసూతైర్గతేశ్ఛిద్రఙ్గాయమునా ముకున్దజలధే
ర్వేలాతమాలాటవీ । కాన్తాకున్తలసంతతిః శ్రుతివధూకస్తూరికాలంక్రియా
నిత్యం రత్నపదావని స్ఫురతి తే నీలామణిశ్రేణికా ॥ ౨౭ 707

నిరన్తరపురందరోపలభువం ద్యుతిం తావకీమవైమి మణిపాదుకే నరణిసఙ్గినీం రఙ్గిణః ।
తదీయనవయావనద్విరదమల్లగణ్డస్థలీగళన్మదఝలంఝులా బహుళకజ్జలశ్యా
మికామ్ ॥ ౨౮ 708

ప్రతీమస్త్వాం పాదావని భగవతో రఙ్గవసతేర్ఘనీభూతామిత్థం పదకమలమాధ్వీ
పరిణతిమ్ । స్ఫురన్తః పర్యన్తే మదగరిమనిష్పన్దమధుపప్రసక్తిం యత్రైతే విద
ధతి మహానీలమణయః ॥ ౨౯ 709

సమతాం నిజేన్ద్రనీలప్రభవేన ముకున్దపాదుకే భవతీ
తమసా నిరస్యతి తమః కణ్టకమివ కణ్టకేనైవ ॥ ౩౦

౨౧. అథ బిమ్బప్రతిబిమ్బపద్ధతిః ఏకవింశీ.

శౌరేశ్శుద్ధాన్తనారీణాం విహారమణిదర్పణామ్ ।
ప్రసత్తేరివసంస్థానం పదత్రాణముపాస్మహే ॥ ౧ 711

కమలాపతిపాదుకే కదాచిద్విహగేన్ద్రస్త్వయి బిమ్బితో విభాతి ।
సవిలాసగతేఽపి రఙ్గభర్తుర్నిజమాత్మానమివోపయాతుకామః ॥ ౨ 712

మణిపఙ్క్తిషు తే దిశామధీశాః ప్రతిబిమ్బాని నిజాని వీక్షమాణాః ।
అభియన్తి ముకున్దపాదుకే త్వామధికారాన్తరసృష్టిశఙ్కయేవ ॥ ౩ 713

మణిమాలికయా తేన బిమ్బితేన ప్రణతానాంపరితః సురాసురాణామ్ ।
మురభిన్మణిపాదుకే మహిమ్నా యుగపత్తేషుసమర్పితేవ భాసి ॥ ౪ 714

ఉపనీతముపాయనం సురేన్ద్రైఃప్రతిబిమ్బచ్ఛలతస్త్వయి ప్రవిష్టమ్ ।
స్వయమేవ కిలప్రసాదభూమ్నా ప్రతిగృహ్ణాసి ముకున్దపాదుకే త్వమ్ ॥ ౫ 715

రఙ్గేశ్వరస్య నవపల్లవలోభనీయౌ పాదౌకథంను కఠినాస్వయముద్వహేయమ్ ।
ఇత్యాకలయ్యనియతంమణిపాదుకే త్వంపద్మాస్తరంవహసి తత్ప్రతిబిమ్బలక్ష్యాత్ ॥

పాదార్పణాత్ప్రథమతో హరిదశ్మరమ్యే మధ్యేతవ ప్రతిఫలన్మణిపాదరక్షే ।
మన్యే నిదర్శయతి రఙ్గపతిర్యుగాన్తే న్యగ్రోధపత్రశయితం నిజమేవ రూపమ్ ॥

యాత్రావసానమధిగచ్ఛతి రఙ్గనాథే విశ్రాణయస్యనుపదం మణిపాదుకే త్వమ్ ।
ప్రాయఃప్రయాణసమయేప్రతిబిమ్బితానాంతీర్థావగాహమపరంత్రిదశేశ్వరాణామ్ ॥

ఉచ్చావచేషు తవరత్నగణేషు మాతర్వేధాఃప్రయాణసమయే ప్రతిబిమ్బితాఙ్గః ।
ఆశఙ్కతే మధుభిదో మణిపాదుకే త్వామాగామికల్పకమలాసనపఙ్క్తిగర్భామ్ ॥

ఆలోలరశ్మినియతాం మణిపాదుకే త్వామారుహ్యసంచరతి రఙ్గపతౌసలీలమ్ ।
అన్తఃపురేషు యుగపత్సుదృశో భజన్తేడోలాధిరోహణరసంత్వయిబిమ్బితాఙ్గ్యః ॥

కాలేషు రాఘవపదావని భక్తినమ్రః కార్యాణి దేవి భరతో వినివేదయన్తే ।
త్వద్రత్నబిమ్బితతయాపి ముహుఃస్వకీయాంరాజాసనస్థితిమవేక్ష్య భృశంలలజ్జే ॥

ప్రత్యాగతేవిజయిని ప్రథమేరఘూణాం విన్యస్యతిత్వయి పదంమణిపాదరక్షే ।
రత్నౌఘబిమ్బితనిశాచరవానరాం త్వాంపూర్వక్షణస్థమివ పుష్పకమన్వపశ్యత్ ॥

వైయాకులీం శమయితుం జగతో వహన్త్యారక్షాధురం రఘుధురంధరపాదరక్షే ।
ప్రాజ్యంయశఃప్రచురచామరబిమ్బలక్ష్యాత్ప్రియ

॥ ౧౩

ప్రతిదిశముపయాతే దేవియాత్రోత్సవార్థం త్వయివిహరణకాలే బిమ్బితే జీవలోకే।
వహసిమణిగణైస్త్వం పాదుకే రఙ్గభర్తుః కబలితసకలార్థాం కాఞ్చిదన్యామవస్థామ్॥
భగవతిగరుడస్థే వాహనస్థాః సురేన్ద్రాస్త్వయివినిహితపాదే భూమిమేవాశ్రయన్తి।
తదపిచరణరక్షే రత్నజాలేత్వదీయే ప్రతిఫలితనిజాఙ్గాస్తుల్యవాహా భవన్తి॥ 725

స్వచ్ఛాకారాం సురయువతయః స్వప్రతిచ్ఛన్దలక్ష్మ్యా ద్గాహన్తే త్వాం ప్రణతిసమయేపాదుకే సాభిమానాః। స్త్రీరత్నానాం పరిభవవిధౌ సృష్టిమాత్రేణ దక్షాం నీచైఃకర్తుం సరసఖమునేరూర్వశీమూరుజాతామ్ ॥ ౧౬ 726

స్వేచ్ఛాకేలిప్రియసహచరీం స్వచ్ఛరత్నాభిరామాం స్థానేస్థానేనిహితచరణో నిర్విశఙ్కరఙ్గనాథః। సంచారాన్తే సహకమలయా శేషశయ్యాధిరూఢస్త్యక్త్వాపి త్వాం త్యజతినపునఃస్వప్రతిచ్ఛన్దలక్ష్మ్యాత్ ॥ ౧౭ 727

త్వామేవైకామధిగతవతః కేలిసంచారకాలే పార్శ్వేవస్థిత్యా వినిహితదృశోః పాదుకేఽనన్యలక్ష్యమ్। త్వద్రత్నేషు ప్రతిఫలితయోర్నిత్యలక్ష్యప్రసాదా పద్మాభూమ్యోర్ద్విశతిభవతీ పాదసేవాంమురారేః ॥ ౧౮ 728

ఏకామేకఃకిల నిరవిశత్పాదుకేద్వారకాయాం క్రీడాయోగీ కృతబహుతనుః షోడశస్త్రీసహస్రీ। శుద్ధేదేవిత్వదుపనిహితే బిమ్బితోరత్నజాలే భుఙ్క్తేనిత్యంసఖలుభవతీం భూమికానాంసహస్రైః ॥ ౧౯ 729

హరిపదనఖేషు భవతీప్రతిఫలతి తవైతదపిచరత్నేషు।
ఉచితామిథః పదావని బిమ్బప్రతిబిమ్బతా యువయోః ॥ ౨౦ 730

౨౨. కాఞ్చనపద్ధతిః ద్వావింశీ.

కల్యాణప్రకృతిం వన్దేభజన్తీంకాఞ్చనశ్రియమ్ ।
పదార్హాం పాదుకాంశౌరేః పదపవనివేశితామ్ ౧ 731

మధుజిత్తనుకాన్తితస్కరాణాం జలదానామభయం విధాతుకామా ।
చపలేవ తదఙ్ఘ్రిమాశ్రయన్తీ భవతీకాఞ్చనపాదుకే విభాతి ॥ ౨ 732

నికషీకృతరమ్యకృష్ణరత్నా భవతీకాఞ్చనసమ్పదం వ్యనక్తి ।
పరిపుష్యతిపాదుకే యదీయా సహసానఃసమలోష్టకాఞ్చనత్వమ్ ॥ 3 733

సురభిర్నిగమైః సమగ్రకామా కనకోత్కర్షవతీపదావని త్వమ్ ।
దిశసిప్రతిపన్నమాధవశ్రీరనిశోన్నిద్రమశోకవైభవం నః ॥ ౪

పతివర్ణగుణే సువర్ణజాతేర్జగతిఖ్యాతమసౌరభాదవర్ణమ్ ।
శ్రుతిసౌరభశాలినాస్వహేమ్నా భవతీశౌరిపదావని వ్యుదస్థాత్ ॥ ౫ 735

ప్రతిపన్నమయూరకణ్ఠధామ్నా పరిశుద్ధేనపదావని స్వకేన ।
కమలాస్తనభూషణోచితం తద్భవతీరత్నమలఙ్కరోతి హేమ్నా ॥ ౬ 736

కాన్త్యాపరంపురుషమాప్రణఖాత్సువర్ణంకర్తుంక్షమాత్వమసికాఞ్చనపాదరక్షే ।
అన్యాదృశీం దిశసియా వినతస్యదూరాదారగ్వధస్తబకసమ్పదమిన్దుమౌలేః ॥

చన్ద్రాకృతిః కథమకల్పయథాస్తదానీంవైమానికప్రణయినీవదనామ్బుజానామ్ ।
విక్రాన్తికాలవితతేన నిజేనధామ్నా బాలాతపంబలివిమర్దనపాదుకేత్వమ్ ॥

లేభేతదాప్రభృతి నూనమియంభవత్యాఃకాన్త్యాకవేరతనయాకనకాపగాత్వమ్ ।
యావన్ముకున్దపదహేమపదావని త్వంపుణ్యంవిభూషితవతీ పులినంతదీయమ్ ॥

చిత్రంసరోజనిలయాసహితస్య శౌరేర్వాసోచితాని చరణావని సంవిధిత్సోః ।
సద్యోవికాసముపయన్తి సమాధిభాజాం చన్ద్రాతపేనతవ మానసపఙ్కజాని ॥

త్వయ్యేవపాదమధిరోప్యనవంప్రవాహంనాథేపదావనినిశామయితుంప్రవృత్తే ।
ఆత్మీయకాఞ్చనరుచా భవతీవిధత్తే హేమారవిన్దభరితామివహేమసిన్ధుమ్ ॥

విహరతిపులినేషు త్వత్సఖేరఙ్గనాథే కనకసరిదియంతే పాదుకే హేమధామ్నా ।
వహతి సలిలకేళీస్రస్తచోళావరోధస్తనకలశహరిద్రాపఙ్కపిఙ్గామవస్థామ్ ॥

సురభినిగమగన్ధా సౌమ్యపద్మాకరస్థా కనకకమలినీవప్రేక్షసే పాదుకేత్వమ్ ।
భ్రమరఇవ సదాత్వాంప్రాప్తనానావిహారఃశతమఖమణినీలఃసేవతేశార్ఙ్గధన్వా ॥

కనకరుచిరవర్ణాం పాదుకేసహ్యసిన్ధుః శ్రియమివమహసీయాం సిన్ధురాజస్యపత్నీ ।
స్వయమిహసవిధస్థా సౌమ్యజామాతృయుక్తాముపచరతి రసేన త్వామపత్యాభి
మానాత్ ॥ ౧౪ 744

అనుకలముపజీవ్యా దృశ్యసేనిర్జరాణాం త్రిపురమథనమౌళౌ శేఖరత్వందధానా ।
ప్రతిపదమధిగమ్యప్రాప్తశృఙ్గాసిశౌరేస్తదపిచరణరక్షే పూర్ణచన్ద్రాకృతిస్త్వమ్ ॥

కనకమపితృణంయేమన్వతేవీతరాగాస్తృణమపికనకంతేజానతేత్వత్ప్రకాశైః ।
మధురిపుపదరక్షేయత్త్వదర్థోపనీతాః పరిణమయసిహైమీర్దేవి దూర్వాఙ్కు
రాదీన్ ॥ ౧౬ 746

విశుద్ధిమధిగచ్ఛతిజ్వలనసంగమాత్కాఞ్చనంవిదన్తిచజగన్తితన్నఖలుతద్విపర్యస్యతి ।
కథంకనకపాదుకే కమలలోచనే సాక్షిణి త్వయైవ పరిశుద్ధతాహుతభుజోఽపి
జాఘట్యతే ॥ ౧౭ 747

ప్రతిదిశముపయాతే దేవియాత్రోత్సవార్థం త్వయివిహరణకాలే బిమ్బితే జీవలోకే।
వహసిమణిగణై స్త్వం పాదుకే రఙ్గభర్తుః కబలితసకలార్థాం కాఞ్చిదన్యామవస్థామ్॥
భగవతిగరుడస్థేవాహనస్థాఃసురేన్ద్రా స్త్వయివినిహితపాదే భూమిమేవాశ్రయన్తి।
తదపిచరణరక్షే రత్నజాలేత్వదీయే ప్రతిఫలితనిజాఙ్గాస్తుల్యవాహాభవన్తి॥ 725

స్వచ్ఛాకారాం సురయువతయఃస్వప్రతిచ్ఛన్దలక్ష్మ్యా ద్గాహన్తేత్వాం ప్రణతిసమయేపాదుకే సాభిమానాః। స్త్రీరత్నానాం పరిభవవిధౌసృష్టిమాత్రేణ దక్షాం నీచైఃకర్తుం నరసఖమునేరూర్వశీమూరుజాతామ్॥ ౧౬ 726

స్వేచ్ఛాకేలిప్రియసహచరీం స్వచ్ఛరత్నాభిరామాం స్థానేస్థానేనిహితచరణో నిర్విశన్ రఙ్గనాథః। సంచారాన్తే సహకమలయా శేషశయ్యాధిరూఢ స్త్యక్త్వాపి త్వాం త్యజతినపునఃస్వప్రతిచ్ఛన్దలక్ష్మ్యాత్॥ ౧౭ 727

త్వామేవైకామధిగతవతః కేలిసంచారకాలే పార్శ్వేస్థిత్యా వినిహితదృశోః పాదుకేఽనన్యలక్ష్యమ్। త్వద్రత్నేషు ప్రతిఫలితయోర్నిత్యలక్ష్మ్యప్రసాదా పద్మాభూమ్యో ర్దిశతిభవతీ పాదసేవాంమురారేః॥ ౧౮ 728

ఏకామేకఃకిల నిరవిశత్పాదుకేద్వారకాయాం క్రీడాయోగీ కృతబహుతనుః షోడశస్త్రీసహస్రీ। శుద్ధేదేవిత్వదుపనిహితే బిమ్బితోరత్నజాలే భుఙ్క్తేనిత్యంసఖలుభవతీం భూమికానాంసహస్రైః॥ ౧౯ 729

హరిపదనఖేషు భవతీప్రతిఫలతి తవైతదపిచరత్నేషు।
ఉచితామిథః పదావని బిమ్బప్రతిబిమ్బతా యువయోః॥ ౨౦ 730

౨౨. కాఞ్చనపద్ధతిః ద్వావింశీ.

కల్యాణప్రకృతిం వన్దేభజన్తీంకాఞ్చనశ్రియమ్।
పదార్హాం పాదుకాంశౌరేః పదపవనివేశితామ్॥ ౧ 731

మధుజిత్తనుకాన్తితస్కరాణాం జలదానామభయం విధాతుకామా।
చపలేవ తదఙ్ఘ్రిమాశ్రయన్తీ భవతీకాఞ్చనపాదుకే విభాతి॥ ౨ 732

నికషీకృతరమ్యకృష్ణరత్నా భవతీకాఞ్చనసమ్పదం వ్యనక్తి।
పరిపుష్యతిపాదుకే యదీషా సహసానఃసమలోష్టకాఞ్చనత్వమ్॥ 3 733

సురభిర్నిగమైః సమగ్రకామా కనకోత్కర్షవతీపదావని త్వమ్।
దిశసిప్రతిపన్నమాధవశ్రీరనిశోన్నిద్రమశోకవైభవం నః॥ ౪ 734

సతివర్ణగుణే సువర్ణజాతైర్జగతిఖ్యాతమసౌరభాదవర్ణమ్ ।
శ్రుతిసౌరభశాలినాస్వహేమ్నా భవతీశౌరిపదావని వ్యదస్థాత్ ॥ ౫ 735

ప్రతిపన్నమయూరకణ్ఠధామ్నా పరిశుద్ధేనపదావని స్వకేన ।
కమలాస్తనభూషణోచితం తద్భవతీరత్నమలఙ్కరోతి హేమ్నా ॥ ౬ 736

కాన్త్యాపరంపురుషమాప్రణఖాత్సువర్ణంకర్తుంక్షమాత్వమసికాఞ్చనపాదరక్షే ।
అన్యాదృశీం దిశసియా వినతస్యదూరాదారగ్వధస్తబకసమ్పద మిన్దుమౌలేః ॥

చన్ద్రాకృతిః కథమకల్పయథాస్తదానీంవైమానికప్రణయినీవదనామ్బుజానామ్ ।
విక్రాన్తికాలవితతేన నిజేనధామ్నా బాలాతపంబలివిమర్దనపాదుకేత్వమ్ ॥

లేభేతదాప్రభృతి నూనమియంభవత్యాః కాన్త్యాకవేరతనయాకనకాపగాత్వమ్ ।
యావన్ముకున్దపదహేమపదావని త్వంపుణ్యంవిభూషితవతీ పులినంతదీయమ్ ॥

చిత్రంసరోజనిలయాసహితస్య శౌరేర్వాసోచితాని చరణావని సంవిధిత్సోః ।
సద్యోవికాసముపయన్తి సమాధిభాజాం చన్ద్రాతపేనతవ మానసపఙ్కజాని ॥

త్వయ్యేవపాదమధిరోప్యనవంప్రవాహంనాథేపదావనినిశామయితుంప్రవృత్తే ।
ఆత్మీయకాఞ్చనరుచా భవతీవిధత్తే హేమారవిన్దభరితామివ హేమసిన్ధుమ్ ॥

విహారతిపులినేషు త్వత్సఖేరఙ్గనాథే కనకసరిదియంతే పాదుకే హేమధామ్నా ।
వహతి సలిలకేళీప్రస్తుచోళావరోధస్తనకలశహరిద్రాపఙ్కపిఙ్గామవస్థామ్ ॥

సురభినిగమగన్ధా సౌమ్యపద్మాకరస్థా కనకకమలినీవప్రేక్షసే పాదుకేత్వమ్ ।
భ్రమరఇవ సదాత్వాంప్రాప్తనానావిహారఃశతమఖమణినీలఃసేవతేశార్ఙ్గధన్వా ॥

కనకరుచిరవర్ణాం పాదుకేసహ్యసిన్ధుః శ్రియమివమహాసీయాం సిన్ధురాజస్యపత్నీ ।
స్వయమిహసవిధస్థా సౌమ్యజామాతృయుక్తాముపచరతి రసేన త్వామపత్యాభిమానాత్ ॥ ౧౪ 744

అనుకలముపజీవ్యా దృశ్యసేనిర్జరాణాం త్రిపురమథనమౌళౌ శేఖరత్వందధానా ।
ప్రతిపదమధిగమ్యప్రాప్తశృఙ్గాసిశౌరేస్తదపిచరణరక్షే పూర్ణచన్ద్రాకృతిస్త్వమ్ ॥

కనకమపితృణంయేమన్వతేవీతరాగాస్తృణమపికనకంతేజానతేత్వత్ప్రకాశైః ।
మధురిపుపదరక్షేయత్త్వదర్థోపనీతా పరిణమయసిహైమీం దేవి దూర్వాఙ్కురాదీన్ ॥ ౧౬ 746

విశుద్ధిమధిగచ్ఛతిజ్వలనసంగమాత్కాఞ్చనంవిదన్తిచజగన్తితన్నఖలుతద్విపర్యస్యతి।
కథంకనకపాదుకే కమలలోచనే సాక్షిణి త్వయైవ పరిశుద్ధతాపహృతభుజో... పి
జాఘట్యతే ॥ ౧౭

తారాసఙ్గప్రథితవిభవాం చారుజామ్బూనదాభాం త్వామారూఢ స్త్రీదశమహీ
తాం పాదుకే రఙ్గనాథః । సఞ్చారిణ్యాం సురశిఖరిణ స్తస్థుషామేఖలాయాం ధత్తే
మత్తద్విరదపతినాసామ్యకక్ష్యాం సమీక్ష్యామ్ ॥ ౧౯ 748

కనకరుచిరాకావ్యాఖ్యాతా శనైశ్చరణోచితా శ్రితగురుబుధా భాస్వద్రూపా
ద్విజాధిపసేవితా । విహితవిభవానిత్యం విష్ణోః పదేమణిపాదుకే త్వమసిమహతీ
విశ్వేషాంనః శుభాగ్రహమణ్డలీ ॥ ౧౯ 749

ప్రజ్వలితపఞ్చహేతిర్హిరణ్మయీం త్వాం హిరణ్యవిలయార్హాః ।
ఆవహతుజాతవేదాః శ్రియమివనః పాదుకేనిత్యమ్ ॥ ౨౦ 750

౨౩. అథ శేషపద్ధతిః త్రయోవింశీ.

సృష్టాంభూమావనన్తేన నిత్యం శేషసమాధినా ।
అహంసమ్భావయామిత్వామాత్మానమివపాదుకే ॥ ౧ 751

పద్మాభోగాత్పాదుకే రఙ్గభర్తుః పాదస్పర్శాద్భోగమన్యం ప్రపిత్సోః ।
శేషస్యైకాం భూమికామబ్రవీత్త్వామాచార్యాణామగ్రణీర్యామునేయః ॥ 752

శేషత్వమప్యయవిసంశ్రయతిప్రకామంత్వద్భూమికాంసమధిగమ్యభుజఙ్గరాజః ।
త్వామేవభక్తివిన తైర్వహతాం శిరోభిః కాష్ఠాంగతం తదిహ కేశవపాదరక్షే ॥

మాభూదయంమయినిమగ్నపదస్యనిత్యం విశ్వమ్భరస్యవహనాద్వ్యథితేతిమత్వా।
ధత్సేబలాభ్యధికయామణిపాదుకేత్వం శేషాత్మనావసుమతీంనిజయైవమూర్త్యా ॥

తత్తాదృశానిజబలేననిరూఢకీర్తిః శేషస్తయైవ పరిణామవిశేషవమః ।
రామేణసత్యవచసాయదనన్యవాహ్యాం బోఢుంపురావసుమతీం భవతీనియుక్తా ॥

శేషత్వసీమనియతాం మణిపాదరక్షే త్వామాగమాః కులవధూమివబాలపుత్రాః।
త్వద్రూపభేదశయితస్య పరస్యపుంసః పాహోపధానశయితాముపధానయన్తి ॥

భరతశిరసిలగ్నాంపాదుకే దూరతస్త్వాం స్వతనుమపివవన్దేలక్ష్మణః శేషభూతః ।
కిమిదమిహవిచిత్రం నిత్యయుక్తః సిషేవేదశరథతనయః సఙ్ రఙ్గనాథస్స్వమేవ ॥

భూయోభూయః స్తిమితచలితే యస్యసఙ్కల్పసిద్ధా బ్రహ్మేశానప్రభృతయ
ఇమేబుద్బుదత్వం భజన్తి । తస్యానాదేర్యుగపరిణతౌ యోగనిద్రానురూపం
క్రీడాతల్పం కిమపితనుతే పాదుకే భూమికాఽన్యా ॥ ౮ 758

అహీనాత్మా రఙ్గక్షితిరమణపాదావనిసదా సతామిత్థం త్రాణాత్ప్రథితనిజసత్త్వవిభవా । అవిద్యాయామిన్యాః స్పృశసి పునరేకాహపదవీం క్రతూనామారాధ్యా క్రతురపిచ సర్వస్త్వమసి నః ॥ ౯ 759

బహుముఖభోగసమేతైర్నిర్ముక్తతయా విశుద్ధిమాపన్నైః
శేషాత్మికా పదావని నిషేవ్యసే శేషభూతైస్త్వమ్ ॥ ౧౦ 760

౨౪. అథ ద్వన్ద్వపద్ధతిః చతుర్వింశీ.

ప్రపద్యే పాదుకారూపం ప్రణవస్యకలాద్వయమ్ ।
ఓతంమతమిదం యస్మిన్ననన్తస్యాపి తత్పదమ్ ॥ ౧ 761

మణిపాదుకయోర్యుగం మురారేర్మమనిత్యం విదధాతు మఙ్గళాని ।
అధికృత్యచరాచరస్య రక్షామనుకమ్పాక్షమయోరివావతారః ॥ ౨ 762

చరణౌ మణిపాదుకే మురారేః ప్రణతాన్పాలయితుం ప్రపద్యమానమ్
విపదామిహ దైవమానుషీణాం ప్రతికారం యువయోర్ద్వయం ప్రతీమః 763

మురభిన్మణిపాదుకే భవత్యోర్విహితో నూనమసౌ మిథో విభాగః ।
భజతామపరస్పరప్రియాణామవిరోధాయ సురాసురేశ్వరాణామ్ ॥ ౪ 764

అహితోన్మథనాయ సంశ్రితానామలమాలోకవశేన శబ్దతో వా ।
కరయోశ్చరథాఙ్గపాఞ్చజన్యౌ మధుహన్తుః పదయోశ్చ పాదుకే యే ॥ ౫ 765

అవధీరితసాధుపద్ధతీనామలసానాం మధువైరిపాదుకే ద్వే ।
ఇతరేతరసాహచర్యమిత్థం ప్రతిపన్నే ఇవ దైవపౌరుషే నః ॥ ౬ 766

పార్శ్వయోః సరసిజావసున్ధరే పాదయోశ్చ మణిపాదుకే యువామ్ ।
సంనికర్షథ న చేన్మధుద్విషః కింకరిష్యతి కృతాగసాం గణః ॥ ౭ 767

పాదుకే భవభయప్రతీపయోర్భావయామి యువయోః సమాగమమ్
సక్తయోర్దనుజవైరిణః పదే విద్యయోరివ పరావరాత్మనోః ॥ ౮ 768

రఙ్గసీమని రథాఙ్గలక్ష్మణశ్చిన్తయామి తపనీయపాదుకే ।
శాపదోషశమనాయ తత్పదే చక్రవాకమిథునం కృతాస్పదమ్ ॥ ౯ 769

మానయామి జగతస్తమోపహే మాధవస్య మణిపాదుకే యువామ్
దక్షిణోత్తరగతిక్రమోచితే పద్ధతీ ఇవ మయూఖమాలినః ॥ ౧౦ 770

రఙ్గనాథపదయోరలంక్రియా రాజతే కనకపాదుకాద్వయీ ।
తద్విభూతియుగలీవ తాదృశీ ఛన్దతః సమవిభాగమాశ్రితా ॥ ౧౧ 771

తారాసజ్గ్రథితవిభవాం చారుజామ్బూనదాభాం త్వామారూఢ స్త్రిదశమహీ
తాం పాదుకే రజ్గనాథః । సఞ్చారిణ్యాంసురశిఖరిణ స్తస్థుషామేఖలాయాం ధత్తే
మత్తద్విరదపతినాసామ్యకక్ష్యాంసమీక్ష్యామ్ ॥ ౧౭ 748

కనకరుచిరాకావ్యాఖ్యాతా శనైశ్చరణోచితా శ్రితగురుబుధా భాస్వద్రూపా
ద్విజాధిపసేవితా । విహితవిభవానిత్యం విష్ణోః పదేమణిపాదుకే త్వమసిమహతీ
విశ్వేషాంనః శుభాగ్రగహమణ్డలీ ॥ ౧౮ 749

ప్రజ్వలితపఞ్చహేతిర్హిరణ్మయీంత్వాం హిరణ్యవిలయూర్ధ్వాః ।
ఆవహతుజాతవేదాః శ్రియమివనః పాదుకేనిత్యమ్ ॥ ౨౦ 750

౨౩. అథ శేషపద్ధతిః త్రయోవింశీ.

సృష్టాంభూమావనన్తేన నిత్యం శేషసమాధినా ।
అహంసమ్భావయామిత్వామాత్మానమివపాదుకే ॥ ౧ 751

పద్మాభోగాత్పాదుకే రజ్గభర్తుః పాదస్పర్శాద్భోగమన్యం ప్రపితోఽసేః ।
శేషస్యైకాం భూమికామబ్రవీత్త్వామాచార్యాణామగ్రణీర్యామునేయః ॥ 752

శేషత్వమప్యయవిసంశ్రయతిప్రకామంత్వద్భూమికాంసమధిగమ్యభుజజ్గరాజః ।
త్వామేవభక్తివినతైర్వహతాం శిరోభిఃకాష్ఠాంగతంతదిహ కేశవపాదరక్షే ॥

మాభూదయంమయినిషణ్ణపదస్యనిత్యం విశ్వమ్భరస్యవహనాద్వ్యథితేతిమత్వా।
ధత్సేబలాభ్యధికయామణిపాదుకేత్వం శేషాత్మనావసుమతీంనిజయైవమూర్త్యా ॥

తత్తాదృశానిజబలేననిరూఢకీర్తిః శేషస్తయైవ పరిణామవిశేషఏషః ।
రామేణసత్యవచసాయదనన్యవాహ్యాం సోఢుంపురావసుమతీం భవతీనియుక్తా ॥

శేషత్వసీమనియతాం మణిపాదరక్షే త్వామాగమాఃకులవధూమివబాలపుత్రాః।
త్వద్రూపభేదశయితస్య పరస్యపుంసఃపాదోపధానశయితాముపధానయన్తి ॥

భరతశిరసిలగ్నాంపాదుకే దూరతస్త్వాం స్వతనుమపివవన్దేలక్ష్మణఃశేషభూతః ।
కిమిదమిహవిచిత్రం నిత్యయుక్తః సిషేవేదశరథతనయఃసన్ రజ్గనాథస్సఏవ ॥

భూయోభూయః స్తిమితచలితే యస్యసజ్కల్పసిద్ధౌ బ్రహ్మేశానప్రభృతయ
ఇమేబుద్బుదత్వం భజన్తి । తస్యానాదేర్యగపరిణతౌ యోగనిద్రానురూపం
క్రీడాతల్పం కిమపితనుతే పాదుకే భూమికాఽన్యా ॥ ౮ 758

అహీనాత్మా రఙ్గక్షితిరమణపాదావని సదా సతామిత్థం త్రాణాత్ప్రథితనిజసత్త్వవిభవా । అవిద్యాయామిన్యాః స్పృశసి పునరేకాహపదవీం క్రతూనామారాధ్యా క్రతురపి చ సర్వస్త్వమసి నః ॥ ౯ 759

బహుముఖభోగసమేతైర్నిర్ముక్తతయా విశుద్ధిమాపన్నైః
శేషాత్మికా పదావని నిషేవ్యసే శేషభూతైస్త్వమ్ ॥ ౧౦ 760

౨౪. అథ ద్వన్ద్వపద్ధతిః చతుర్వింశీ.

ప్రపద్యే పాదుకారూపం ప్రణవస్యైకలాద్వయమ్ ।
ఓతంమతమిదం యస్మిన్నన్తస్యాపి తత్పదమ్ ॥ ౧ 761

మణిపాదుకయోర్యుగం మురారేర్మమ నిత్యం విదధాతు మఙ్గళాని ।
అధికృత్య చరాచరస్య రక్షామనుకమ్పాక్షమయోరివావతారః ॥ ౨ 762

చరణౌ మణిపాదుకే మురారేః ప్రణతాన్పాలయితుం ప్రపద్యమానమ్
విపదామిహ దైవమానుషీణాం ప్రతికారం యువయోర్ద్వయం ప్రతీమః 763

మురభిన్మణిపాదుకే భవత్యోర్విహితో నూనమసౌ మిథో విభాగః ।
భజతామపరస్పరప్రియాణామవిరోధాయ సురాసురేశ్వరాణామ్ ॥ ౪ 764

అహితోన్మథనాయ సంశ్రితానామలమాలోకవశేన శబ్దతో వా ।
కరయోశ్చ రథాఙ్గపాఞ్చజన్యౌ మధుహన్తుః పదయోశ్చ పాదుకే వః ॥ ౫ 765

అవధీరితసాధుపద్ధతీనామలసానాం మధువైరిపాదుకే ద్వే ।
ఇతరేతరసాహచర్యమిత్థం ప్రతిపన్నే ఇవ దైవపౌరుషే నః ॥ ౬ 766

పార్శ్వయోః సరసిజావసున్ధరే పాదయోశ్చ మణిపాదుకే యువామ్ ।
సంనికర్షథ న చేన్మధుద్విషః కింకరిష్యతి కృతాగసాం గణః ॥ ౭ 767

పాదుకే భవభయప్రతీపయోర్భావయామి యువయోః సమాగమమ్
సక్తయోర్దనుజవైరిణః పదే విద్యయోరివ పరావరాత్మనోః ॥ ౮ 768

రఙ్గసీమని రథాఙ్గలక్ష్మణశ్చిన్తయామి తపనీయపాదుకే ।
శాపదోషశమనాయ తత్పదే చక్రవాకమిథునం కృతాస్పదమ్ ॥ ౯ 769

మానయామి జగతస్తమోపహే మాధవస్య మణిపాదుకే యువామ్
దక్షిణోత్తరగతిక్రమోచితే పద్ధతీ ఇవ మయూఖమాలినః ॥ ౧౦ 770

రఙ్గనాథపదయోరలంక్రియా రాజతే కనకపాదుకాద్వయీ
తద్విభూతియుగలీవ తాదృశీ ఛన్దతః సమవిభాగమాశ్రితా ॥ ౧౧ 771

నాట్యంత్వపదంమధుభిదః ప్రతిపాదయన్త్యా మానోపపత్తినియతే మణిపాదుకేద్వే ।
అన్యోన్యసఙ్గతివశాదుపపన్నచర్యామాజ్ఞాంశ్రుతిస్మృతిమయీమవధారయామి॥
విశ్వోపకారమధికృత్య విహారకాలేష్వన్యోన్యతః ప్రథమమేవపరిస్ఫురన్త్యోః ।
దృష్టాన్తయన్తియువయోర్మణిపాదరక్షేదివ్యంతదేవమిథునందివిమన్నిషేవ్యమ్ ॥
ద్వావేవయత్రచరణౌ పరమస్యపుంసస్తత్రద్విధాస్థితవతీమణిపాదుకేత్వమ్ ।
యత్రైవదర్శయతిదేవిసహస్రపాత్త్వం తత్రాపినూనమసిదర్శితతావదాత్మా ॥
పర్యాయతోగతివశాన్మణిపాదరక్షే పూర్వాపరత్వనియమం వ్యతివర్తయన్త్యౌ।
మన్యేయువాంమహతి విష్ణుపదేస్ఫురన్త్యౌ సన్ధ్యేసమస్తజగతామభివన్దనీయే ॥
అశ్రాన్తసఞ్చరణయోర్నిజసంప్రయోగాదమ్లానతాంచరణపఙ్కజయోర్దిశన్త్యౌ ।
మన్యేయువాంరఘుపతేర్మణిపాదరక్షే విద్యేబలామతిబలాంచవిచిన్తయామి ॥
అన్తర్గోహాదవిదితవతామాత్మతత్త్వం యథావత్పద్యామిత్థం పరిచితవతాం
పాదుకేపాపలోక్యామ్ । నిత్యంభక్తైరనుగుణతయా నాథ పాదం భజన్త్యౌనిష్ఠే
సాక్షాత్స్వయమిహయువాం జ్ఞానకర్మాత్మికేనః ॥ ౧౭ 777
న్యస్తం విష్ణోః పదమిహ మహత్స్వేనభూమ్నా వహన్త్యోరామ్నాయాఖ్యామవి
హతగతిం వర్తయన్త్యోర్నిజాజ్ఞామ్ । ఆసన్నానాంప్రణయపదవీమాత్మనా పూర
యన్త్యోర్దైవీరాజ్యశ్రీర్భవతి జగతామైకరాజ్యేభవత్యోః ॥ ౧౮ 778
అప్రాప్తానాముపజనయథః సమ్పదాంప్రాప్తిమేవం సంప్రాప్తానాం స్వయమిహ
పునఃపాలనార్థంయతేథే । సాక్షాద్రఙ్గక్షితిపతిపదం పాదుకేసాధయన్త్యౌయోగ
క్షేమానుచరితవశాన్మూర్తిమన్తౌయువాంనః ॥ ౧౯ 779
బద్ధహరిపాదయుగళం యుగళంతపనీయపాదుకే యువయోః ।
మోచయతిసంశ్రితానాం పుణ్యాపుణ్యమయశృఙ్ఖలాయుగళమ్ ౨౦ 780

౨౫. అథ సన్నివేశపద్ధతిః పఞ్చవింశీ.

అణోరణీయసీం విష్ణోర్మహతోఽపిమహీయసీమ్ ।
ప్రపద్యేపాదుకాం నిత్యం తత్పదేనైవ సమ్మితామ్ ॥ ౧ 781
ప్రతితిష్ఠతిపాదసమ్మితాయాం త్వయినిత్యంమణిపాదుకే ముకున్దః
ఇతరేతుపరిచ్ఛదాస్త ఏతేవిభవవ్యఞ్జనహేతవోభవన్తి ॥ ౨ 782
తవ రఙ్గనరేన్ద్రపాదరక్షే ప్రకృతిస్సన్నపిభక్తిపారతన్త్ర్యాత్ ।
భవతీంవహతీవ పన్నగేన్ద్రః ప్రథితస్వస్తికలక్షణైః శిరోభిః ॥ ౩ 783

పరస్య పుంసః పదసన్నివేశాత్ ప్రయుఞ్జతే భావితపఞ్చరాత్రాః ।
అధఃప్రతీపానపదిశ్య పుణ్డ్రాన్ అఙ్కేషు రఙ్గేశయపాదుకే త్వామ్ ॥ ౪ 784

విమృశ్య రఙ్గేన్ద్రపతింవరాయాః శ్రుతేః స్థితాం మూర్ధని పాదుకే త్వామ్ ।
బధ్నన్తి వృద్ధాః సమయే వధూనాం త్వన్ముద్రితాన్యాభరణాని హాలా ॥ ౫ 785

వహన్తి రఙ్గేశ్వరపాదరక్షే దీర్ఘాయుషాం దర్శితభక్తిబన్ధాః ।
ఆశాధిపానామవరోధనార్యస్త్వన్ముద్రికాం మఙ్గళహేమసూత్రైః ॥ ౬ 786

వ్యూహక్రమేణ ప్రథితా రమాగ్రే సందర్శయన్తీం మణిపాదుకే త్వామ్ ।
పాతుం త్రిలోకీం పదపద్మభాజం సౌదర్శనీం శక్తిమవైమి శౌరేః ॥ ౭ 787

బద్ధాసికా కనకపఙ్కజకర్ణికాయాం మధ్యే కృశా మురరిపోర్మణిపాదుకే త్వమ్ ।
సందృశ్యసే సరసిజాసనయా గృహీతం రూపాన్తరం కిమపి రఙ్గవిహారయోగ్యమ్ ॥

మానోచితస్య మదధీనజనస్య నిత్యం మాభూదతః కృపణతేతి విచిన్తయన్త్యా ।
బన్దీకృతం ధ్రువమవైమి విలగ్నదేశే కార్శ్యం త్వయా కమలలోచనపాదరక్షే ॥

మధ్యే కృశాముభయతః ప్రతిపన్నవృద్ధిం మన్యే సమీక్ష్య భవతీం మణిపాదరక్షే ।
నిత్యం ముకున్దపదసంగమవిప్రయోగౌ నిశ్చిన్వతే కృతధియః సుఖదుఃఖకాష్ఠామ్॥

రఙ్గేశితుశ్చరణపఙ్కజయోర్భజన్తీం రక్షాప్రసాధనవికల్పసహామవస్థామ్ ।
మాన్యాకృతిర్నివిశసే మణిపాదరక్షే మధ్యే పరిచ్ఛదవిభూషణవర్గయోస్త్వమ్ ॥

అఙ్గాన్తరేషు నిహితాన్యఖిలాని కామం పర్యాయకల్పనసహాని విభూషణాని ।
నిత్యం ముకున్దపదపద్మతలానురూపం నైపథ్యమమ్బ భవతీ నయనాభిరామమ్ ॥

యేనామభక్తినియతైస్తవ సంనివేశం నిర్విశ్య నేత్రయుగళైర్నభజన్తి తృప్తిమ్ ।
కాలక్రమేణ కమలేక్షణపాదరక్షే ప్రాయేణ తే పరిణమన్తి సహస్రనేత్రాః ॥

పదమప్రమాణమితి వాదినాం మతం మధుజిత్పదే మహతి మాస్మ భూదితి ।
వ్యదపాది తస్య చరణావని త్వయా నిగమాత్మనస్తవ సమప్రమాణతా ॥ 794

అప్రభూతమభవజ్జగత్త్రయం యస్య మాతుముదితస్య పాదుకే ।
అప్రమేయమమితస్య తత్పదం నిత్యమేవ ననుసంమితం త్వయా ॥ ౫౧ 795

ఆలవాలమివ భాతి పాదుకే పాదపస్య భవతీ మధుద్విషః ।
యత్సమీపవినతస్య శూలినః సారిణీ భవతి మౌలినిమ్నగా ॥ ౧౬ 796

మోదమానమునిబృన్దషట్పదా భాతి ముక్తిమకరన్దవర్షిణీ ।
కాఽపి రఙ్గనృపతేః పదామ్బుజే కర్ణికా కనకపాదుకామయీ ॥ ౧౭ 797

యుగపదనువిధాస్యన్ యావతంతుల్యరాగం యదుపతిరధిచక్రే యావతో రూప
భేదాన్ । తదిదమతివికల్పంబిభ్రతీ సంనివేశం తవ ఖలుపదరక్షే తావతీ మూర్తి
రాసీత్ ॥ ౧౮ 798

తత్తద్వృత్తేరనుగుణతయా వామనీం వ్యాపినీం వా ప్రాప్తైరఙ్గప్రథితవిభవే
భూమికాం సూత్రధారే । మన్యే విశ్వస్థితిమయమహానాటికాం నేతుకామా
నానాసంస్థాభవతిభవతీ పాదుకే నర్తకీవ ॥ ౧౯ 799

మానేపరంసమానే ప్రత్యక్షేణాగమేనాపి ।
హరిచరణస్యతవాపితువైషమ్యం రక్ష్యరక్షకత్వాభ్యామ్ ॥ ౨౦ 800

౨౬. అథ యన్త్రికాపద్ధతిః షడ్వింశీ.

ఉదగ్రయన్త్రికాంవన్దే పాదుకాం యన్నివేశనాత్ ।
ఉపర్యపిపదం విష్ణోః ప్రత్యాదిష్టప్రసాధనమ్ ॥ ౧ 801

ప్రసభంప్రతిరుద్ధ్యకణ్టకాదీన్ భవతీశౌరిపదామ్బుజాదధస్తాత్ ।
చరణావని ధారయత్యముష్మిన్నుచితచ్ఛాయముపర్యపి ప్రతీకమ్ ॥ ౨ 802

మురభిన్మణిపాదుకే త్వదీయామనఘామఙ్గులియన్త్రికామవైమి ।
స్వయమున్నమితాం ప్రదేశినీం తే పరమందైవతమేకమిత్యృచన్తీమ్ ॥ ౩ 803

స్వదతేమణిపాదుకే త్వదీయా పదశాఖాయుగయన్త్రికావిచిత్రా ।
పరమంపురుషం ప్రకాశయన్తీ ప్రణవస్యేవ పరేయమర్ధమాత్రా ॥ ౪ 804

అనుయాతమనోరథా మురారేర్భవతీకేళిరథశ్రియం దధాతి ।
చరణావనియన్త్రికాతవైషాతనుతే కూబరసమ్పదంపురస్తాత్ ॥ ౫ 805

శఙ్కేభవత్యాఃసుభగం ప్రతీకంరఙ్గేశపాదాఙ్గులిసంగ్రహార్థమ్ ।
త్రాణాయపాదావని విష్టపానామాజ్ఞాకరీమఙ్గులిముద్రికాం తే ॥ ౬ 806

అలంకృతం కర్ణికయోపరిష్టాదుదగ్రనాళం తవ యన్త్రికాంశమ్ ।
పద్మాపతేఃపాదసరోజలక్ష్మ్యాః ప్రత్యేమిపాదావని కేళిపద్మమ్ ॥ ౭ 807

ఉపరివినిహితస్యకేశవాఙ్ఘ్రేరుపరి పదావని యన్త్రికాత్మికాత్వమ్ ।
ఇతితవమహిమాలఘూకరోతి ప్రణతసురేశ్వరశేఖరాధిరోహమ్ ॥ ౮ 808

నిత్యంపదావని నిబద్ధకిరీటశోభం పద్మాలయాపరిచితం పదముద్వహన్త్యాః ।
అఙ్గీకరోతి రుచిమఙ్గులియన్త్రికాతే సామ్రాజ్యసమ్పదనురూపమివాతపత్రమ్ ॥

ప్రథమాకలేవ భవతీచరణావని భాతిరఙ్గచన్ద్రమసః ।
శృఙ్గోన్నతిరివయత్రశ్రియం విభావయతి యన్త్రికాయోగః ॥ ౧౦ [illegible]

౨౭. అథ రేఖాపద్ధతిః సప్తవింశీ.

సూచయన్తీం స్వరేఖాభిరనాలేఖ్యసరస్వతీమ్ ।
అలేఖనీయసౌన్దర్యామాశ్రయే శౌరిపాదుకామ్ ॥ ౧ 811

మణిమాలినిఘర్షణాత్ సురాణాం వహసే కాఞ్చనపాదుకే విచిత్రమ్ ।
కమలాపతిపాదపద్మయోగాదపరం లక్షణమాధిరాజ్యసారమ్ ॥ ౨ 812

అభితో మణిపాదుకే స్ఫురన్త్యాస్తవ రేఖావితతేస్తథావిధాయాః ।
మురవైరిపదారవిన్దరూఢైరనుకల్పాయితమాధిరాజ్యచిహ్నైః ॥ ౩ 813

రేఖయావినమతాం దివౌకసాం మౌళిరత్నమకరీముఖోత్థయా ।
పాదుకే వహసి నూనమద్భుతం శౌరిపాదపరిభోగలక్షణమ్ ॥ ౪ 814

త్రిదశమకుటరత్నోల్లేఖరేఖాపదేశాత్పరిణమయసి పుంసాం పాదుకే మూర్ధ్ని లగ్నా । నరకమథనసేవాసమ్పదం సాధయిత్రీ నియతివిలిఖితానాం నిష్కృతిం దుర్లిపీనామ్ ॥ ౫ 815

పదకమలతలాన్తః సంశ్రితాన్యాతపత్రధ్వజసరసిజముఖ్యాన్యైశ్వరీలక్షణాని ।
అవగమయసి శౌరేః పాదుకే మాదృశానాముపరిపరిణతైః స్వైర్దేవి రేఖావిశేషైః ॥
స్నాతా పదావని చిరం పరిభుజ్య ముక్తా పాదేన రఙ్గనృపతేః శుభలక్షణేన ।
రేఖాన్తరైర్నవనవైరుపశోభసే త్వం సంస్కారచన్దనవిలేపనపఙ్కలగ్నైః ॥
భక్త్యా ముహుః ప్రణమతాం త్రిదశేశ్వరాణాం కోటీరకోటికషణాదుపజాయమానైః । ఆభాతి శౌరిచరణాదధికానుభావా రేఖాశతైస్తవ పదావని కాఽపి రేఖా ॥
పాదావని ప్రతిపదం పరమస్య పుంసః పాదారవిన్దపరిభోగవిశేషయోగ్యా ।
స్వాభావికాన్సుభగభక్తివిశేషదృశ్యాన్ రేఖాత్మకాన్వహసి పత్రలతావిశేషాన్ ॥
రేఖాపదేశతస్త్వం ప్రశమయితుం ప్రలయవిప్లవాశఙ్కామ్ ।
వహసి మధుజిత్పదావని మన్యే నిగమస్య మాతృకాలేఖ్యమ్ ॥ ౧౦ 820

౨౮. అథ సుభాషితపద్ధతిః అష్టావింశీ.

కలాసు కాష్ఠామాత్రైర్న భూమ్నే సమ్బన్ధినామపి ।
పాదుకా రఙ్గధుర్యస్య భరతారాధ్యతాం గతా ॥ ౧ 821

సన్తః స్వదేశపరదేశవిభాగశూన్యం హన్త స్వవృత్తిమనఘాం న పరిత్యజన్తి ।
రాజ్యే వనే చ రఘుపుఙ్గవపాదరక్షా నైజం జహౌ న ఖలు కణ్టకశోధనం తత్ ॥ ౨ 822

బ్రహ్మాస్త్రతామధిజగామతృణం ప్రయుక్తంపుణ్యంశరణ్యమభవత్పయసాంనిధి
ర్వా। పృథ్వీంశశాసపరిముక్తపదంపదత్రంకింవానకింభవతికేళివిధౌ విభూనామ్॥
అన్యేషుసత్స్వపి నరేన్ద్రసుతేషు దైవాద్భ్రష్టఃపదాదధికరోతిపదం పదార్థః ।
ప్రాయోనిదర్శయతితత్ప్రథమోరఘూణాంతత్పాదయోఃప్రతినిధీమణిపాదుకేవా
చరణమనఘవృత్తేఃకస్యచిత్ప్రాప్యనిత్యంసకలభువనగుప్త్యైసత్పథేవర్తతేయః ।
నరపతిబహుమానంపాదుకేవాధిగచ్ఛేత్ సభవతిసమయేషుప్రేక్షితజ్ఞైరుపాస్యః ॥

రామేరాజ్యం పితురభిమతం సంమతంచప్రజానాం మాతావవ్రేతదిహభరతే
సత్యవాదీ దదౌచ । చిన్తాతీతః సమజనితదాపాదుకాగ్ర్యాభిషేకో దుర్విజ్ఞాన
స్వహృదయమహోదైవమత్ర ప్రమాణమ్ ॥ ౬ 826

నాతిక్రామేచ్చరణవహనాత్పాదుకా పాదపీఠ యద్వాఽఽసన్నంపరమిహాసదా
భాతిరాజాసనస్య । పూర్వత్రైవప్రణిహితమభూద్ధన్త రామేణరాజ్యం శక్తే
భర్తుర్బహుమతిపదం విక్రమేసాహచర్యమ్ ॥ ౭ 827

ప్రతిపదచపలాపి పాదుకా రఘుపతినా స్వపదేనివేశితా ।
సమజని నిభృతస్థితిస్తదాభవతిగుణః శ్రియమభ్యుపేయుషామ్ ॥ ౮ 828

గతిహేతురభూత్క్వచిత్పదే స్థితిహేతుర్మణిపాదుకాక్వచిత్ ।
నహివస్తుషుశక్తినిశ్చయో నియతిః కేవలమీశ్వరేచ్ఛయా ॥ ౯ 829

అధరీకృతోఽపి మహతా తమేవ సేవేత సాదరం భూష్ణుః ।
అలభతసమయే రామాత్పాదాక్రాన్తాపిపాదుకా రాజ్యమ్ ॥ ౧౦ 830

౨౯. అథ ప్రకీర్ణపద్ధతిః ఏకోనత్రింశీ.

విఘ్నప్రవృత్తే యద్ద్రవ్యం గుణసంస్కారనామభిః ।
శ్రేయఃసాధనమామ్నాతం తత్పదత్రం తథాస్తుమే ॥ ౧ 831

మధురస్మితరమ్యమౌక్తికశ్రీర్విశసి వ్యఞ్జితమఞ్జుళప్రణాదా ।
సహరఙ్గనృపేణ వాసగేహం తనుమధ్యామణిపాదుకే త్వమేకా ॥ ౨ 832

శుభశబ్దవిశేషసంశ్రితాభిర్భవతీశౌరిపదావనిక్రియాభిః ।
అనుతిష్ఠతి నూనమాశ్రితానామఖిలోపద్రవశాన్తికం నవీనమ్ ॥ ౩ 833

మణిభిర్మధువైరిపాదరక్షే భవతీవిక్రమణే ప్రవర్ధమానా ।
యుగపద్భవతాం యుగాన్తకాలే దివిలక్ష్మీంవిదధే దివాకరాణామ్ ॥ ౪ 834

మఞ్జుస్వనాంమణిమయూఖకలాపినీంత్వాందృష్ట్వాకపర్దసవిధేవినివేశ్యమానామ్ ।
గూఢీభవన్తి గరుడధ్వజపాదరక్షే ఫూత్కారవన్తి పురవైరివిభూషణాని ॥ 835
మధ్యేపరిస్ఫురితనిర్మలచన్ద్రితారా ప్రాన్తేషురత్ననికరేణవిచిత్రవర్ణా ।
పుష్ణాసిరఙ్గనృపతేర్మణిపాదుకేత్వం చక్షుర్వశీకరణయన్త్రవిశేషశఙ్కామ్ ॥ 836
పాదేనరఙ్గనృపతేః పరిభుజ్యమానా ముక్తాఫలప్రకటితశ్రమవారిబిన్దుః ।
ఉత్కణ్టకామణిమయూఖశతైరుదగ్రైః సీత్కారిణీవచరణావని శిఞ్జితైస్త్వమ్ ॥
దూరప్రసారితకరానినదైర్మణీనామాయాతిదైత్యరిపురిత్యసకృద్బ్రువాణా ।
దైత్యేశ్వరానభిముఖాఞ్జనితానుకమ్పామన్యేనివారయసిమాధవపాదుకేత్వమ్ ॥
అచ్ఛేద్యరశ్మినియతక్రమరత్నధుర్యానిష్కమ్పకూబరనిభందధతీప్రతీకమ్ ।
క్రీడాగతేషుమధుజిత్పదపద్మలక్ష్మ్యాః కర్ణీరథస్త్వమసికాఞ్చనపాదరక్షే ॥ 839
మఞ్జుస్వనా మరకతోపలమేచకాఙ్గీశోణాశ్మతుణ్డరుచిరా మణిపాదుకేత్వమ్ ।
పద్మావిహారరసికస్యపరస్యయూనః పర్యాయతాం భజసిపఞ్జరశారికాణామ్ ॥
శోణోపలైశ్చరణరక్షిణిసంశ్రితేషు ఛాయాత్మనామరకతేషుతవావగాఢః ।
అన్వేతిశౌరిరభితః ఫలపఙ్క్తిశోభిన్యాత్మానమేవశయితం వటపత్రమధ్యే ॥ 841
స్ఫీతంపదావనితవస్నపనార్ద్రమూర్తేరాసాగరం తతమభూన్మణిరశ్మిజాలమ్ ।
లీలోచితంరఘుసుతస్య శరవ్యమాసన్ యాతూనియస్యవలయేనవివేష్టితాని ॥
రత్నాంశుభిస్తవసదామణిపాదరక్షే సంరజ్యమానవపుషాం రజనీముఖేషు ।
ఆకస్మికాగతమదర్శిమహౌషధిత్వం సాకేతపత్తనసమీపరుహాంద్రుమాణామ్ ॥
రామేవనందశరథే చదివంప్రయాతే నిర్ధూతవిశ్వతిమిరాసహసాబభూవ
భూయిష్ఠరత్నకిరణాభవతీరఘూణాం భూయఃప్రతాపతపనోదయపూర్వసంధ్యా॥
ప్రీతేనదేవివిభునాప్రతిపాదనీయాం పాదావని ప్రతిపదోదితమఞ్జునాదామ్ ।
విద్యాంవిదుర్భగవతఃప్రతిపాదనార్హాంపారాయణాగమపయోనిధిపారగాస్త్వామ్॥
ముక్తాంశుకేసరవతీ స్థిరవజ్రదంష్ట్రా ప్రహ్లాదసమ్పదనురూపహిరణ్యభేదా ।
మూర్తిఃశ్రియోభవసిమాధవపాదరక్షేనాథస్యనూనముచితానరసింహమూర్తేః॥
సమ్భావయన్తికవయశ్చతురప్రచారాంమఞ్జుస్వనాంమహితమౌక్తికపత్రలాఙ్గీమ్।
స్వాధీనసర్వభువనాం మణిపాదుకేత్వాం రఙ్గాధిరాజపదపఙ్కజరాజహంసీమ్ ॥
ముక్తామయూఖరుచిరాం మణిపాదరక్షేమఞ్జుస్వనాంమణిభిరాహితవర్ణవర్గామ్।
మన్యే ముకున్దపదపద్మమధువ్రతీనామస్యామకృత్రిమగిరామధిదేవతాంత్వామ్ ॥

ఆసాద్య కేకయసుతావరదానమూలం కాలం ప్రదోషమనిరీక్ష్య రమాసహాయమ్ ।
మఞ్జుప్రణాదరహితా మణిపాదరక్షే మౌనవ్రతం కిమపి నూనమవర్తయస్త్వమ్ ॥
వైడూర్యరమ్యసలిలా మహితా మరుద్భిశ్ఛాయావతీ మరకతోపలరశ్మిజాలైః ।
అశ్రాన్తమోహపదవీపథికస్య జన్తోర్విశ్రాన్తిభూమిరివ శౌరిపదావని త్వమ్ ॥ 850
ఆద్యైరఘుక్షితిభుజామభిషేకదీప్తైరాప్యాయితస్తవ పదావని రశ్మిజాలైః ।
మన్దీచకార తపనో వ్యపనీతభీతిర్మన్దోదరీవదనచన్ద్రమసో మయూఖాన్ ॥ 851
మాన్యా సమస్తజగతాం మణిభఙ్గనీలా పాదేన సర్గఘటితా మణిపాదుకే త్వమ్ ।
అన్తఃపురేషు లలితాని గతాగతాని ఛాయేవ రఙ్గనృపతేరనువర్తసే త్వమ్ ॥
రఙ్గాధిరాజపదపఙ్కజమాశ్రయన్తీ హైమీ స్వయం పరిగతా హరినీలరత్నైః ।
సమ్భావ్యసే సుకృతిభిర్మణిపాదుకే త్వం సామాన్యమూర్తిరివ సిన్ధుసుతాధరణ్యోః ॥
అభ్యర్చితా సుమనసాం నివహైరజస్రం ముక్తారుణోపలనఖాఙ్గులిపల్లవశ్రీః ।
శ్రేయస్కరీం మురభిదశ్చరణద్వయీవ కాన్తిం సమాశ్రయసి కాఞ్చనపాదుకే త్వమ్
నిర్మృష్టగాత్రరుచిరా మణిపాదుకే త్వం స్నాతానులేపసురభిర్నవమాల్యచిత్రా ।
ప్రాప్తే విహారసమయే భజసే మురారేః పాదారవిన్దపరిభోగమనన్యలభ్యమ్ ॥ 855
నాదే పదావని తథా తవ సంనివేశే నిర్వేశనక్రమమసహ్యమపాచికీర్షుః ।
యైరేవ లోచనశతైరభివీక్షతే త్వాం తైరేవ పన్నగపతిః శ్రుతిమాన్ బభూవ ॥
పాదావని స్ఫుటమయూఖసహస్రదృశ్యా విష్ణోః పదేన భవతీ విహితప్రచారా ।
త్వద్భక్తియన్త్రితజనప్రథమస్య శంభోర్వైకర్తనీమనుకరోతి విహారమూర్తిమ్ ॥
రాజ్యే వనేఽపి రఘువీరపదోచితాయాః సంస్మృత్య గౌతమవధూపరిరక్షణం తే ।
మన్యే సమాహితధియో మణిపాదుకే త్వాం మూర్ధ్నా భజన్త్యనుదినం మునిధర్మ
దారాః ॥ ౨౮ 858
త్వామాశ్రితో మణిమయూఖసహస్రదృశ్యాం త్వచ్ఛిక్షితేన సహ రఙ్గపతిః సము
ద్యన్ । ఆశఙ్క్యతే సుమతిభిర్మణిపాదరక్షే విద్యాసఖః సవితృమణ్డలమధ్యవర్తీ ॥
రత్నాశ్రితైరరిపదం మణిపాదుకే త్వం స్పృష్ట్వా కరైః శ్రుతిరసాయనమఞ్జునాదా ।
తత్త్వం తదేతదితి బోధయసీవ సమ్యక్ వేదాన్ప్రతారితవతో వివిధాన్కుదృష్టీన్ ॥
ఆనన్దసూః ప్రణయినామనఘప్రసాదా రఙ్గాధిరాజపదరక్షిణి రత్నభాసా ।
న్యస్తే ముహుర్నిజభరే స్థిరతాం భజన్త్యా వర్ణాంశుకం వితరసీవ వసున్ధరాయాః ॥
త్వం చిత్రభానురసి రత్నవిశేషయోగాద్భూమ్నా నిజేన పరిపుష్యసి పావకత్వమ్ ।
స్వేనైవ శౌరిచరణావని చన్ద్రరూపా తేజస్త్రయీవ మిలితాసితమోపహా నః ॥

ప్రౌఢప్రవాలరుచిరా భువనైకవన్ద్యా రఙ్గాధిరాజచరణావని రమ్యచన్ద్రా ।
సంభిన్నమౌక్తికరుచిః సతతం ప్రజానాం తాపాత్యయం దిశసి తారకితేవ సన్ధ్యా ॥
రఙ్గేశ్వరస్య పురతో మణిపాదుకే త్వం రత్నాంశుభిర్వికిరసి స్ఫుటభక్తిబన్ధా । పాదౌ
విహారయితుమచ్యుత సౌకుమార్యా ప్రాయస్సరోజకుముదోత్పలపత్రపఙ్క్తిమ్ ॥
ఆసన్నవృత్తిరవరోధగృహేషు శౌరేరాపాదయస్యనుపదం వరవర్ణినీనామ్ ।
ఆలగ్నరత్నకిరణా మణిపాదుకే త్వం మఞ్జుస్వనా మదనబాణనిఘర్షశఙ్కామ్ ॥
పర్యాప్తమౌక్తికనఖా స్ఫుటపద్మరాగా రేఖావిశేషరుచిరా లలితప్రచారా ।
రఙ్గాధిరాజపదయోర్మణిపాదుకే త్వం సాయుజ్యమాశ్రితవతీవ సమస్తవన్ద్యా ॥
ప్రాప్తాభిషేకా మణిపాదుకే త్వం ప్రదీప్తరత్నా రఘురాజధాన్యాః ।
ప్రదక్షిణప్రక్రమణాదకార్షీః ప్రాకారమాగ్నేయమివ ప్రభాభిః ॥ ౩౮ 867

రత్నాసనే రాఘవపాదరక్షే ప్రదీప్యమానాస్తవ పద్మరాగాః ।
ప్రాయేణ రేన్ద్రాన్స్మరతస్య జేతుః ప్రతాపవహ్నేరభవన్ప్రరోహాః ॥ 868

శుభప్రణాదా భవతీ శ్రుతీనాం కర్ణేషు వైకుణ్ఠపతిం వరాణామ్ ।
బధ్నాసి నూనం మణిపాదరక్షే మాఙ్గల్యసూత్రం మణిరశ్మిజాలైః ॥ ౩౯ 869

విచిత్రవర్ణా శ్రుతిరమ్యశబ్దా నిషేవ్యసే నాకసదాం శిరోభిః ।
మధుద్విషస్త్వమ్మణిపాదరక్షే శ్రేయస్కరీ శాసనపత్రికేవ ॥ ౪౦ 870

స్థిరా స్వభావాన్మణిపాదుకే త్వం సర్వంసహా స్వాదుఫలప్రసూతిః ।
పృథ్వీవ పద్భ్యాం పరమస్య పుంసః సంసృజ్యసే దేవి విభజ్యసే చ ॥ ౪౧ 871

పశ్యన్తి రఙ్గేశ్వరపాదరక్షే పూజాసు తే సంహితపుష్పజాలామ్ ।
మృగీదృశో వాసవరత్నరేఖాం సచిత్రపుఙ్ఖామివ మన్మథజ్యామ్ ॥ ౪౨ 872

కరైరుదగ్రైః స్ఫురతాం మణీనాం మఞ్జుస్వనా మాధవపాదుకే త్వమ్
అనూపదేశే కనకాపగాయాః కలేః ప్రవేశం ప్రతిషేధసీవ ॥ ౪౩ 873

ఆక్రాన్తవేదిర్భవతీ తదానీమదర్శి ముక్తాన్వితశోణరత్నా ।
కరగ్రహార్థం భరతేన భూమ్యాః లాజోత్కరైర్వహ్నిశిఖేవ కీర్ణా ॥ ౪౪ 874

పత్రలా మణిగణైర్హిరణ్మయీ భాసి రఙ్గపతిరత్నపాదుకే ।
కేలిమణ్డపగతాగతోచితా భూమికేవ గరుడేన కల్పితా ॥ ౪౫ 875

ఉన్నతం బలివిరోధినస్తదా పాదుకే పదసరోజమాశ్రితా ।
మౌక్తికస్తబకమధ్యసంమితం వ్యోమషట్పదతులామలమ్భయః ॥ ౪౬ 875

కోమలాఙ్గుళినివేశయన్త్రికాన్యస్తమౌక్తికమయూఖదన్తురా ।
మఙ్గళాని వమసీవ దేహినాం రఙ్గరాజమణిపాదుకే స్వయమ్ ॥ ౮౭ 877

పఙ్కజాసహచరస్య రఙ్గిణః పాదుకే నిజపదాదనన్తరమ్ ।
న్యస్యతస్త్వయి జగన్తి జాయతే నాగభోగశయనం నిరఙ్కుశమ్ ॥ ౮౮ 878

సాధయన్తి మధువైరిపాదుకే సాధవః స్థిరముపాయమన్తిమమ్ ।
త్వత్ప్రవృత్తివినివర్తనోచితస్వప్రవృత్తివినివర్తనాన్వితమ్ ॥ ౮౯ 879

నన్దసూనుపదపద్మమిన్దిరాపాణిపల్లవనిపీడనాసహమ్ ।
పాదుకే తవ బలేన పర్యభూదూష్మలామురగమౌలిశర్కరామ్ ॥ ౯౦ 880

మణినికరసముత్థైః సర్వవర్ణామయూఖైః ప్రకటితశుభనాదా పాదుకే రఙ్గభర్తుః ।
నిఖిలనిగమసూతేర్బ్రహ్మణస్తత్సనాథామవగమయసి హృద్యామర్ధమాత్రాం
చతుర్థీమ్ ॥ ౯౧ 881

శ్రుతివిషయగుణా త్వం పాదుకే దైత్యహన్తుః సతతగతిమనోజ్ఞా స్వేన ధామ్నా
జ్వలన్తీ । జనితభువనవృద్ధిర్దృశ్యసే స్థైర్యయుక్తా విధృతనిఖిలభూతా వైజయ
న్తీవ మాలా ॥ ౯౨ 882

రఘుపతిపదసఙ్గాద్రాజ్యఖేదం త్యజన్తీ పునరపి భవతీ స్వాన్ దర్శయన్తీ విహారాన్ ।
అభిసమధితవృద్ధిం హర్షకోలాహలానాం జనపదజనితానాం జ్యాయసా శిఞ్జితేన ॥

హరిచరణముపఘ్నం పాదుకే సంశ్రితాయామధిగతబహుశాఖం వైభవం దర్శ
యన్త్యామ్ । అభజత విధిహస్తన్యస్తధర్మద్రవాయాం త్వయి ముకుళసమృద్ధిం
మౌక్తికశ్రీస్తదానీమ్ ॥ ౯౪ 884

కనకరుచిరకాన్తిః కల్పితాశోకభారా కృతపదకమలశ్రీః క్రీడతా మాధవేన ।
దిశిదిశి సుమనోభిర్దర్శనీయానుభావా సురభిసమయలక్ష్మీం పాదుకే పుష్యసి త్వమ్ ॥

ప్రణిహితపదపద్మా పాదుకే రఙ్గభర్తుః శుభతరగతిహేతుశ్చారుముక్తాప్రవాళా ।
స్థిరపరిణతరాగాం శుద్ధబోధానుబద్ధాం స్వజనయసి మునీనాం త్వన్మయీం చిత్త
వృత్తిమ్ ॥ ౯౬ 886

విరచితనవభాగా రత్నభేదైర్విచిత్రైర్వివిధవితతరేఖావ్యక్తసీమావిభాగా । హరి
చరణసరోజం ప్రేప్సతావర్చనీయం ప్రథయసి నవనాభం మణ్డలం పాదుకే త్వమ్ ॥

పరిణతగుణజాలా పఙ్క్తిభిర్మౌక్తికానాం బహువిధమణిరశ్మిగ్రన్థిబన్ధాభిరామా ।
రఘుపతిపదరక్షే రాజవాహ్యస్య కుమ్భే కలితరుచిరభూస్త్వం కాఽపి నక్షత్రమాలా ॥

చరితనిఖిలవృత్తిశ్చారుపద్మాసనస్థా గుణనిబిడితముక్తాపఙ్క్తిబద్ధాక్షమాలా ।
సవిధమధివసన్తీ పాదుకే రఙ్గభర్తుశ్చరణకమలమన్తర్బిమ్బితం ధ్యాయసీవ ॥ 889

అనుపధి పరిరక్షన్నేకపుత్రాభిమానాద్భువనమిదమశేషం పాదుకే రఙ్గనాథః ।
నిజపదనిహితాయాం దేవి తిష్ఠన్స్వజన్యా త్వయినిహితభరోఽభూత్ కింపునః
స్వాపమృచ్ఛన్ ॥ ౯౦ 890

త్వరితముపగతానాం శ్రీమతో రఙ్గభర్తుస్త్వదుపహితపదస్య స్వైరయాత్రో
త్సవేషు । ముఖరయతి దిగన్తాన్మహ్యతాం త్వత్ప్రశస్తా విహితకుసుమవృష్టి
ర్వ్యావఘోషీ సురాణామ్ ॥ ౯ 891

మనసినియమయుక్తే వర్తమానామునీనాం ప్రతిపదముపయాన్తీ భావనీయక్రమ
త్వమ్ । శ్రుతిరివ నిజశబ్దైః పాదుకే రఙ్గభర్తుః పదమనితరగమ్యం వ్యఞ్జకమర్హా
త్వమేవ ॥ ౯౨ 892

అవికలనిజచన్ద్రాలోకసన్దర్శనీయా ప్రతికలముపభోగ్యా పాదుకే రఙ్గభర్తుః ।
ముకులయితుమశేషం మౌక్తికజ్యోత్స్నయా నః ప్రభవసి తిమిరౌఘం పౌర్ణమాసీ
నిశేవ ॥ ౯౩ 893

హంసశ్రేణీపరిచితగతిర్హారిణీ కల్మషాణాం మౌలౌ శమ్భోః స్థితిమధిగతా ముగ్ధ
చన్ద్రానుబద్ధా । రాజ్ఞామేకా రఘుకులభువాం సమ్యగుత్తారికా త్వం కాలే తస్మి
న్క్షితిమధిగతా పాదుకే జాహ్నవీవ ॥ ౯౪ 894

స్వచ్ఛాకారాం శ్రుతిసురభితాం స్వాదుభావోపపన్నాం మార్గే మార్గే మహిత
విభవాం పాదుకే తీర్థభేదైః । శీతస్పర్శాం శ్రమవినయినీం గాహతే మన్దమన్దం
క్రీడాలోలః కమలనిలయాదత్తహస్తో యువా త్వామ్ ॥ ౯౫ 895

అభ్యస్యన్త్యోః క్రమమనుపమం రఙ్గభర్తుర్విహారే స్థానే స్థానే స్వరపరిణతిం లమ్భి
తస్తత్తదర్హామ్ । పర్యాయేణ ప్రహితపదయోః పాదుకే శ్రుత్యుదారః శిఞ్జా
నాదః స్ఫురతి యువయోః శృఙ్ఖలాబన్ధరమ్యః ॥ ౯౬ 896

ఆసన్నానాం దివసమపునర్వ్యక్తమాపాదయన్తీ స్ఫీతాలోకా మణిభిరభితః ప్రా
ణినామస్తదోషా । ప్రహ్వైర్జుష్టా విబుధనివహైః పాదుకే రఙ్గభర్తుః పాదామ్భోజే
దిశతి భవతీ పూర్వసన్ధ్యేవ కాన్తిమ్ ౯౭ 897

రమ్యాలోకా లలితగమనా పద్మరాగాధరోష్ఠీ మధ్యే క్షామా మణివలయినీ మౌ
క్తికవ్యక్తహాసా । శ్యామా నిత్యం హరితమణిభిః శార్ఙ్గిణః పాదరక్షే మ
ధాతుర్భవతి మహిళా నిర్మితౌ మాతృకా త్వమ్ ౯౮

స్థిత్వాపూర్వం క్వచనభవతీ భద్రపీఠస్యమధ్యే రత్నోదఞ్చత్కిరణనికరా రఙ్గిణః
పాదరక్షే । వ్యాకీర్ణానాం నృపతివిరహాద్దేవి వర్ణాశ్రమాణాం నూనంసీమావిభ
జనసహం నిర్మమేసూత్రపాతమ్ ॥ ౧౯ 899

మాతర్మఞ్జుస్వనపరిణతప్రార్థనావాక్యపూర్వం నిక్షిప్తాయాం త్వయిచరణయోః
పాదుకేరఙ్గభర్తుః । త్వయ్యాయత్తం కిమపికుశలం జానతీనాంప్రజానాం పర్యా
ప్తంతన్నఖలు నభవత్యాత్మనిక్షేపకృత్యమ్ ॥ ౨౦ 900

నిత్యంరఙ్గక్షితిపతిపదన్యాసధన్యాత్మనస్తే శిఞ్జానాదం శ్రవణమధురం పాదుకే
దీర్ఘయన్తః । కాలేతస్మిన్కరణవిగమక్లేశజాతం విహన్యుఃసంతాపం నస్తరుణ
తులసీగన్ధినో గన్ధవాహాః ॥ ౨౧ 901

సంసారాధ్వశ్రమపరిణతం సంశ్రితానాంజనానాం తాపంసద్యః శమయితుమలం
శార్ఙ్గిణః పాదుకే త్వమ్। చన్ద్రాపీడే ప్రణమతి నవాం చన్ద్రికామాపతద్భిర్ధారా
నిర్యత్సలిలకణికాశీకరైశ్చన్ద్రకాన్తైః ॥ ౨౨ 902

వజ్రోపేతాం వలభిదుపలశ్యామలాం మఞ్జుఘోషాం ముక్తాసారాం మధురచప
లాం వీక్ష్యవిష్ణోఃపదే త్వామ్ । హర్షోత్కర్షాదుపరి చలయన్పాదుకే చన్ద్రికా
న్తం ధత్తేనిత్యం ధృతఘనరుచిస్తాణ్డవం నీలకణ్ఠః ॥ 23 903

శ్రీరఙ్గేన్దోశ్చరణకమలం తాదృశం ధారయన్తీకాలేకాలే సహకమలయా క్లృప్త
యాత్రోత్సవశ్రీః । గత్వాగత్వా స్వయమనుగృహద్వారమున్నిద్రనాదా పౌ
రాన్నిత్యం కమపికుశలం పాదుకేపృచ్ఛసీవ ॥ ౨౪ 904

చతురవిహారిణీం రుచిరపక్షరుచిం భవతీంమనసిజసాయకాననగుణోచితమఞ్జుర
వామ్ । అనుపదమాద్రియేమహి మహేన్ద్రశిలామహితాం హరిచరణారవిన్దమ
కరన్దమధువ్రతికామ్ ॥ ౨౫ 905

కనకరుచా జటామురగమాలిమణీన్మణిభిస్త్రిదివతరఙ్గిణీం తరళమౌక్తికదీధితిభిః ।
కుటిలతయాక్వచిచ్ఛశికలామధరీకురుతేమురరిపుపాదుకేపురభిదఃశిరసావిధృతా ॥
కాలేతల్పభుజఙ్గమస్యభజతః కాన్తాంగతాం శేషతాం మూర్తింకామపి వేద్మి
రఙ్గనృపతేశ్చిత్రాం పదత్రద్వయీమ్ । సేవానమ్రసురాసురేన్ద్రమకుటీశేషాపటీ
సఙ్గమే ముక్తాచన్ద్రికయేవ యాప్రథయతే నిర్మోకయోగంపునః ॥ ౨౭ 907

చన్ద్రాపీడశిఖణ్డచన్ద్రశిఖరచ్యోతత్సుధానిర్ఝరస్రోతఃకాలిష్టసురేన్ద్రశేఖరరజఃస్తోమానాం
స్తుమఃపాదుకామ్ । బ్రహ్మాస్తమ్భవిభక్తసీమవివిధక్షేత్రజ్ఞసంస్థితిధ్వంసానుగ్రహ
నిగ్రహప్రణయినీ యాసాక్రియా రఙ్గిణః ॥ ౨౮ 908

౮ నూపురశింజితేన గుణితం నాదం తవాకర్ణయన్నాశ్రీఘున్నిగమాన్తగన్ధ తుళసీదామోత్థితం సౌరభమ్ । కాలేకుత్రచిదాగతం కరుణయా సార్ధంత్వయా చాగ్రతః పశ్యేయంమణిపాదుకే పరతరంపద్మేక్షణం దైవతమ్ ॥ ౭౯ 909

వహతి క్షితివ్యవహితాం సోఽపిత్వాం గతిషుపాదుకే రఙ్గీ ।
కమఠపతిభుజగపరిబృఢకరివరకులశిఖరిభూమికాభేదైః ॥ ౮౦ 910

30. అథ చిత్రపద్ధతిః

ప్రతిష్ఠాం సర్వచిత్రాణాం ప్రపద్యే మణిపాదుకామ్ ।
విచిత్రజగదాధారో విష్ణుర్యత్రప్రతిష్ఠితః ॥ ౧ 911

" అపశబ్దాభాసః "

శృణు తేపాదుకే చిత్రం చిత్రాభిర్మణిభిర్విభోః ।
యుగక్రమభువో వర్ణాన్యుగపద్వహసే స్వయమ్ ॥ ౨ 912

" గోమూత్రికాబన్ధః "

సురాసురార్చితా ధన్యా తుఙ్గమఙ్గలపాలికా ।
చరాచరాశ్రితా మాన్యా రఙ్గపుఙ్గవపాదుకా ॥ ౩ 913

" గూఢచతుర్థమ్ "

పద్మేవమఙ్గళసరిత్పారం సంసారసంతతేః ।
దురితక్షేపికా భూయాత్పాదుకా రఙ్గభూపతేః ॥ ౪ 914

" నిరోష్ఠ్యమ్ "

అనన్యశరణః సీదన్ననన్తక్లేశసాగరే ।
శరణం చరణత్రాణం రఙ్గనాథస్య సంశ్రయే ॥ ౫ 915

" క్రియావఞ్చనమ్ "

ప్రతిభాయాః పరంతత్త్వం బిభ్రతీపద్మలోచనమ్ ।
పశ్చిమాయామవస్థాయాం పాదుకేముహ్యతేమమ ॥ ౬ 916

" ప్రహేలికాభేదః "

యామః శ్రయతి యాంధత్తే యైన యాత్యాయ యాఽచ్ఛయా ।
యాఽస్య మానాయ యై వాన్యా సా మామవతు పాదుకా ॥ ౭ 917

" పాదావృత్తియమకమ్ "

పాత్యా నః శౌరిపాదు త్వం ప్రాయశ్చిత్తేష్వనుత్తమా ।
ప్రత్యపే తతఃసద్భిః ప్రాయశ్చిత్తేష్వనుత్తమా ॥ ౮ 918

" పాదానులోమప్రతిలోమయమకమ్ "

రామపాదగతా భాసా సా భాతాఽగదపామరా ।
కాదుపానంచ కా సహ్యా హ్యాస కాఞ్చనపాదుకా ॥ ౯ 919

" అపునరుక్తవ్యఞ్జనమ్ "

బాధాఘాలీర్ఝాటతుచ్ఛే గాథాభానాయ ఫుల్లఖే ।
సమాధౌ శఠజిచ్చూడాం వృణోషి హరిపాదుకే ॥ ౧౦ 920

" మురజబన్ధః "

సా భూపా రామపారస్థా విభూపా స్తిసపారతా ।
తారపా సకృపా దృష్టిపూరపా రామపాదుకా ॥ ౧౧ 921

" అసతిరిక్తపదపదార్థానులోమప్రతిలోమయమకమ్ "

కారికా న న యాత్రాయా యా గేయాస్యస్య భానుభా ।
పాదపా హహా సిద్ధాఽసి యజ్ఞాయ మమ సాఽఙ్గసా ॥ ౧౨ 922

" శ ర బ న్ధః "

సరాఘవా శ్రుతౌ దృష్టా పాదుకా సనృపాసనా ।
సలంఘవా గతౌ శ్లిష్టా స్వాదుర్నే సదుపాసనా ॥ ౧౩ 923

" గరుడగతిచక్రబన్ధః "

కావ్యాయాస్థిత మావర్గవ్యాజయాతగమార్గకా ॥
కామదా జగతః స్థిత్యై రఙ్గపుఙ్గవపాదుకా ॥ ౧౪ 924

" ద్విశృఙ్గాటకచక్రబన్ధః "

సురకార్యకరీ దేవీ రఙ్గధుర్యస్య (సు) పాదుకా ।
కామదా కలితాదేశా చరన్తీ సాధువర్త్మను ॥ ౧౫ 925

" ద్విచతుష్కచక్రబన్ధః "

భరతారాధితాం తారాం వన్దే రాఘవపాదుకామ్ ।
భవతాపాధితాన్తానాం వన్ద్యాం రాజీవమేదురామ్ ॥ ౧౬ 926

" చతురరచక్రబన్ధః, అష్టదళపద్మమ్, చతుర్దళగర్భద్వాదశదళపద్మంచ

కాదుపాస్యసదాలోకా కాలోదాహృతదామకా ।
కామదాఽధ్వరిరంసాకా కాసా రఙ్గేశపాదుకా ॥ ౧౭ 927

" సకర్ణికషోడశదళపద్మమ్ "

పాపాకూపారపాలీపా త్రిపాదీపాదపాదపా ।
కృపారూపా జపాలాపా స్వాపా మాఽపాన్నృపాధిపా ॥ ౧౮ 928

" చతురఙ్గతురఙ్గపదబన్ధః "

స్థిరాగసాం సదాఽఽరాధ్యా విహతాకతతామతా ।
సత్పాదుకే సరాసా మా రఙ్గరాజపదం నయ ॥ ౧౯ 929

" పూర్వస్మిన్ తురఙ్గపదక్రమేణ ఉద్ధార్యః

స్థితా సమయ రాజత్పా .గతరా మోదకే గవి ।
దురంహసాం సన్నతాదా సాధ్యాతాపకరాఽసరా ॥ ౨౦ 930

" అర్ధభ్రమకయమకమ్ "

లోకతారాకామచారా కవిరాజదురావచా ।
తారా గతే పావరాఽఽమ రాజతే రామపాదుకా ॥ ౨౧ 931

" సర్వతోభద్రః "

జయామపాఽపామయాఽజయామహే దుదుహే మయా ।
మహేశకాకాశహేమపాదుకాఽమమకాదుపా ॥ ౨౨ 932

" ద్వ్యజ్ఝల్విషయకసర్వతోభద్రః "

పాపాదపాపాదపాపాఽవాదపాదదపాదపా ।
దపాదపాపావపాదపాదపా దదపాదపా ॥ ౨౩ 933

" త్ర్యక్షరః "

కోపోద్దీపకపాపేఽపి కృపాపాకోపపాదికా ।
పూదపాదోదకాపాదోద్దీపికా కాఽపి పాదుకా ॥ ౨౪ 934

" ఏకాక్షరః "

తతాతత్తాఽతితత్తేతా తాతతీతేతితాతితుత్ ।
తత్తత్తాతతితతా తతేతా తేతతాతుతా ॥ ౨౫ 935

" సర్వవిషయసముచ్చయః మహాయమకమ్ "

యాయాయాఽఽయాయాయాయాయాయాయాయాయాయాయాయా।
యాయాయాయాయాయాయాయా యా యా యా యా యా యా
యా యా ॥ ౨౬ 936

" పాదచతుష్టయభాగావృత్తియమకమ్ "

రఘుపతిచరణావనీ తథా విరచితసఞ్చరణా వనీపథే ।
కృతపరిచరణా వనీపకైర్నిగమముఖైశ్చ రణావనీ గతా ॥ ౨౭ 937

" పాదభాగచతురావృత్తియమకమ్ "

దత్తకేలిం జగత్కల్పనానాటికారఙ్గిణాఽరఙ్గిణా రఙ్గిణారఙ్గిణా ।
తాదృశే గాధిపుత్రాధ్వరే త్వాం వినాఽపాదుకా పాదుకా పాదుకాపాదుకా ॥

" అష్టదళపద్మమ్ - సర్వతోభద్రమ్ "

పాదపాపాదపాపాదపాపాదపా పాదపా పాదపాపాదపాఽపాదపా ।
పాదపాపాదపాపాదపాపాదపాపాదపాపాదపాపాఽఽదపాపాదపా ॥ ౨౯ 939

" కవినామాఙ్కితమష్టదళపద్మమ్ "

సాకేతత్రాణవేళాజనితతతనిజప్రాఙ్గణశ్రీప్రభాసా సాభా ప్రశ్రీరటవ్యామియ
మమమయమివ్యాపదుచ్ఛేదిలాసా । సాలాదిచ్ఛేదతిగ్మాహవరురురువహా్రీకర
స్యామరాసా సా రామస్యాఙ్ఘ్రిమభ్యాజతిననతిజస్థూలముత్రాకతేసా ॥ 940

" కవికావ్యనామాఙ్కితం మహాచక్రమ్ "

రమ్యే వేశ్మని పాపరాక్షసభిదాస్వాసత్తధీనాయికా నస్తుం కర్మజదుర్మదాలసధి
యాం సాహన్తనాధీకృతా । సద్వాటభ్రమికాసు తాపసతపోవిస్రమ్భభూయ
న్త్రికా కాచిత్ స్వైరగమేన కేళిసమయే కామవ్రతా పాదుకా ॥ ౩౦ 941

" చతురఙ్గమష్టారచక్రమ్ "

శ్రీసంవేదనకర్మకృద్వసు తవ స్యామృద్ధధైర్యస్ఫుటః శ్రీపాదావని విస్తృతాసి
సుఖినీ త్వం గేయయాతాయనా । వేదాన్తానుభవాతిపాతి సుతనుః సాన్ద్రోద్య
భావప్రథోఽఙ్కస్థా చాచ్యుతదివ్యదాస్యసుమతిః ప్రాణస్థసీతాధన ॥ 942

" భిన్నవృత్తానులోమగోమూత్రికాయాం శ్లోకౌ "

కనకపీఠనివిష్టతనుస్తదా సుమతిదాయినిజానుభవస్మృతా ।
విధిశివప్రముఖైరభివన్దితా విజయతే రఘుపుఙ్గవపాదుకా ॥ 33 943

దీనగోపీజనక్లిష్టభీనుత్సదా రామపాదావని స్వానుభావస్థితా ।
ఏధి మేఽవశ్యముత్తారభావశ్రితా తేజసా తేన ఘుష్టిం గతా పాలికా ॥ 914

“ భిన్నవృత్తప్రతిలోమగోమూత్రికాయాంశ్లోకా ”

ధామనిరాకృతతామసలోకా ధాతృముఖైర్వినతా నిజదాసైః ।
పాపమశేషమపాకురుషే మే పాదు విభూషితరాఘవపాదా ॥ ౩౫ 945
కృపానఘత్రాతసుభూరదుష్టా మేధ్యా రుచా పారిషదాఽఽమ భూపా ।
పదావని స్త్యానసుఖైర్న తృష్టా కాన్త్యా సమేతాఽధికృతానిరోధా ॥ ౩౬ 946

“ భిన్నవృత్తానులోమప్రతిలోమశ్లోకా ”

సారససౌఖ్యసమేతా ఖ్యాతా పదపా భువి స్వాజ్ఞా ।
సాహసకార్యవనాశా ధీరా వసుదా నవన్యాసా ॥ ౩౭ 947
సాన్యాఽవనదా సువరాఽధీశానా వర్యాకా సహసా ।
జ్ఞా స్వా విభుపాదపతాఖ్యాతా మే సఖ్యసౌ సరసా ॥ ౩౮ 948

“ పాదుకాయుగళగర్భకర్ణికమష్టదళ పద్మమ్ ”

తారస్ఫారతరస్వరరసభరరా సా పదావనీ సారా ।
ధీరస్వైరచరస్థిరరఘుపురవాసరతిరామసవా ॥ ౩౯ 949

“ పాదద్వయభాగద్వ్యావృత్తియమకమ్ ”

చరమచరం చ నియన్తుశ్చరణావనిదంపరేతరా శౌరేః ।
చరమపురుషార్థచిత్రౌ చరణావని దశసి చత్వరేషు సతామ్ ॥ ౪౦ 950

౩౧. అథ నిర్వేదపద్ధతిః ఏకత్రింశీ.

ప్రపద్యే పాదుకాం దేవీం పరవిద్యామివ స్వయమ్ ।
యామర్పయతి దీనానాం దయమానో జగద్గురుః ॥ ౧ 951
అపిజన్మని పాదుకే పరస్మిన్ననఘైః కర్మభిరీదృశోభవేయమ్ ।
యఇమే వినయేన రఙ్గభర్తుః సమయే త్వాం పదయోః సమర్పయన్తి ॥ 952
పరివర్తయితా పితామహాదీన్ త్వమివానన్తమసౌ వహత్యనేహా ।
అధునాఽపి న శౌరిపాదుకే త్వామనఘాలమ్బనమభ్యుపైతి చిత్తమ్ ॥ 953
కమలాధ్యుషితే నిధౌ నిరీహే సులభే తిష్ఠతి రఙ్గకోశమధ్యే ।
త్వయి తత్ప్రతిలమ్భనే స్థితాయాం పరమన్విచ్ఛతి పాదుకే మనో మే ॥ ౪ 954

యద్యప్యహం తరళధీస్తవనస్మరేయం నస్మర్తుమర్హతి కథం భవతీస్వయం మే ।
వత్సే విహారకుతుకం కలయత్యనన్తా కానామ కేశవపదావని వత్సలాయాః ॥
మాతర్ముకున్దకరుణామపి నిహ్నువానాత్ కింవాపరంకిమపి కిల్బిషతో మదీయాత్ ।
గాఢం గృహీతచరణాగమనాపదేశాత్ త్వత్ప్రేరణప్రణయినీ తవచేన్నలీలా ॥
క్షీబాఽసి కాఞ్చనపదావని కైటభారేః పాదారవిన్దమకరన్దనిషేవణేన ।
దేవిత్వదన్తికజుషః కథమన్యథా మే దీనాక్షరాణి నశృణోషి దయాధికా త్వమ్ ॥
మాతస్త్వదర్పితభరస్య ముకున్దపాదే భద్రేతరాణి యది నామ భవన్తి భూయః ।
కీర్తిః ప్రపన్నపరిరక్షణదీక్షితాయాః కిం నత్రపేత తవకాఞ్చనపాదరక్షే ॥ 958
దౌవారికద్విరసనప్రబలాన్తరాయైస్త్వాయే పదావని దురాఢ్యబిలప్రవేశైః ।
తద్రఙ్గధామనిరపాయధనోత్తరాయాం త్వయ్యేవవిశ్రమయ మఞ్జుమనోరథం మే ॥
వ్యాముహ్యతాం త్రివిధతాపమయే నిదాఘే మాయావిశేషజనితాసు మరీచికాసు ।
సంస్పృష్టశౌరిచరణా చరణావనిత్వం స్థేయాస్వయం భవసి నశ్చరమే పుమర్థే ॥
అచ్ఛేద్యయా విషయవాగురయా నిబద్ధాన్ దీనాన్ జనార్దనపదావని సత్పథస్థా ।
ప్రాయః క్రమేణ భవతీ పరిగృహ్య మాలోకాలేన మోచయతి నః కృపయా సనాథా ॥
సంవాహికా చరణయోర్మణిపాదరక్షే దేవస్య రఙ్గవసతేర్దయితా నను త్వమ్ । క
స్త్వాం నివారయితుమర్హతి యోజయన్తీం మాతస్సుతద్గుణగణేషు మమాపరాధాన్ ॥
కిం వా భవిష్యతి పరం కలుషైకవృత్తేరేతావతాఽప్యనుపజాతమనేహసా మే ।
ఏకం తదస్తి యది పశ్యసి పాదుకే తే పద్మాసహాయపదపఙ్కజభోగసామ్యమ్ ॥
వివిధవిషయచిన్తాసంతతాభిశ్చిరం మాం జనితకలుషమిత్థం దేవి దుర్వాసనాభిః ।
పదసరసిజయోస్త్వం పాదుకే రఙ్గభర్తుః పరిమళపరివాహైః పావనైర్వాసయేథాః ॥
శరణమధిగతస్త్వాం శార్ఙ్గిణం పాదరక్షే సకృదపి వినియుక్తం త్వత్సపర్యాధికారే ।
పునరపి కథమేనం హస్తముత్తానయేయం ధనమదముదితానాం మానవానాం
సమాజే ॥ ౧౫ 965

యదికిమపి సమీహే కర్మ కర్తుం యథావత్ ప్రతిపదముపజాతైః ప్రత్యవేయాం
నిమిత్తైః । అవధిరసి యది త్వం తత్ర నైమిత్తికానాం శరణమిహ న కిం మే శౌరిపా
దావనిస్యాః ॥ ౧౬ 966

అన్తర్గ్లనైరఘుపరికరైరాకులా చిత్తవృత్తిః శబ్దాదీనాం పరవశతయా దుర్జయానీ
న్ద్రియాణి । విష్ణోః పాదప్రణయిని చిరాదస్య మే దుఃఖసిన్ధోః పారం ప్రాప్యం భవతి
పరయా విద్యయా వా త్వయా వా ॥ ౧౭ 967

గోమాయూనాం మలయపవనే తస్కరాణాంహిమాంశౌ దుర్వృత్తానాంసుచ
రితమయే సత్పథే త్వత్సనాథే। తత్త్వజ్ఞానే తరళమనసాం శార్ఙ్గిణఃపాదరక్షే
నిత్యోద్వేగో భవతినియతేదృశీ దుర్వినీతిః ॥ ౧౮ 968

కాలేజన్తూన్కలుషకరణే క్లిప్రమాకారయన్త్యా ఘోరంనాహం యమపరిష
దో ఘోషమాకర్ణయేయమ్ । శ్రీమద్రఙ్గేశ్వరచరణయోరన్తరఙ్గైః ప్రయుక్తం
సేవాహ్వానం సపది శృణుయాం పాదుకా సేవకేతి ॥ ౧౯ 969

పాషాణకల్పమన్తే పరిచితగౌతమపరిగ్రహన్యాయాత్ ।
పతిపదపరిచరణార్హం పరిణమయ ముకున్దపాదరక్షిణి మామ్ ॥ ౨౦ 970

౩౨. అథ ఫలపద్ధతిః ద్వాత్రింశీ.

ఉపాఖ్యాతాం తథాత్వేన వసిష్ఠాద్యైర్మహర్షిభిః ।
ఉపాయఫలయోః కాష్ఠాముపాసే రామపాదుకామ్ ॥ ౧ 971

నిఃశ్రేయ నిరన్తరం ప్రతీతస్త్రిదశానాం విభవంతృణాయ మత్వా ।
సవిధే తవ దేవిరఙ్గభర్తుః పదలీలాకమలం సముద్వహన్త్యాః ॥ ౨ 972

కిమహంమణిపాదుకే త్వయామే సులభేరఙ్గనిధౌ శ్రియాసనాథే ।
కరణానిపునః కదర్థయేయం కృపణద్వారదురాసికాదిదుఃఖైః ॥ ౩ 973

సకృదప్యనుభూయరఙ్గభర్తుస్త్వదుపశ్లేషమనోహరం పదాబ్జమ్ ।
అపునర్భవకౌతుకం తదైవ ప్రశమం గచ్ఛతిపాదుకే మునీనామ్ ॥ ౪ 974

అపరస్పరపాతినామమీషామనిదంపూర్వనిరూఢసన్తతీనామ్ ।
భరతవ్యసనాదనూనసీమ్నాం దురితానాం మమనిష్కృతిస్త్వమాసీః ॥ 975

త్వదుపాసనసంప్రదాయవిద్భిః సమయేసాత్త్వతసేవితే నియుక్తాః ।
భరతవ్రతినోభవామ్బురాశిం కతిచిత్కాఞ్చనపాదుకేతరన్తి ॥ ౬ 976

అలమచ్యుతపాదుకే యథావద్భవతీ యచ్ఛపదంత్వదేకధార్యమ్ ।
ఇతరేతరభూషితం తదేతద్ద్వితయం సంవననాయ చేతసోనః ॥ ౭ 977

అనన్యసామాన్యతయా మురారేరఙ్ఘ్రేర్వపాప్తేషు కిరీటముఖ్యైః ।
పాదావనిత్వం నిజమేవభాగం సర్వాత్మసాధారణతామనైషీః ॥ ౮ 978

సమాశ్రితానాం మణిపాదుకేత్వాం విపశ్చితాం విష్ణుపదేప్యనాస్థా ।
కథంపునస్తే కృతినోభజేరన్నాపాతమాత్రం వాసవరాజధాన్యామ్ ॥ ౯ 979

విమృశ్య రఙ్గేశ్వరపాదరక్షే వారక్రమం నూనమవారణీయమ్ ।
పద్మాగ్రహేఽపి స్పృశతీ ప్రతీతా స్థూలేన రూపేణ వసున్ధరా త్వామ్ ॥ ౧౦ 980

అభిరక్షసి త్వమనపాయనిధిం మణిపాదుకే మధుభిదశ్చరణమ్ ।
అత ఏవ దేవి తదనన్యధనాః శిరసా వహన్తి భవతీం కృతినః ॥ ౧౧ 981

పదయుగమివ పాదుకే మురారేర్భవతి విభూతిరకణ్టకా త్వయైవ ।
కథమివ హృదయాని భావుకానాం త్వదనుభవాదుపజాతకణ్టకాని ॥ ౧౨ 982

జ్ఞానక్రియాభజనసీమవిదూరవృత్తేర్దేశికస్య తదవాప్తికృతాం గుణానామ్ ।
మాతా మమాసి మధుసూదనపాదుకే త్వం గఙ్గేవ హన్త పతితా విధినైవ పఙ్గోః ॥

రఙ్గేశ్వరస్య యదిదం మణిపాదరక్షే పాదారవిన్దయుగళం భవతీసమేతమ్ ।
పుంసాముపోషితవిలోచనపారణార్హం క్షీరం తదేతదిహ శర్కరయా సమేతమ్ ॥

కామాదిదోషరహితం తదనన్యకామాః కర్మత్రయోదశవిధం పరిశీలయన్తః ।
పాదావని త్వదనుషఙ్గవిశేషదృశ్యమేకాన్తినః పరిచరన్తి పదం మురారేః ॥ 985

మాలాస్థితా మఖభుజామథవా శ్రుతీనాం తద్రఙ్గరాజచరణావని వైభవం తే ।
అస్మాదృశామపి యది ప్రథితం తతః స్యాత్సౌలభ్యమమ్బ తదిదం తవ సార్వభౌమమ్ ॥

స్వప్నేఽపి చేత్త్వమసి మూర్ధని సంనివిష్టా నమ్రస్య మే నరకమర్దనపాదరక్షే ।
స్థానే తదైతదిహ దేవి యతః సమాధౌ సన్తో విదుస్తమపి తాదృశబుద్ధిగమ్యమ్ ॥

బద్ధాఞ్జలిః పరిచరన్నియమేన రఙ్గే విశ్రాణితాచ్యుతనిధిం మణిపాదుకే త్వామ్ ।
కస్యాపి కూణితదృశో ధనినః పురస్తాదుత్తానయేయ న కదాపి కరం వికోశమ్ ॥

త్వయ్యర్పితేన చరణేన సదధ్వభాజః పాదావని ప్రథితసాత్త్వికభావదృశ్యాః ।
రఙ్గేశవద్విదధతే ముహురఙ్గహారాన్ రఙ్గే మహీయసి నటా ఇవ భావుకాస్తే ॥ 989

యేన స్థితా శిరసి మే విధినాఽధునా త్వం తేనైవ దేవి నియతం మమ సామ్పరాయే ।
లక్ష్మీకరిష్యసి పదావని రఙ్గనాథం లక్ష్మీపదామ్బురుహయావకపఙ్కలక్ష్యమ్ ॥

హరిచరణసరోజే భక్తిభాజాం జనానామనుకరణవిశేషైరాత్మనైవోపహాస్యమ్ ।
పరిణమయ దయార్ద్రా పాదుకే తాదృశం మాం భరతపరిషదన్తర్వర్తిభిః ప్రేక్షణీయమ్ ॥

దురితమపనయన్తీ దూరతః పాదుకే త్వం దనుజమథనలీలాదేవతా మానయన్తీ ।
అనితరశరణానామగ్రిమస్యాస్య జన్తోరవశకరణవృత్తేరగ్రతః సంనిధేయాః ॥

చరమనిగమగీతే సప్తతన్తౌ సమాప్తే నిజసదనసమీపే ప్రాపయిష్యన్విహారమ్ ।
జ్వలనమివ భవత్యోః సమ్యగారోపయేన్మాం ప్రథమవరణవశ్యః పాదుకే రఙ్గనాథః ॥

పునరుదరనివాసచ్ఛేదనం సహ్యసిన్ధోః పులినమధివసేయం పుణ్యమాబ్రహ్మలా
భాత్ । పరిణమతిశరీరే పాదుకేయత్రపుంసాం త్వమసినిగనుగీతాశాశ్వతం
మౌలిరత్నమ్ ॥ ౨౪ 994

బహువిధపురుషార్థగ్రామసీమాన్తరేఖాం హరిచరణసరోజన్యాసధన్యామనన్యః ।
భరతసమయసిద్ధాం పాదుకేభావయంస్త్వాం శతమిహశరదస్తే శ్రావయేయం
సమృద్ధిమ్ ॥ ౨౫ 995

తిలకయసి శిరోమేశౌరిపాదావనిత్వం భజసిపునసినిత్యం భూమికాం భావనా
ఖ్యామ్ । వచసిచవిభవైః స్వైర్వ్యక్తిమిత్థంప్రయాతా తదిహ పరిణతంమే తా
దృశంభాగధేయమ్ ॥ ౨౬ 996

అజని పిచిరమాదౌ హన్తదేహేన్ద్రియాదిస్తదను తదధికః సన్నీశ్వరోఽహం
బభూవ । అథభగవతఏవాభూవమర్థాదిదానీం తవపునరహమాసం పాదుకే
ధన్యజన్మా ॥ ౨౭ 997

త్వయ్యాయత్తా భగవతిశిలాభస్మనోః ప్రాణదానాదాస్త్రీబాలం ప్రథితవిభవా
పాదపద్మా మురారేః । తామేవాహం శిరసి నిహితామద్యపశ్యామి దైవా
దాత్తాధారాం జననిభవతీమాత్మలాభప్రసూతిమ్ ॥ ౨౮ 998

కథంకారం లక్ష్మీకరకమలయోగ్యం నిజపదంనిదధ్యాద్రఙ్గేశః కులిశకఠినేస్మి
మనసినః । నచేదేవంమధ్యే విశతిదయయాదేవి భవతీ నిజాక్రాన్తిక్షుణ్ణస్మరశర
శిఖాకణ్టకతతిః ॥ ౨౯ 999

క్రీడాతౌల్యం కిమపిసమయేపాదుకే వర్జయన్తీనిర్వేశం స్వందిశసిభవతీ నాథ
యోః శ్రీధరణ్యోః । మామప్యేవం జనయ మధుజిత్పాదయోరన్తరఙ్గం రఙ్గం
యాఽసౌజనయసి గుణైర్భారతీనృత్తరఙ్గమ్ ॥ ౩౦ 1000

ఇతిరఙ్గధురీణపాదుకేత్వం స్తుతిలక్ష్యేణ సహస్రశోవిమృష్టా ।
సఫలంమమ జన్మతావదేతద్యదిహాశాస్యమతఃపరం కిమేతత్ ॥ ౩౧ 1001

మాతఃస్వరూపమివ రఙ్గపతేర్నివిష్టం వాచామసీమని పదావని వైభవంతే ।
మోహాదభిష్టుతవతో మమమన్దబుద్ధేర్బాలస్యసాహసమిదందయయాసహేథాః ॥

యేనామభక్తినియతాః కవయోమదన్యే మాతఃస్తువన్తి మధుసూదనపాదుకే
త్వామ్ । లక్ష్మ్యైగుణాంశవినివేశితమానసానాం తేషామహం సబహుమాన
విలోకితాని ॥ 33 1003

సఙ్క్షరయన్తిహృదయాన్యసతాంగుణాంశేసన్తస్తుసన్తమపిసప్రథయన్తిదోషమ్
తద్రఙ్గనాథచరణావని తేస్తుతీనామేకాపథం సదసతోరిహ సాక్షిణీత్వమ్ ॥ 1004

ఇత్థంత్వమేవ నిజకేలివశాదకార్షీ రిక్ష్వాకునాథపదపఙ్కజయోరనన్యా ।
స్వీయం పదావనిమయాసుమహచ్చరిత్రం సీతేవదేవిసహజేన కవీశ్వరేణ ॥
పృథుకవదనశఙ్కాస్పర్శనీత్యా కదాచిచ్ఛిరసి వినిహితాయాః స్వేనభూమ్నా
తవైవ । స్తుతిరియముపజాతా మన్ముఖేనేత్యధీయుః పరిచరణపరాస్తే పాదుకే౽
పాస్తదోషాః ॥ ౩౬ 1006

యదిస్ఫీతాభక్తిః ప్రణయముఖవాణీపరిపణం పదత్రాణస్తోత్రం హృదిబిభృథ
రఙ్గక్షితిభృతః । నిరున్మాదోయద్ధ్వా నిరవధిసుధానిర్ఝరముచో వచోభఙ్గీరేతా
నకథమనురున్ధే సహృదయః ॥ ౩౭ 1007

జయతియతిరాజసూక్తిర్జయతిముకున్దస్య పాదుకాయుగలీ ।
తదుభయధనస్త్రివేదీమవన్ధ్యయన్తో జయన్తి భువి సన్తః ॥ ౩౮ 1008

ఇతి శ్రీకవితార్కికసింహస్య సర్వతన్త్రస్వతన్త్రస్య
శ్రీమద్వేఙ్కటనాథస్య వేదాన్తాచార్యస్య కృతిషు
పాదుకాసహస్రం సమాప్తమ్.

చిత్రపద్ధతి స్థబన్ధవిన్యాసాః—పాదుకాబన్ధః శ్లో. 39.

श्री

पादुकाबन्धोयम्। ३९- शा: श्लोकः

శరబన్ధః—13 శ్లోకః.

= श्रीः =

शरबन्धोयम् = १३ - शः श्लोकः =

	श्रु		द्दृ		पा		का		न्तृ
सराघवा		ती		ष्टा		दु		स	
	ग		श्लि		स्वा		मैं		दु

गरुडगतिचक्रबन्धोयम्। - १४ शः श्लोकः

గరుడగతిచక్రబన్ధః 14 శ్లో.

द्विशृङ्गाटक चक्रबन्धोयम्। १५-शः श्लोकः।

ద్విశృఙ్గాటకచక్రబన్ధః 15 శ్లో.

श्री द्विचतुष्क चक्रबन्धोयम्। १६ - श्लोकः।

ద్విచతుష్కచక్రబన్ధః 16 శ్లో.

अष्टदळपद्मबन्धोयम्। १७ - शः श्लोकः।

అష్టదలపద్మబన్ధః 17 శ్లో.

श्री चतुररचक्रबन्धोयम्। १७-शः श्लोकः।

श्री षोडशदलपद्मबन्धोयम्। १८-शः श्लोकः।

చతురరచక్రబన్ధః 17 శ్లో.

షోడశదలపద్మబన్ధః 18 శ్లో.

श्री
मुरजबन्धः। ११ शः श्लोकः।

మురజబన్ధః 11 శ్లో.

चतुरङ्गतुरङ्गबन्धोयम्। १९-२०- शौ श्लोकौ।

स्थि .१	रा ३०	ग ९ .	सां २०	स ३	दा २४	रा ११	ध्या २६
वि १६	ह १९	ता २	क २९	त १०	ना २७	म ४	ता २३
स ३१	त्पा ८	दु १७	के १४	स २१	रा ६	सा २५	मा १२
रं १८	ग १५	रा ३२	ज ७	प २८.	द १३	न्म २२	य ५

చతురఙ్గతురఙ్గబన్ధః 19,20 శ్లో.

श्री

अर्धभ्रमकबन्धः २१-शः श्लोकः।

लो	क	ता	रा	का	म	चा	रा
क	वि	रा	ज	दु	रा	व	चा
ता	रा	ग	ले	पा	द	रा	म
रा	ज	ते	रा	म	पा	दु	का
का	दु	पा	म	रा	ते	ज	रा
म	रा	द	पा	ते	ग	रा	ता
चा	व	रा	दु	ज	रा	वि	क
रा	चा	म	का	रा	ता	क	लो

అర్ధభ్రమకబన్ధః 21 శ్లో.

షడరచక్రబన్ధః 31 శ్లో.

अष्टदलपद्मबन्धोयम्। ३० - शः श्लोकः।

అష్టదలపద్మబన్ధః 30 శ్లో.

अष्टारचक्रबन्धोयम्। ३२ शः श्लोकः

అష్టారచక్రబన్ధః 32 శ్లో.

రత్నం ప్రెస్ నెం. 11 బద్రయన్ వీధి జి. టి. మదరాసు,

కృతజ్ఞతా నివేదనము.

ఈ గ్రంథము మనసభకు వైస్ ప్రెసిడెంటు స్థానమలంకరించుచున్న శ్రీమాన్. ఉ. వే. M. చక్రవర్త్యయ్యంగార్ (**M. D. Bros**) స్వాములవారియొక్క ద్రవ్యసహాయమువల్ల ముద్రింపబడెను. గనుక వారికి చాల కృతజ్ఞత.